

KÖZFOGLALKOZTATÁSI ÉVKÖNYV

BELÜGYMINISZTERIUM

2020

2020

Közfoglalkoztatási
ÉVKÖNYV

Grafikai és nyomdai munkák:
Duna-Mix Kft., Vác (www.dunamix.hu)
Felelős vezető: Szokolczai Lóránt

Tartalomjegyzék

Köszöntő	5	IV.2.D. Békés megye	34
I. A munkaerőpiac 2020. évi folyamatainak áttekintése	7	IV.2.E. Csongrád-Csanád megye	34
II. A jogszabályi környezet változásai	17	IV.2.F. Fejér megye	35
II.1. A koronavírus világjárvány miatt hozott intézkedések	18	IV.2.G. Hajdú-Bihar megye	35
II.2. Egyéb jogszabályi változások	19	IV.2.H. Heves megye	35
III. A 2020. évi közfoglalkoztatási programok	21	IV.2.I. Nógrád megye	36
III.1. Járási startmunka mintaprogramok	22	IV.2.K. Pest megye	36
III.2. Országos közfoglalkoztatási programok	22	IV.2.K. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	36
III.2.A. Vízügyi igazgatóságok	22	IV.3. A Magyar Labdarúgó Szövetséggel való együttműködés keretében megvalósult pályaeépítési program	37
III.2.B. Állami erdőgazdaságok	22	V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban	39
III.2.C. Vízgazdálkodási társulások	23	V.1. Baranya megye	40
III.2.D. Nemzeti park igazgatóságok	23	V.2. Bács-Kiskun megye	41
III.2.E. Rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek és a Magyar Honvédség	23	V.3. Békés megye	42
III.2.F. MÁV Magyar Államvasutak Zrt.	23	V.4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye	43
III.2.G. Egyéb költségvetési szervek és karitatív szervezetek	24	V.5. Csongrád-Csanád megye	44
III.2.H. Időügyi Infokommunikációs Modellprogram	24	V.6. Fejér megye	45
III.3. Országos közfoglalkoztatási mintaprogram	24	V.7. Győr-Moson-Sopron megye	45
III.3.A. Közútkezelő országos mintaprogram	25	V.8. Hajdú-Bihar megye	46
III.3.B. Országos hajózási közfoglalkoztatási mintaprogram	25	V.9. Heves megye	47
III.3.C. Oltalom Szeretetszolgálat országos hajléktalan mintaprogramja	25	V.10. Jász-Nagykun-Szolnok megye	48
III.3.D. Digitalizációs közfoglalkoztatási program	26	V.11. Komárom-Esztergom megye	49
III.3.E. Parlafű-mentesítési program	26	V.12. Nógrád megye	50
III.4. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	26	V.13. Pest megye	50
IV. Gazdaságélénkítés a kedvezményezett térségekben	29	V.14. Somogy megye	52
IV.1. Fejezeti forrásból megvalósuló gazdaságélénkítő programok	30	V.15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	52
IV.1.A. Bács-Kiskun megye	30	V.16. Tolna megye	54
IV.1.B. Békés megye	31	V.17. Vas megye	55
IV.1.C. Borsod-Abaúj-Zemplén megye	31	V.18. Veszprém megye	55
IV.1.D. Csongrád-Csanád megye	31	V.19. Zala megye	56
IV.1.E. Hajdú-Bihar megye	31	VI. Képzés és szolgáltatás a közfoglalkoztatás rendszerében	58
IV.1.F. Jász-Nagykun-Szolnok megye	32	VI.1. A kiemelt projekt keretei között megvalósuló képzési programok	61
IV.1.G. Nógrád megye	32	VI.2. A kiemelt projekt képzési programjait segítő mentori szolgáltatás	63
IV.1.H. Somogy megye	32	VII. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek	65
IV.1.I. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	33	VII.1. A közfoglalkoztatás alapjain megalakult szociális szövetkezetek helyzete	67
IV.2. Közfoglalkoztatás keretében megvalósuló gazdaságélénkítő programok	33	VII.2. A közfoglalkoztatás bázisán létrehozott termelői, feldolgozó kapacitások helyzete	68
IV.2.A. Baranya megye	33	VII.3. 2006. évi X. törvény a szövetkezetekről	69
IV.2.B. Bács-Kiskun megye	33		
IV.2.C. Borsod-Abaúj-Zemplén megye	34		

Tartalomjegyzék

VII.4. Állami képviselői feladatok.....	69	IX. Közfoglalkoztatás az interneten.....	79
VII.5. Finanszírozási lehetőségek, támogatások.....	69	IX.1. Közfoglalkoztatási portál.....	80
VII.6. A „Fókuszban az önkormányzati tagsággal rendelkező szociális szövetkezetek támogatása” támogatási program szerepe a szövetkezetek fejlesztésében.....	70	IX.2. A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac.....	80
VII.7. „Dokkoló” Integrátori Program.....	70	X. Közfoglalkoztatás a média tükrében.....	83
VII.8. Eredményesen működő szociális szövetkezeti modellek....	72	XI. XI. Közfoglalkoztatási kiadványok.....	85
VIII. A közfoglalkoztatási támogatások szabályszerű felhasználásának ellenőrzése.....	75	XII. Közfoglalkoztatók elismerése.....	87
VIII.1. Iratbekérés útján megvalósított vizsgálatok:.....	76	XIII. Start Plusz program 2020. évi díjazottjai.....	89
VIII.2. Helyszíni ellenőrzések.....	76	XIV. Zárzó.....	93
VIII.3. Közérdekű bejelentések kezelése.....	77		
VIII.4. A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzések monitorozása	78		

Tisztelt Olvasó!

A Belügyminisztérium különös gondot fordít arra, hogy minél szélesebb kör ismerje meg a közfoglalkoztatás rendszerét, annak tapasztalatait. E cél megvalósítását szolgálja ez a kiadvány is. A kötet első alkalommal mutatja be a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében indított fejlesztési program alakulását. A program növeli a helyi foglalkoztatást, a lakosságmeztartó képességet.

A Kormány 2020 évre kitűzött foglalkoztatáspolitikai célkitűzéseit jelentősen módosította az új koronavírus járvány. A gazdasági környezet szinte pillanatok alatt átalakult, a munkaerőpiac új kihívásokkal szembesült. A gazdasági válság egyik hatásaként megemelkedett a regisztrált álláskereső létszáma. A bevezetett kormányzati intézkedések célja többek között az elvesztett munkahelyek új munkahelyekkel történő pótlása volt.

A pandémia és a gazdasági válság által egyaránt sújtott 2020 évben a közfoglalkoztatottak és a közfoglalkoztatók áldozatos munkát végeztek. Elért eredményeik egyfajta lenyomata ez az ábrákkal és grafikonokkal illusztrált, információban rendkívül gazdag kötet. Ajánlom értő figyelmébe.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

A munkaerőpiac 2020. évi folyamatainak áttekintése

Az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozatban foglaltak szerint a versenyszférában kialakult munkaerőhiányra figyelemmel a közfoglalkoztatási programokban résztvevők havi átlagos létszámát folyamatosan csökkenteni kell, kiemelt cél a közfoglalkoztatásban lévők elsődleges munkaerőpiaci integrációja. A célkitűzéssel összhangban a közfoglalkoztatás létszáma jelentős mértékben csökkent az elmúlt években.

2010 óta a foglalkoztatási ráta több mint 14 százalékponttal emelkedett hazánkban, ami az uniós országok között a második legjobb érték. Ezzel a 2010-ben még legalacsonyabb foglalkoztatási szinttel jellemezhető magyar munkaerőpiac az erős közepes foglalkoztatási helyzetű országok közé zárkózott fel az unióban. Mindehhez a közfoglalkoztatás is hozzájárult, szerepe pedig évről évre alakult, igazodva a munkaerőpiac és a gazdaság változásaihoz, új igényeihez.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2020. március 11-én kihirdette a világméretű megjelenését a SARS-CoV-2 vírus okozta COVID-19 betegség miatt. A pandémia 2020-ban közvetlen hatással volt a gazdasági és társadalmi folyamatokra, azon belül pedig a munkaerőpiaci környezetre és a munkaerőpiaci folyamatokra is.

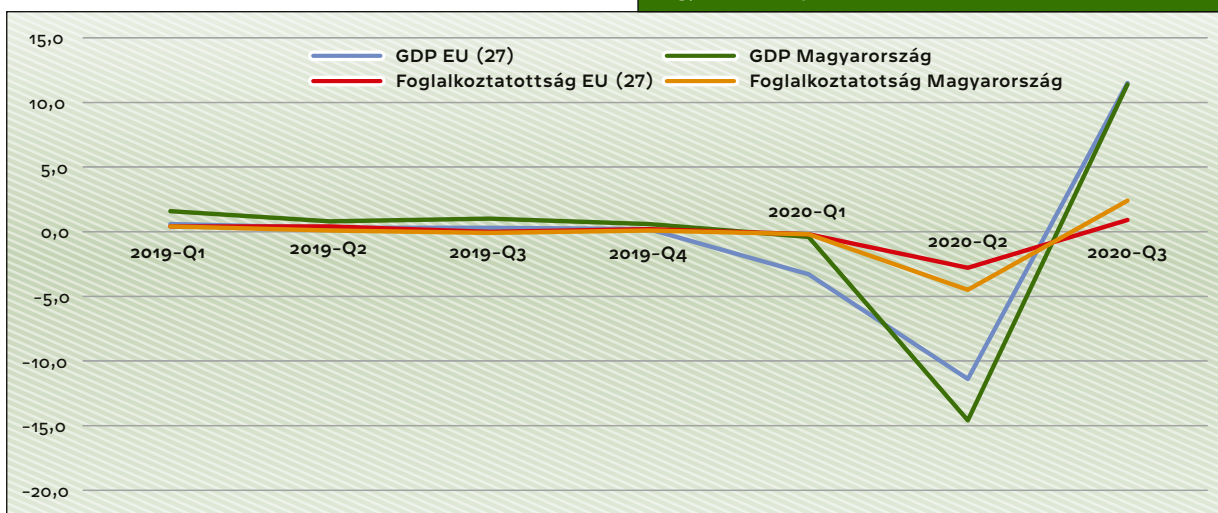
A GDP visszaesése a 2020-as év második negyedében Magyarországon jelentősebb volt az uniós országok átlagánál, melyet a harmadik negyedében nagymértékű

visszapattanás követett. A pandémiás krízis kumulált hatása miatt a GDP változása az első negyedévhez képest az unió legtöbb tagállamában még így is negatív maradt. Ez igaz Magyarországra is, ahol a 2020 harmadik negyedévi GDP 5 százalékkal maradt el az első negyedévitől (1. ábra).

A foglalkoztatás trendje hasonló hullámzást mutatott. Az év második negyedévének 2,8 százalékos visszaesését követően a harmadik negyedévében a foglalkoztatottak száma 0,9 százalékkal emelkedett az Európai Unióban a megelőző negyedévhez képest, ám számuk továbbra is elmaradt az I. negyedévben mérttől. Magyarországon az uniós országok átlagához képest némileg nagyobb százalékos kilengést követően a foglalkoztatottság 2,2 százalékkal maradt el a harmadik negyedévben az első negyedévhez képest.

Részletesebben megvizsgálva a hazai folyamatokat, a KSH munkaerő-felmérésének adatai szerint a foglalkoztatottak számában február és április között egy gyors, 130 ezer főt meghaladó létszámcsökkenés jelentkezett. A mélypontot április jelentette, ekkor 4 millió 368 ezer fő volt a foglalkoztatottak száma, amely 2019 áprilisához képest 136 ezer fős csökkenést mutatott. Egyes szektorokban azonnal látható volt a foglalkoztatási adatokban a visszaesés, így például a turizmus, a vendéglátás, illetve az egyéb szolgáltatások területén, de az első hullám idején – az

1. ábra: A GDP és a foglalkoztatottak számának változása, előző negyedévhez képest %-ban. Forrás: Eurostat, National Accounts

I. A munkaerőpiac 2020. évi folyamatainak áttekintése

ellátási láncok megszakadása miatt – egyes feldolgozóipari cégek is leállásokra kényszerültek. Mivel a vállalatok jelentős része átmeneti visszaesésre, illetve a gazdaság gyors újraindulására számított, a munkaadók jellemzően igyekeztek átmeneti intézkedéseket hozni a munkavállalók tekintetében (rövidített munkaidő, kényszerszabadságolás, fizetés nélküli szabadságolás), s ebben az olyan kormányzati intézkedések is segítettek őket, mint például a részmunkaidős bértámogatás, az ágazati bértámogatási programok, vagy a hitelmoratórium, emellett pedig egyes vállalati körben jelentős adókönyvitések is történtek.

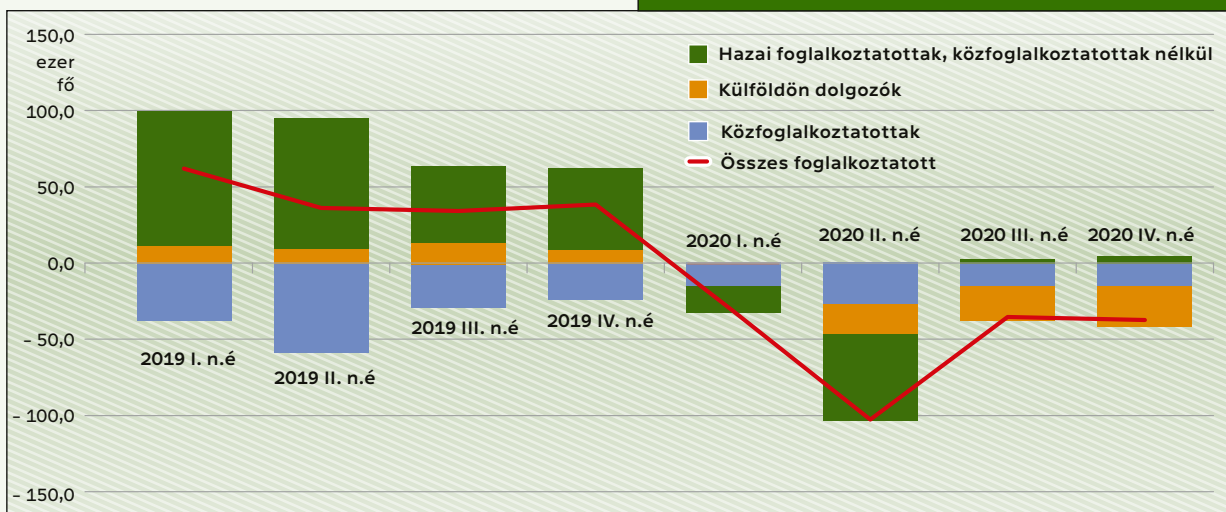
Májustól növekedésnek indult a foglalkoztatottak száma, s mintegy visszapótolva a korábbi csökkenést, több mint 140 ezer fővel emelkedett létszámuk augusztusig bezáróan (4 millió 514 ezer főre). Szeptembertől átmenetileg megint csökkenésbe fordult a létszám, az év utolsó két hónapjában pedig újra enyhén emelkedett. 2020 decemberében 14 ezer fővel (0,3 százalékkal) dolgoztak kevesebben az előző év azonos hónapjához képest.

A foglalkoztatottság csökkenése a tavaszi, nyár eleji hónapokban volt a legjelentősebb, majd az előző év azonos

időszakához viszonyított különbség az év végére jelentősen csökkent. A hazai lakhelyüket megtartó, de külföldön dolgozók száma stabilan 19-25 ezer fővel kevesebb volt végig az év során, a közfoglalkoztatottak száma pedig 16-28 ezer fővel volt kisebb az egyes időszakokban, mint az előző évben. Az év negyedik negyedévére a hazai foglalkoztatottak (külföldön dolgozók és közfoglalkoztatottak nélkül) számolt létszáma már némileg meghaladta az előző év azonos időszakáét. A közfoglalkoztatás súlya a foglalkoztatottakon belül 2020-ban 2,1 százalékot tett ki, ami 0,4 százalékponttal kisebb, mint a 2019-es évben mért érték (2. ábra).

A pandémiás helyzet második hullámának munkaerőpiaci hatása a foglalkoztatottak számát tekintve az eddig látható tendenciák szerint elmaradt a vírushelyzet első hulláma idején tapasztalttól. Az év utolsó negyedévében (október-december) a 15-64 évesekre számolt foglalkoztatási ráta értéke (70,2 százalék) lényegében megegyezett az előző évi értékkel, mivel a foglalkoztatottak számának

2. ábra: A foglalkoztatottak számának éves változása (ezer főben); 2019. I. és 2020. IV. negyedéve között negyedévente.
Forrás: KSH, Munkaerő-felmérés

csökkenését ellensúlyozta, hogy maga az aktív korú népesség száma is csökkent.

A 2020. október-december közötti időszakra vonatkozó adatok szerint az alábbi ágazatokban volt jelentősen kevesebb a foglalkoztatottak száma a megelőző év hasonló időszakához viszonyítva:

- feldolgozóipar: 4,2%-os csökkenés
- vízellátás, szennyvíz gyűjtése, hulladékgazdálkodás: 12,4%-os csökkenés
- szállítás-raktározás: 12,0%-os csökkenés,
- szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás: 6,8%-os csökkenés,
- művészet, szórakoztatás: 2,9%-os csökkenés.

A pandémiás helyzet jelentette kihívások számos további, korábban nem tapasztalt folyamatot indukáltak a munkaerőpiacon. Jelentősen megnőtt a foglalkoztatottak között a munkától ideiglenesen távol lévők aránya, a ledolgozott munkaórák száma csökkent, a részmunkaidőben és a távmunkában dolgozók száma pedig nőtt. A harmadik és negyedik negyedév tendenciái jórészt visszarendeződést mutatnak, de a folyamatok vége (a II - III. pandémiás hullám határán) jelenleg még nem látható, a bizonytalanság továbbra is jelentős. Ami látható, hogy egyes sérülékeny csoportok válságnak való kitettsége az átlagnál nagyobb volt. Magyarországon a foglalkoztatottság visszaesése jóval nagyobb mértékben érintette a határozott idejű munkaszerződéssel foglalkoztatottakat, az alacsony képzettségűeket és a fiatalokat.

A KSH által a munkaerő-felmérésben mért munkanélküliek száma 2020. március és június közötti időszakában intenzíven emelkedett, több mint 70 ezer fős növekedés jelentkezett, a csúcs júniusban volt, amikor is a létszámuk 240,4 ezret tett ki. Ezután megindult a csökkenés, augusztusra több mint 55 ezer fővel esett vissza ez a szám. Ezt követően újabb növekedés, majd ingadozás mutatható ki. Decemberben a munkanélküliek 200 ezer fős létszáma 59 ezer fővel volt magasabb az egy évvel korábinál. A munkanélküliségi ráta 4,3 százalékos értéke 1,3 százalékponttal emelkedett a megelőző évhez képest. A válság első hullámának idején – ahogy az uniós munkaerőpiac egészére – Magyarországra is jellemző volt a fiatalok munkanélküliségének átlag feletti növekedése. A pályakezdők munkavállalási lehetőségeit, a karrier utak

alakulását különösen negatívan érintheti egy elhúzódó gazdasági válság.

Fontos azt is látni, hogy a munkanélküliek számánál jobban emelkedett a potenciális munkaerő-tartalék száma. Ez a csoport magában foglalja a munkanélküliek mellett az alulfoglalkoztatottak és azon inaktívok csoportját is, akik nem keresnek aktívan munkát, vagy bár keresnek, de nem tudnának 2 héten belül munkába állni. Sokan ugyanis a járvány második hullámának újbóli korlátozásai és a pandémiás helyzet jelentette bizonytalanság miatt nem kerestek aktívan munkát – pl. mert olyan ágazatban dolgoznak, ahol ez reménytelen –, és kívártak. Így ők is az inaktívok táborát gyarapítják.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyilvántartott álláskeresők számában jelentős megugrás márciust követően következett be. A tavaszi megszokott szezonális csökkenés elmaradt, s március és április között, egy hónap alatt mintegy 50 ezer fővel nőtt az álláskeresők száma, júniusig bezáróan pedig több mint 100 ezer fős növekedés történt a februárhoz viszonyított adatokban. A júniusi zárónapi 376,3 ezer fős létszám jelentette a csúcst, ami 128 ezerrel volt magasabb, mint az előző év ugyanezen hónapjában. Júliustól csökkenés kezdődött és ez egészen december végéig tartott. 2020 decemberében a 290,7 ezer fős álláskeresői létszám 55,8 ezer fővel (23,7 százalékkal) haladta meg az előző év azonos havi adatait. Bár a tavaszi hullám során beáramlott, nyilvántartásba került álláskeresők jelentős része év végéig elhagyta az álláskeresői regisztrációt, a júniustól látható jelentős csökkenés után is látható egy 50 ezer fős többlet a pandémia előtti időszakhoz képest. 2020-ban a nyilvántartott álláskeresők éves átlagos létszáma 316,1 ezer főt tett ki, amely létszám 65,1 ezer fős (25,9 százalékos) növekedést mutat 2019-hez képest.

Az álláskeresők besorolása szerint, míg az önálló álláskeresők száma 2020-ban jelentősen, az átlag feletti mértékben, 60,9 százalékkal növekedett, a segítséggel elhelyezhetőké pedig 24,6 százalékkal nőtt, addig a közfoglalkoztatással segíthetők csoportja 7,9 százalékkal csökkent. Az újonnan bekerült álláskeresők legfeljebb 90 napos álláskeresési járadékának lejártát követően a nyári hónapok során fokozatosan emelkedett az ellátásban nem részesülő álláskeresők száma, az év utolsó negyedévében arányuk

I. A munkaerőpiac 2020. évi folyamatainak áttekintése

50 százalékot tett ki, ami 5 százalékponttal magasabb, mint az előző év ugyanezen időszakában.

Mivel a vírusfenyegetettség miatti válsághelyzet jelentős munkaerőpiaci változásokat hozott, az ezekből következő, várható közfoglalkoztatási igények meghatározására a Belügyminisztérium egy előrejelző rendszert alakított ki. A rendszer az álláskeresők egyes csoportjainak változásával kalkulálva hónapról hónapra jelzi előre a várható többlet-közfoglalkoztatási igényeket megyei szinten. A pandémia kitörése óta eltelt tapasztalatokból az látható, hogy az álláskeresők növekedése elsősorban nem azokat a csoportokat érintette, akiket korábban magas arányban vontunk be a közfoglalkoztatásba, így nagyszámú plusz közfoglalkoztatási igény az év során nem jelentkezett.

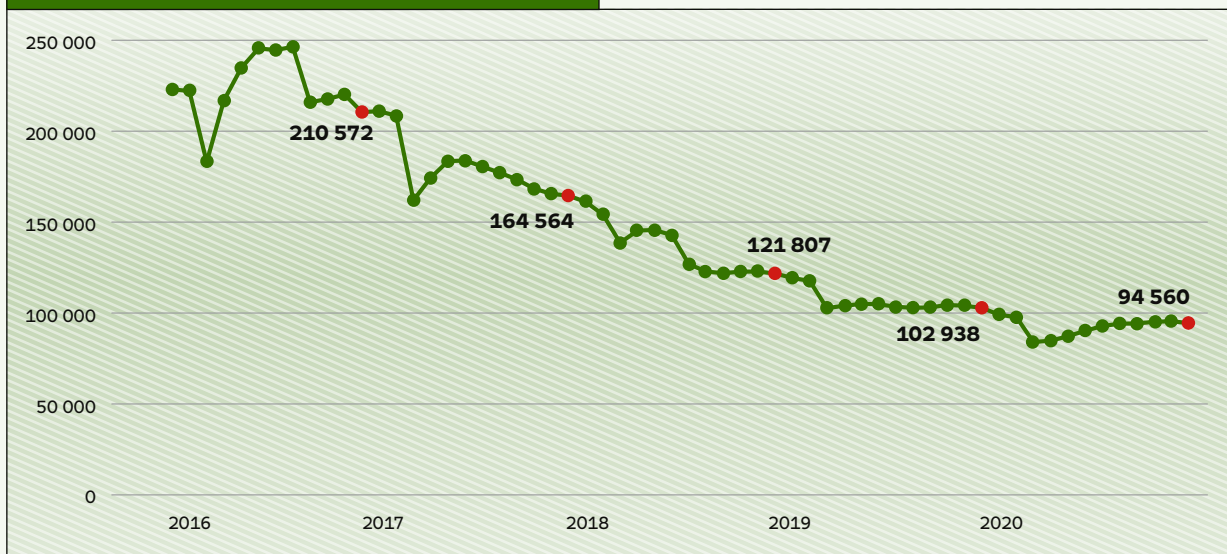
A közfoglalkoztatásban dolgozók átlagos száma a Belügyminisztérium adatai szerint 2020-ban 92,5 ezer fő volt, amely 12,9 százalékkal alacsonyabb a 2019. évinél,

és 58,6 százalékkal elmarad a 2016-ra jellemző átlagos létszámtól. (3. ábra).

A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos száma 2020-ban az év első hónapjaiban az előző évi programok kifizetésével párhuzamosan 99 ezer főről 84 ezer főre csökkent. A márciustól júliusig terjedő időszakban, az új programok indulásával együtt 93 ezer fő fölé emelkedett a havi átlagos létszám, majd az év végéig 94-96 ezer fő közötti, magasabb szinten maradt. 2020-ban a pandémia hatásának tudható be, hogy a közfoglalkoztatottak létszáma az év második felében nem csökkent, hanem enyhén emelkedő tendenciát mutatott. A korábbi években májust követően csökkenő tendencia volt jellemző.

A 2020. évi új közfoglalkoztatási programok márciustól – a korábbi évnél kisebb létszámokkal – indultak. A programok létszáma azonban így is igazodott a kis mértékben megnövekedett igényekhez, a korábbi években tapasztaltnál magasabb arányú feltöltöttséggel a szerződések megfelelő keretet biztosítottak ebben az évben is a közfoglalkoztatási igényekhez.

3. ábra: A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma 2016. január - 2020. december között havonta (decemberi létszámok kiemelve). Forrás: BM-NISZ adattár

Össességében 2020-ban 14,6 ezerrel (8,3 százalék) kevesebb volt a közfoglalkoztatásba belépők száma, mint 2019-ben, ami visszavezethető az alacsonyabb keretszámokra.

Ahogy a korábbi években, úgy 2020-ban is megfigyelhető, hogy a közfoglalkoztatottak közül a csökkenő létszám egyidejűleg a megmaradó állomány összetételének átalakulásával, a foglalkoztathatósági szempontok szerinti romlásával járt együtt. Azok maradtak a közfoglalkoztatásban, akik kimozdítása a foglalkoztatási szolgálat részéről egyre nehezebb feladat. A 2020. év munkaerőpiaci helyzete egyáltalán nem kedvezett a közfoglalkoztatást követő nyílt munkaerőpiaci munkavállalásnak, vélhetően még a munkahelykeresés lehetőségeit is erősen beszűkítette.

A közfoglalkoztatásba belépők esetén 2019 és 2020 között a nők és férfiak száma közel azonos mértékben, 8-9 százalékkal csökkent. A legmagasabb iskolai végzettséget tekintve a korábbi évekhez hasonlóan a magasabb, legalább középfokú végzettséggel rendelkező személyek belépései csökkentek nagyobb mértékben, 13-15 százalékkal, míg az alapfokú, vagy az alatti végzettségű személyek esetén 6-7 százalékos volt a csökkenés. A korábbi években folyamatosan csökkent a 25 év alatti fiatalok részvétele a közfoglalkoztatásban. Ez a trend 2020-ban megállt, ebben az évben kis mértékben, 6,5 százalékkal emelkedett a belépő 25 év alattiak száma. Az alacsony bázisérték miatt ez összesen 674 fős emelkedést jelent,

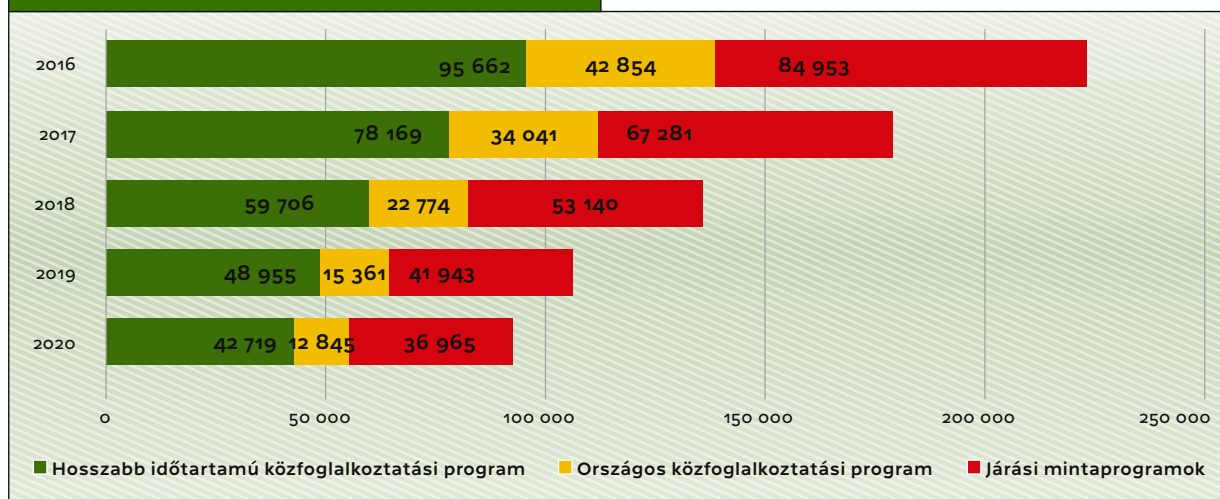
szemben a korábbi évek csökkenő tendenciájával. Az 55 év felettiak belépései 10,7 százalékkal csökkentek, és ettől csak kevéssel maradt el a 25-54 éves korosztályok belépéseinek csökkenése, ami 8,9 százalékos volt. (4. ábra).

A közfoglalkoztatottak programtípus szerinti megoszlásai 2018 és 2020 között kis mértékben átalakultak, az országos közfoglalkoztatási programok csökkenése mellett folytatódott a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok térnyerése. A közfoglalkoztatottaknak 39,9 százaléka járási, 46,2 százaléka pedig hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programokban dolgozott 2020-ban. A 2016-ban még közel 43 ezer főt, 2018-ban már csak közel 23 ezer főt foglalkoztató országos programokban 2020-ban már csak 12,9 ezer főt foglalkoztattak átlagosan.

A 2020. évi járási programok átlagos létszáma országosan 11,9 százalékkal csökkent a 2019. évi, illetve 56,5 százalékkal a 2016. évi adatokhoz képest. A megyék többségében az utolsó évben a közfoglalkoztatás egészéhez hasonló, 11-13 százalékos csökkenés volt megfigyelhető, Fejér, Somogy és Veszprém megyében ennél nagyobb, 20 százalék feletti, Vas megyében 50 százalék feletti csökkenés látható, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében viszont alig 6,5 százalékkal csökkent a járási programok átlagos létszáma.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok létszám-aránya 2016 óta folyamatosan emelkedik és ez a trend folytatódott 2019 és 2020 között is. 2020-ban ezen programok aránya 46,2 százalékra emelkedett, miközben

4. ábra: **Közfoglalkoztatás átlagos létszáma, programtípusonként, 2016 - 2020 (fő).** Forrás: BM-NISZ adattár

I. A munkaerőpiac 2020. évi folyamatainak áttekintése

az átlagos létszám az előző évhez képest 12,7 százalékkal, 2016-hoz képest pedig 55,3 százalékkal csökkent. Több település a korábbi járási startmunka programját ebben a formában vitte tovább, felhasználva a korábbi években megszerzett eszközöket és a megvalósított beruházásokat.

A közfoglalkoztatás területi szempontból 2020-ban is a rosszabb gazdasági – foglalkoztatási helyzetű területekre koncentrálódott. A közfoglalkoztatottak 42 százaléka Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében él, ennek a két megyének növekedett a részaránya évről-évre a teljes létszámokon belül. Hajdú-Bihar megyében élt a közfoglalkoztatottak további közel 10 százaléka. Ez az arány itt és a többi megyében alig változott, illetve csökkent, ami azt mutatja, hogy a két legtöbb közfoglalkoztatottnak munkát adó megyében csökkent a legkevésbé a közfoglalkoztatottak létszáma az utóbbi években.

A közfoglalkoztatásban dolgozók átlagos létszáma gyorsan csökkent 2016-ot követően, összetételük azonban nem

változott ilyen ütemben. 2020-ban a foglalkoztatottak többsége, 59,3 százaléka nő volt. 2016-ban haladta meg először a nők létszáma a férfiakét, azóta kis mértékben, de évről-évre emelkedik a nők aránya, vagyis a közfoglalkoztatottak között a férfiak száma nagyobb mértékben csökken, mint a nőké.

A résztvevők kor szerinti eloszlását tekintve látszik, hogy a legjobb munkavállalási korúak (25-54 évesek) aránya alig változott 2018 és 2020 között, amikor is 71 százalékot tett ki. A 25 év alattiak száma és aránya 2019-ig jelentősen csökkent, 2020-ban azonban állandósult a létszámuk, arányuk csak kis mértékben növekedett. Az idős, 55 év feletti munkavállalók száma is csökkent 2018 és 2020 között, arányuk évek óta alig változva 25 százalék körül mozog.

Egyértelmű tendencia volt ezekben az években az alacsony, legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők

1. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma 2018-2020. Forrás: BM-NISZ adattár

		2018		2019		2020	
		Fő	Megoszlás, %	Fő	Megoszlás, %	Fő	Megoszlás, %
Nem	Férfi	59 187	43,6	43 930	41,3	37 693	40,7
	Nő	76 433	56,4	62 329	58,7	54 837	59,3
	EGYÜTT	135 620	100,0	106 259	100,0	92 530	100,0
Kor	25 év alatt	6 179	4,6	4 175	3,9	4 156	4,5
	25-54 év	96 358	71,0	75 262	70,8	65 501	70,8
	55 év és felette	33 082	24,4	26 823	25,2	22 872	24,7
	EGYÜTT	135 620	100,0	106 259	100,0	92 530	100,0
Legmagasabb iskolai végzettség	Alapfokú	78 055	57,6	63 214	59,5	56 926	61,5
	szakközépiskola+szakmunkás	33 727	24,9	25 883	24,4	21 939	23,7
	Szakközépiskola+technikum	11 789	8,7	8 704	8,2	7 017	7,6
	Gimnázium	9 709	7,2	7 103	6,7	5 640	6,1
	Felsőfokú	2 340	1,7	1 355	1,3	1 008	1,1
	EGYÜTT	135 620	100,0	106 259	100,0	92 530	100,0

arányának növekedése. Átlagos létszámuk csökkenése mellett arányuk 2018 és 2020 között 57,6 százalékról 61,5 százalékra emelkedett. Az összes, ennél magasabb iskolai végzettséggel rendelkező személy száma és aránya is csökkent a közfoglalkoztatottak között ezekben az években (1. táblázat).

A közfoglalkoztatás elsődleges célcsoportjai közé tartoznak mind a hátrányos helyzetű településen élő személyek, mind pedig az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, szakképzés nélküli álláskeresők. 2020-ban a közfoglalkoztatottak 61,5 százalékának legmagasabb iskolai végzettsége általános iskolai, vagy az alatti volt. A területi célzást jól mutatja, hogy a közfoglalkoztatottak 87,4 százaléka hátrányos helyzetű településen élt 2018-ban.

A teljes közfoglalkoztatotti létszámon belüli arányok esetén látszik, hogy 2020-ban a közfoglalkoztatottak 93,7 százaléka vagy gazdasági - foglalkoztatási szempontból kedvezőtlen helyzetű településen élt, vagy alacsony iskolai végzettséggel rendelkezett. A közfoglalkoztatottak 55,2 százaléka esetén mindkét, az elhelyezkedést erősen megnehezítő feltétel fennállt (2. táblázat).

A Belügyminisztérium a közfoglalkoztatásból kilépő személyek esetén, minden egyes kilépésüket követően vizs-

gálja munkaerőpiaci státuszukat a támogatást követő 180. napon vonatkozóan. Ez a mutató azok arányát mutatja meg, akik a támogatást követő 180. napon munkában álltak a kilépők közül, valamint azt, hogy mekkora részarányuk rendelkezett nyílt munkaerőpiaci jogviszonnyal. A vizsgálat alapja az adóhatóság által kezelt biztosított foglalkoztatottak bejelentési adatbázisa, valamint a nyilvántartott álláskeresők adminisztratív adatbázisa.

2018-ban - a NAV biztosítottak bejelentésének adatbázisa szerint - a 322 ezer kilépés 18,2 százalékában voltak megtalálhatók a vizsgált személyek nyílt munkaerőpiaci, bejelentett munkaviszonyban. A nyílt munkaerőpiacra kilépő és ott fél évvel a közfoglalkoztatás után is megtalálható személyek aránya a 2019-ben kilépők között 17 százalékos volt. A 2020-as év első féléves számaiból is látszik, hogy ebben az évben a közfoglalkoztatást befejezők lényegesen kisebb része tudott elhelyezkedni. Beszűkültek, megnehezedtek a kilépési utak a pandémia miatt, s csak 10,4 százalékuk talált állást a nyílt munkaerőpiacon, miközben nőtt a közfoglalkoztatásba ismételtlen visszalépők aránya (3. táblázat).

Jelentős különbség van a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési arányban a kilépők között életkor és legmagasabb iskolai végzettség szerint. 2019-ben a kilépő 26 év alattiak 22,1 százaléka volt nyílt munkaerőpiaci állásban a közfoglalkoztatást követő 180. napon, a 26 és 54 év közöttiek

2. táblázat: A közfoglalkoztatottak átlagos létszáma legmagasabb iskolai végzettségük és lakóhelyük helyzete szerint 2020. évben. Forrás: BM- NISZ adattár

	Hátrányos helyzetű településen élő		Nem hátrányos helyzetű településen élő		Összesen	
	fő	%	fő	%	fő	%
Általános iskolai végzettség nélküli	9 557	10,3	947	1,0	10 504	11,4
Általános iskolai végzettségű	41 478	44,8	4 943	5,3	46 421	50,2
Szakközépiskolát, szakiskolát végzett	19 076	20,6	2 863	3,1	21 939	23,7
Szakközépiskolát, gimnáziumot végzett	10 184	11,0	2 473	2,7	12 657	13,7
Felsőfokú végzettségű	537	0,6	471	0,5	1 008	1,1
ÖSSZESEN	80 833	87,4	11 697	12,6	92 530	100,0

I. A munkaerőpiac 2020. évi folyamatainak áttekintése

Egyén támogatás vége	A közfoglalkoztatási programokból kilépők létszáma foglalkoztatási jogviszonyuk szerint a kilépéstől számított 180. napon (fő)					A kilépők közül elhelyezkedettek aránya (%)	
	Elsődleges munkaerő-piacon	Közfoglalkoztatásban	Álláskereső	Nem ismert	ÖSSZESEN	Elsődleges munkaerő-piacon	Közfoglalkoztatásban
2018	58 630	167 273	58 052	38 408	322 363	18,2	51,9
2019	31 362	95 273	33 912	23 895	184 442	17,0	51,7
2020. I. félév	12 231	75 045	19 428	10 989	117 693	10,4	63,8

3. táblázat: A közfoglalkoztatottak nyomon követési adatai a kilépéstől számított 180. napon. Forrás: BM- NISZ adattár

esetén 19,5 százalékos, az ennél idősebbek esetén pedig 12 százalékos volt az elhelyezkedési arány. Még markánsabb különbségek mutatkoznak a kilépők iskolai végzettsége szerint. A legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezők esetében 12,4 százalékos, a középfokú végzettségűek esetében pedig 23,2 százalék helyezkedett el a vizsgált időpontban. Az alacsony számú felsőfokú végzettségű személy esetén az elhelyezkedési arány a 38 százalékot közelítette. 2020-ban az első féléves eredmények mutatják, hogy jelentősen visszaestek az elhelyezkedési arányok, főként azoknál a csoportoknál, amelyek a korábbi időszakban is alacsonyabb arányban helyezkedtek el. Az általános iskolai, vagy annál alacsonyabb végzettségűek nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési aránya 7,5 százalékra, az 55 év felettieké 6,9 százalékra esett vissza, de a jobb helyzetűeknél is erősen csökkent az elhelyezkedők aránya a munkaerőpiaci fogadókészség visszaesése következtében.

2020-ban a járási startmunka mintaprogramokban foglalkoztatottak 37,8 százaléka dolgozott mezőgazdasági programban. Ezekben a programokban a települések főként önfenntartásukra termelnek, az ott élők ellátását szolgáló konyhák és egyéb intézmények ellátását végzik el.

Magas, 21 százalék feletti volt a helyi sajátosságokra épülő programok keretében terméket előállító dolgozók aránya. Szociális jellegű programokban a közfoglalkoztatottak 39,8 százaléka dolgozott.

A résztvevőket a közfoglalkoztatási programok nagy részében képességeikhez, készségeikhez igazodva alacsony képzettséget igénylő, szakképzés nélkül betölthető munkakörökben alkalmazták a közfoglalkoztatók. Amennyiben a három nagy programtípusban hasonlítjuk össze a betöltött munkaköröket, a toplista élén mindhárom esetben az egyéb, egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozások állnak.

Az egyszerű mezőgazdasági foglalkozás mellett a nagyobb szakértelmet jelentő munkakörök közül az általános irodai adminisztrátor és a munkaszervező is ott van mindhárom programtípus leggyakoribb foglalkozásai között.

A hosszabb időtartamú programok esetén nagyobb, 500 fő feletti létszámban különböző takarító, személygyűjtő munkakörökben alkalmaztak közfoglalkoztatottakat, emellett irodai, ügyviteli foglalkozásokat, gép-motor karbantartókat foglalkoztatottak. Az országos programokban jelentősebb számban alkalmaztak egyszerű építőipari

és erdészeti, vadászati foglalkozásúakat. Ebben a programtípusban jelentős a személygondozási foglalkozásúak,

egyéb ügyintézők, valamint a kubikusok száma is. A járási mintaprogramokban ezek mellett legnagyobb számban az egyszerű építőipari foglalkozások és a munka és termelés-szervezők tűnnek fel (4. táblázat).

4. táblázat: A közfoglalkoztatás egyes típusaiban betöltött munkakörök TOP listája a 2020. évi átlagos létszám alapján.
Forrás: BM- NISZ adattár, A zöld cellák a 9-es FEOR főcsoportba tartozó, szakképzettséget nem igénylő foglalkozások.

Hosszabb időtartamú program		Országos közfoglalkoztatási program		Járási startmunka mintaprogram	
Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	25 624	Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	2 076	Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	19 268
Egyéb takarító és kisegítő	3 924	Kubikos	1 640	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	7 487
Intézményi takarító és kisegítő	2 341	Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	1 243	Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	2 769
Személygűjtő, utcaseprő	1 569	Egyszerű ipari foglalkozású	1 046	Munka- és termelés-szervező	1 036
Általános irodai adminisztrátor	1 058	Egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású	1 012	Egyszerű ipari foglalkozású	769
Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	663	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	753	Általános irodai adminisztrátor	628
Konyhai kisegítő	622	Egyéb személygondozási foglalkozású	598	Kubikos	488
Munka- és termelés-szervező	569	Intézményi takarító és kisegítő	584	Egyéb, máshova nem sorolható ipari és építőipari foglalkozású	267
Mezőgazdasági és ipari gép (motor) karbantartója, javítója	533	Általános irodai adminisztrátor	548	Egyéb műszaki foglalkozású	265
Egyéb, máshova nem sorolható irodai, ügyviteli foglalkozású	489	Erdészeti foglalkozású	398	Egyéb, máshova nem sorolható szolgáltatási foglalkozású	264
Egyszerű ipari foglalkozású	480	Munka- és termelés-szervező	226	Mezőgazdasági és ipari gép (motor) karbantartója, javítója	259
Egyéb ügyintéző	467	Egyéb ügyintéző	195	Szántóföldinövény-termesztő	209
ÖSSZESEN	42 719	ÖSSZESEN	12 845	ÖSSZESEN	36 965

A jogszabályi környezet változásai

II.1. A koronavírus világmjárvány miatt hozott intézkedések

A Kormány a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki 2020. március 11-én 15 órától.

A 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 282/2020. (VI. 17.) Korm. rendelettel a Kormány 2020. június 18. napjától megszüntette az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzetet.

2020. november 4-étől a Kormány ismét veszélyhelyzetet hirdetett Magyarország egész területére az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világmjárvány (a továbbiakban: koronavírus világmjárvány) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel.

A veszélyhelyzetre tekintettel a Belügyminisztérium öszszefoglalót adott ki a közfoglalkoztatási programokra és közfoglalkoztatási jogviszonyokra vonatkozó szabályok veszélyhelyzet idején való alkalmazásáról, amit rendszeresen frissített. Az öszszefoglaló legfontosabb témakörei:

- egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megfelelő foglalkoztatás;
- szigorított járványügyi megfigyelés (zárlat);
- járványügyi megfigyelés tartama alatt a foglalkozás gyakorlásában való korlátozás;
- foglalkoztathatósági szakvélemény;
- kiskorú gyermek otthoni felügyelete;
- GINOP-6.1.1 képzésben résztvevő közfoglalkoztatottak;
- közfoglalkoztatottak otthoni munkavégzése;
- adófizetési kötelezettség;

- fizetés nélküli szabadságon lévő közfoglalkoztatott egészségügyi szolgáltatási járuléka;
- jelenléti ív vezetése;
- szociális szövetkezetek termékértékesítése;
- a képviselő-testület jogkörének gyakorlása;
- munkaerőpiaci intézkedések eltérő alkalmazása.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény 2017. május 5. napjától hatályos 2. § (2) bekezdése speciális rendelkezést állapít meg a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamára vonatkozóan. Eszerint a határozott időre létrejött közfoglalkoztatási jogviszony Mt. 192. § (2) bekezdése szerint számított időtartama – a hatósági szerződés meghosszabbítása, vagy a korábbi támogatási időszak lejártát követő hat hónapon belül újabb hatósági szerződés megkötése esetén – az öt évet meghaladhatja, azonban a maximális időtartamot tíz évben határozza meg.

2021. február 24-én módosult a veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó egyes belügyi és közigazgatási tárgyú szabályokról, valamint a veszélyhelyzettel öszszefüggő egyes intézkedésekről szóló 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet, amely alapján a veszélyhelyzet ideje alatt a határozott idejű közfoglalkoztatási jogviszony (öszszesámított) időtartama meghaladhatja a tíz évet, illetve a tíz évet meghaladó közfoglalkoztatási jogviszony esetén a közfoglalkoztatási jogviszony – az 570/2020. (XII. 9.) Korm. rendelet hatálya alatt – újra létesíthető.

A közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiaci elhelyezkedésének ösztönzése érdekében az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozat 1. c) és d) pontja szerint azon személyek, akik várhatóan képesek önállóan elhelyezkedni, valamint akik rendelkeznek szakképzettséggel, csak abban az esetben kerülhetnek bevonásra a közfoglalkoztatási programokba, ha a járási (fővárosi kerületi) hivatal közvetítési kísérlete három alkalommal – a munkáltató oldalán felmerülő okból – sikertelen volt vagy 3 hónapig nem tudott a járási (fővárosi kerületi) hivatal az álláskereső számára megfelelő állást felajánlani. Figyelemmel a magyar gazdaság helyzetének erősödésére, a Kormány ezzel az intézkedéssel is azt kívánta elérni, hogy a közfoglalkoztatottaknak legyen lehetőségük piaci alapú munkavállalásra.

II. A jogszabályi környezet változásai

Azon elvnek megfelelően, mely szerint mindenkinek, aki a nyílt munkaerőpiacon nem tudott elhelyezkedni, legalább a közfoglalkoztatás lehetőségét biztosítani kell, a pandémiás helyzet okozta munkaerőpiaci változásokra tekintettel a járási (fővárosi kerületi) hivatalok átmenetileg eltekintenek a 3 hónapos időtartam figyelembe vételétől a közfoglalkoztatásba történő közvetítések során. A Belügyminisztérium felhívta a kormányhivatalok figyelmét arra, tegyenek meg mindent az álláskereső mihamarabbi munkába helyezése érdekében, és amennyiben lehetőség nyílik rá, a közfoglalkoztatási programokból közvetítsék a nyílt munkaerőpiacra az érintetteket.

II.2. Egyéb jogszabályi változások

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) módosítása:

- 2020. január 1-jétől hatályát veszítette a Kftv. azon korábbi előírása, amely szerint a közfoglalkoztató köteles volt biztosítani a közfoglalkoztatott számára a munkavégzés helyétől számított 20 km-es távolságon belül az illetékes megyei kormányhivatal által kiadott engedélynek megfelelő térítésmentes elhelyezést, tisztálkodási és étkezési lehetőséget, ha a munkavégzés helye és a közfoglalkoztatott lakóhelye közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a hat órát meghaladja.
- 2020. július 1-jétől új kizárási okokkal egészült ki a Kftv. Az álláskeresőt három hónap időtartamra ki kell zárni a közfoglalkoztatásból, ha közvetlen lakókörnyezetének rendezetlen állapota miatt a feladat- és hatáskör szerint érintett hatóság az egészségre vagy a közbiztonságra vonatkozó kockázatot állapított meg, vagy a jegyző a helyi önkormányzati rendeletben előírt kötelezettségek nem teljesítését állapította meg. A Kftv. alkalmazásában lakókörnyezetnek minősül a lakhatás helyeül szolgáló ingatlan, az azon lévő építmény, kert, udvar, valamint jogszabályban

meghatározott, az ingatlanhoz kapcsolódó utcafronti közterület. Rendezetlennek minősül a lakókörnyezet, ha az ingatlanon hulladék-felhalmozás vagy egészségre káros anyagok tárolása történik, az ingatlanon balesetveszélyes építmény található, az ingatlan elhanyagolt állapota a növényi és állati kártevők, kórokozók elszaporodását elősegíti, az ingatlanról az állatok közterületre kijutása akadálytalanul történik, vagy az ingatlanhasználó az ingatlanval kapcsolatban a helyi önkormányzati rendeletben előírt kötelezettségeket nem teljesíti. A közfoglalkoztatásból történő kizárás tárgyában hivatalból folytatott közigazgatási hatósági eljárásról az egészségügyi, közbiztonsági kockázatot megállapító hatóság vagy a jegyző szolgáltat adatot az állami foglalkoztatási feladatot ellátó járási hivatal részére.

A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet módosítása:

- 2020. január 1-jétől deregulálásra kerültek a rövid időtartamú közfoglalkoztatás támogatása, a közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás, valamint a vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás szabályai.
- 2020. április 1-jétől a közfoglalkoztatásért felelős miniszter egyedi ügyben hozott döntése alapján a közfoglalkoztatási program támogatása előlegének mértéke a támogatás legfeljebb 100 százaléka, ha a közfoglalkoztató a tervezetében és a kérelmében valószínűsíti, hogy a támogatás részbeni megelőlegezése számára aránytalan terhet jelentene – így különösen, ha a támogatás részbeni megelőlegezése a közfoglalkoztató alaptervékenységét veszélyeztetné –, és a közfoglalkoztatási program hiányában az érintett települést jelentős munkaerőpiaci hátrány éri.

A közfoglalkoztatási bér és a közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról szóló 170/2011. (VIII. 24.) Korm. rendelet módosítása:

- 2020. szeptember 1-jétől közfoglalkoztatási garantált bér illeti meg azt az állam által elismert szakképesítést igénylő munkakörben foglalkoztatott közfoglalkoztatottat, aki nem rendelkezik középfokú iskolai végzettséggel, feltéve, hogy a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény rendelkezései szerinti az állam által elismert szakképesítést fennálló közfoglalkoztatási jogviszonya alatt szerezte meg, valamint az állam által elismert szakképesítés megszerzése és a köz-

foglalkoztatási garantált bérre jogosító munkakör létesítése között keresőtevékenységet – ide nem értve a rövid időtartamú keresőtevékenységet és a közfoglalkoztatást – nem folytatott. Erre a közfoglalkoztatási bérre a közfoglalkoztatott egy alkalommal, az állam által elismert szakképesítés megszerzését követő első olyan közfoglalkoztatási jogviszony első hat hónapjában jogosult, amely közfoglalkoztatási jogviszony az állam által elismert szakképesítést igénylő munkakör betöltésére irányul.

- 2020. december 12-étől deregulálásra került a közfoglalkoztatottak egyszeri juttatására vonatkozó rendelkezés.

A 2020. évi közfoglalkoztatási programok

III.1. Járási startmunka mintaprogramok

A járási startmunka minta- és ráépülő programok tervezése során a 2020. évben is alapvetés volt, hogy elsődlegesen a meglévő kapacitások fenntartását és működtetését kell biztosítani a közfoglalkoztatóknak, azzal a feltétellel, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését továbbra is elősegítik. Ebben az évben – hasonlóan a 2019. évhez – a járási startmunka programokból Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom és Vas megye települései kizárásra kerültek, tekintettel arra, hogy a térségek gazdasági, munkaerőpiaci helyzete nem indokolja a mintaprogram indítását. E megyékben a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok voltak tervezhetőek a települések számára.

A járási startmunka programok keretében 3 programelem volt tervezhető a 2020. évben, 2020. március 1-jétől mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, illetve szociális jellegű programelem indulhatott.

III.2. Országos közfoglalkoztatási programok

Az országos közfoglalkoztatási programokat 2020-ban is egy ütemben, 2020. március 1-jei indítással – a nemzeti parkok esetében az év második felétől kezdődően –, 12 hónapos támogatási időszakra tervezhették a közfoglalkoztatók. A közvetlen- és anyagköltségekhez nyújtható támogatás maximális mértékét továbbra is legfeljebb 10%-ban (a vízügyi ágazat esetében a magas foglalkoztatott létszámra és a belvízvédekezés szempontjából különösen fontos tevékenységre tekintettel 18%-ban) határozta meg a Belügyminisztérium. Az országos közfoglalkoztatóknak a 2020. évi programjaik igényelt létszámait esetében a 2019. március 1. és 2019. szeptember 30. között ténylegesen megvalósult átlagos közfoglalkoztatotti létszámot kellett alapul venniük.

Az országos közfoglalkoztatók olyan állami, költségvetési, egyházi, karitatív, civil szervezetek, valamint vízgazdálkodási társulatok, amelyek több megyére kiterjedően folytatják tevékenységüket. Az országos közfoglalkoztatók szinte valamennyi közfoglalkoztatási munkatevékenységben

részt vesznek, ebből fakadóan jelentős létszámú közfoglalkoztatottal végzik tevékenységeiket.

III.2.A. Vízügyi igazgatóságok

A vízügyi igazgatóságok közfoglalkoztatási programjainak célja, hogy működtessék a kizárólagosan állami tulajdonban lévő vízi létesítményeket, gondoskodjanak a közcélú, állami és önkormányzati, továbbá saját célú vízi létesítmények fejlesztéséről, fenntartásáról, üzemeltetéséről. Közreműködnek a települési ivóvízminőség javításában, valamint a települési szennyvíztisztítási, illetőleg vízkárelhárítási feladatokban. Az időjárás változásából eredő rendszeresen ismétlődő munkák a karbantartás, cserjeirtás, iszapolás, rézsű burkolatok tisztítása, karbantartása.

A Belügyminisztérium 2020-ban 8,95 milliárd Ft támogatást nyújtott a vízügyi igazgatóságok közfoglalkoztatási programjaihoz. A közfoglalkoztatottak a belvíz csatornák és a hullámtér levezető képességének javítását, a mederben és a felrakódásokon keletkezett vízfolyási akadályok eltávolítását végezték el, munkájuk évről évre komoly segítséget jelent. Ez utóbbi tevékenység javítja a belvizek elvezetését, csökkenti a vízkárokat és növeli a terméshozadékot. A közfoglalkoztatottak árvízvédelmi célokat szolgáló erdőrezervekben cserjeápolást, pótlást végeztek, valamint a biztonságos védekezés érdekében töltéscsatornák állagát javították, szivárgókat, átereszeket tisztítottak. A programokban átlagosan 7 239 fő vett részt.

III.2.B. Állami erdőgazdaságok

Az erdészeti közfoglalkoztatási program alapvető célja az erdőgazdálkodásban az alacsony technológiát igénylő műveletek elvégzése, úgy, mint az erdőterületek rehabilitációja, erdészeti sétautak, tanösvények, turista utak kijelölése, karbantartása, tűzmelegelőzést szolgáló feladatok ellátása, erdőterületek kommunális szennyeződéstől való megtisztítása.

A programban résztvevők feladatai közé sorolható továbbá

- a talaj előkészítése, ültetés, sorkapálás, parlagfű és egyéb allergén gyomnövények irtása, sarj leverése, törzs ápolása, vadszőlő eltávolítása;
- az erdei pihenőhelyeken, arborétumokban, tanösvényeken, kilátók környezetében és egyéb kiránduló helyeken kommunális hulladék gyűjtése és elszállítása, eszközök megtisztítása;

III. A 2020. évi közfoglalkoztatási programok

- az államhatár közelében a határjelek és környezetük karbantartása, a tűz megelőzés érdekében tűzpázták készítése.

A közfoglalkoztatottak a munkaterületeken a kerületvezető erdészek irányítása mellett végzik mindennapi feladataikat, ezzel hozzájárulnak az erdők állapotának és szolgáltatásainak javításához, a lakosság pihenéséhez, rekreációjához. Mind az erdő közjóléti funkcióját igénybe vevő lakosság, mind pedig a munkát végzők olyan előnyökhöz juthatnak, amelyekre a program nélkül nem lenne lehetőségük. A 2020-as évben átlagosan 1 335 fő tevékenykedett ezekben a munkálatokban az 1,574 milliárd Ft támogatási összegnek köszönhetően.

III.2.C. Vízgazdálkodási társulások

A vízgazdálkodási társulatok a közfoglalkoztatás keretében is a köz érdekeit szolgáló feladatokat látnak el, melyek javítják az ország környezeti értékeit, infrastrukturális hálózatát, s igen hatékonyan bizonyultak a belvíz és árvíz elleni védekezésben is. A közfoglalkoztatottak részt vettek a belvízmentesítésben és vízpótlásban, mezőgazdasági vízszolgáltatásban, csatorna-felújításban, tereprendezésben, cserje- és növényirtásban, iszapcsapolásban. A programokban 2020-ban átlagosan 1 124 fő közfoglalkoztatása valósult meg 1,4 milliárd Ft közfoglalkoztatási támogatásból.

III.2.D. Nemzeti park igazgatóságok

A közfoglalkoztatás keretében a nemzeti park igazgatóságok által elvégzett tevékenység célja, hogy ellássák a védett és fokozottan védett természeti értékek, területek, a Natura 2000 területek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos munkálatokat. A 2020. év második felében indíthaták közfoglalkoztatási programjaikat az igazgatóságok. Az országban működő tíz nemzeti park igazgatóság közül nyolc élt a program nyújtotta lehetőséggel, melynek keretében a természetvédelmi kezelési munkákat, tájide-

gen fajok irtását, allergén növények eltávolítását, madár- etetők, nagyvadetető felújítását, játszóterek, tanösvények és túraútvonalak tisztán- és karbantartását, legelő és állattartást kiegészítő feladatokat, valamint a nemzeti parkok kezelésében lévő épületek állagmegőrzését végezték el átlagosan 137 fő bevonásával, 113,7 millió Ft összegű támogatás felhasználásával.

III.2.E. Rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek és a Magyar Honvédség

A rendészeti szervek, katasztrófavédelmi szervek, valamint a Magyar Honvédség közfeladatokat látnak el. Működési területükön a tulajdonukban, vagyonkezelésükben, valamint használatukban lévő ingatlanok karbantartása, állagmegővése, takarítása, raktári munkák ellátása, gépjárművek tisztán tartása, kézbesítési munkákban való segítségnyújtás a feladatuk a közfoglalkoztatottaknak. A 2020. évben végzett feladataik színvonalas ellátásához 2,2 milliárd Ft támogatást kaptak, ami átlagosan 1 917 fő közfoglalkoztatását tette lehetővé. A program olyan álláskeresőknél biztosít munkalehetőséget, akik az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni valamilyen okból nem tudnak, itt elvégzett munkájukkal viszont hozzájárulnak a foglalkoztató feladatainak hatékony elvégzéséhez. A fegyveres szervek évről évre kialakult gyakorlata, hogy a távozó munkavállalóik helyére az ott dolgozó közfoglalkoztatottakat saját állományba nevezik ki, ezzel is megbecsülve az ott elvégzett munkájukat. 2020-ban 113 főt vettek ily módon törzsállományba.

III.2.F. MÁV Magyar Államvasutak Zrt.

A vasúti pályahálózatot működtető MÁV Zrt. a 2020. évi közfoglalkoztatási programjában – a korábbiakhoz hasonlóan – a vasúti pálya és környezete tisztántartásával, a kapcsolódó területek növényzetének karbantartásával, a vasúti üzemi létesítmények állagmegővésével kapcsolatos tevékenységeket végzett. A közfoglalkoztatottak elsősorban a vasútállomások peronjait, pénztár- és várócsarnokait, azok környezetét tisztították és tartották rendben, valamint az elgazosodott, rendezetlen zöldterületeket kaszálták. Összeszedték a vasútvonalak melletti területeken

elszört, vagy illegálisan lerakott szemetet, és a parlagfű-irtásban is hathatós segítséget nyújtottak. A program résztvevői által végzett munka egyfelől hozzájárul a települések megítélésének javulásához, másfelől az utazóközönség elégedettségére is hatással van, mivel a vasútállomások tisztábbá, rendezettebbé válnak. 2020. évi programjukat a Belügyminisztérium 577 millió Ft összeggel támogatta, ami 559 fő közfoglalkoztatását tette lehetővé.

III.2.G. Egyéb költségvetési szervek és karitatív szervezetek

- Kulturális közfoglalkoztatás: a programban résztvevő szervek hozzájárulnak a kulturális javak megőrzéséhez, archiválásához, digitalizálásához. Támogatják a szolgáztatást, valamint leltári, illetve selejtezési feladatokat végző közalkalmazottak munkáját, közreműködnek az intézmények és azok környezetének tisztántartásában, a tárgyi környezet karbantartásában. A program lehetőséget biztosít a magasabb – közép- és felsőfokú – iskolai végzettséggel rendelkező személyek szakmájukban történő átmeneti elhelyezkedésre is, valamint enyhíti a települések kulturális szakember hiányát. Megvalósul a kulturális és természeti értékek gyűjtése, rendszerezése. 2020-ban a Belügyminisztérium által nyújtott 833,4 millió Ft összegű támogatással 754 fő foglalkoztatása valósult meg.
- Egyházi és karitatív szervezetek közfoglalkoztatása: a programok keretében többségében szakképzettséggel nem rendelkező közfoglalkoztatottakat alkalmaznak konyhai kisegítői, intézmény takarítói, karbantartói, parkgondozói, szociális segítői munkakörökben, de előfordul szakképzett munkaerő – főként adminisztrátori munkakörben – alkalmazása is. Jellemzően a templomok környezete, valamint az intézmények tisztántartási feladatait látják el, elhanyagolt temetőterek és parókiák karbantartását, zöld területek rehabilitációját, épületek kisebb felújítási munkálatait végzik. A közfoglalkoztatottak munkájának köszönhetően a tulajdonukban, vagyonkezelésükben lévő intézmények és környezetük megtisztul, megújul. Karitatív tevékenység keretein belül szociális intézményekben mosást, konyhai és étkeztetési kisegítő feladatokat, lelki rendezvények szervezési feladatait, adománygyűjtő és elosztó tevékenységet látnak el. 2020-ban a Belügyminisztérium 2 192 fő foglalkoztatásához közel 2,7 milliárd Ft támogatást biztosított.

III.2.H. Idősügyi Infokommunikációs Modellprogram

Az Idősügyi Infokommunikációs Modellprogram hátrányos helyzetű térségekre történő kiterjesztéséről szóló 1056/2017. (II. 7.) Korm. határozatban foglaltak alapján a Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. közfoglalkoztatási programokat valósított meg. A Kormány az 1812/2019. (XII. 30.) Korm. határozatában döntött az Idősügyi Infokommunikációs Program folytatásáról, mely 2020-ban, mintegy 1 milliárd Ft összegből, átlagosan 736 fő közfoglalkoztatásával valósult meg. A program célja, hogy az infokommunikációs eszközök alkalmazásával hozzájáruljon a résztvevő idősök magányának enyhítéséhez, biztonságérzetének növekedéséhez, valamint a generációk közötti kommunikáció erősítéséhez. Mindemelllett a program kihatással van az egészségügyi ellátórendszer tehermentesítésére és költséghatékony működtetésére, illetve a gondozó családtagok terheinek csökkentésére.

III.3. Országos közfoglalkoztatási mintaprogramok

A 2020. évi országos mintaprogramok két célcsoportra fókuszálnak, hajléktalan személyekre, továbbá egészségkárosodással, fogyatékossgal élő, aktív korú álláskereső személyekre. Az ő számukra, az alábbi segítséget nyújtja a programban történő részvétel.

- A hajléktalan személyek országos közfoglalkoztatási mintaprogramja mentális biztonságot, stabil jövedelmet és megfizethető, elfogadható minőségű lakhatást biztosít a programban résztvevők számára, ezáltal elősegíti a célcsoport társadalmi integrációját, az elsődleges munkaerőpiacra történő kiáramlást. A programban végzett értékkeremtő tevékenységek a teljesség igénye nélkül: raklapválogatás, betontermék gyártás, parkgondozás, segédápolói tevékenység, állatgondozás, virág- és növénytermesztés, gyümölcs-termesztés, karbantartói és építőipari munkák, szönyegszövés, kézműves és textiltermékek gyártása, varrodai, mosodai tevékenység, fa- és papírbrikett előállítás.
- Az egészségkárosodással, fogyatékossgal élő, aktív korú álláskereső személyek foglalkoztatását támogató mintaprogramban cél, hogy a programban résztvevők értékkeremtő tevékenységek – települések tisztántartása, ruha- és ételosztás, zöldterület kezelés, kertészeti munka, épület karbantartás, fémmegmun-

III. A 2020. évi közfoglalkoztatási programok

kálás, nemezelés – végzésével alkalmassá válnak az elsődleges munkaerőpiaci integrációra.

2020-ban a 762 fő átlaglétszám közfoglalkoztatásával megvalósuló országos mintaprogramban 690 fő hajléktalan és 72 fő egészségkárosodással, fogyatékossággal élő személy vett részt, melyhez a Belügyminisztérium 1,166 milliárd Ft támogatást biztosított.

III.3.A. Közútkezelő országos mintaprogram

Az előző évhez hasonlóan a Magyar Közút Nonprofit Zrt. a 2020. évben is egységes országos közfoglalkoztatási mintaprogramon belül valósította meg az értékteremtő tevékenységeit, melyek keretében a közutak burkolatának és környezetének javítása, tisztántartása és karbantartása, a közúti közlekedés biztonságosabbá tétele, a gyorsforgalmi utak melletti védőkerítés építése, karbantartása, a mezőgazdasági földterületek és a közutak között fekvő területek tisztántartása, a forgalombiztonságot zavaró növényzet irtása, valamint a vízelvezető rendszerek karbantartása valósult meg.

A mezőgazdasági földterületek és a közutak között fekvő területek tisztántartására irányuló közfoglalkoztatási programhoz kapcsolódó feladatokról szóló 1887/2016. (XII. 28.) Korm. határozat alapján végezték a mezőgazdasági földterületek és az állami fenntartású közutak közötti külterületen fekvő, állami tulajdonban lévő területek tisztántartását is. A gyorsforgalmi utak mentén található vadterelő kerítések felújítása vagy telepítése a Kormány döntése alapján új eljárás keretében történt, amely szerint az építéshez vagy pótláshoz, felújításhoz szükséges anyagokat a büntetés-végrehajtási intézetek gyártották, a vadterelő kerítések telepítését, karbantartását pedig közfoglalkoztatás keretében végezték. A Közútkezelő valamennyi programja során nagy figyelemmel és felelősséggel vesz részt a parlafű-mentesítési tevékenységben is. A program keretében 65 fő részére belső tanúsítványt adó, növényzetgondozási kiegészítő képzést biztosított, továbbá kiemelkedő eredménynek minősíthető, hogy 2020-as

programjából 21 fő közfoglalkoztatottat vett át saját állományába. A Közútkezelő a 2020. évben végrehajtott országos mintaprogramot átlagosan 550 fő közfoglalkoztatott bevonásával, mindösszesen 1,160 milliárd Ft támogatásból valósította meg.

III.3.B. Országos hajózási közfoglalkoztatási mintaprogram

A kormányzati politikában az elmúlt időszakban erőteljes célként fogalmazódott meg – hazánk társadalmi és gazdasági fejlődésének, valamint külföldi pozitív megítélésének növelése érdekében – a hazai nyaralóhajózás, mint új turisztikai termék kialakítása. A feladat lehetőséget teremt a hátrányos helyzetű személyek társadalomba történő visszavezetésére, javíthatja a munkavállalási hajlandóságot és támogatja a munkaerőpiaci beilleszkedést. A program megvalósítói a területileg illetékes vízügyi igazgatóságok. A 2020. évi mintaprogram tevékenysége a nyaralóhajózás kapcsán felmerült hajózást irányító jelek biztosítása, mely 4 vízügyi igazgatóság közreműködésével, 16 településen, 55 fő átlaglétszám foglalkoztatásával valósult meg, 105 millió Ft felhasználásával.

III.3.C. Oltalom Szeretetszolgálat országos hajléktalan mintaprogramja

Az Oltalom Szeretetszolgálat 2017. évtől valósít meg közfoglalkoztatási programokat, és több mint 20 éve segíti a hajléktalan célcsoport tagjait a végső cél, azaz az önálló életvitel elérésében. Jól ismerik a célcsoport tagjait, mindennapi problémáikat és azokat a nehézségeket, amik ezek során gátolják őket az önálló élet megteremtésében.

A 2020. december 1-jén indult és 12 hónapon keresztül tartó programjuk a közfoglalkoztató által tervezett „Noé Bárkája” Foglalkoztatási Centrum kialakítására és az ehhez kapcsolódó ingatlan felújítására irányul. Az Oltalom Szeretetszolgálat együttműködő partnere a Magyarországi Evangélikus Egyház, amely egyrészt fenntartóként és a felújítandó épület tulajdonosaként segíti a program megvalósulását, másrészt a Foglalkoztatási Centrumban

előállított termékek értékesítéséhez a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában az ország egész területén működő intézmények által piacot biztosít. A Foglalkoztatási Centrum kialakításával szándékaik között szerepel, hogy a mintaprogram tapasztalatai alapján a későbbiekben olyan átfogó és országos programot építsenek fel, amely az ország bármely területén, de kifejezetten a hátrányos helyzetű régiókban megoldási javaslattal, útmutatóval szolgálhat az ott élő és a munkaerőpiacról kiszoruló réteg problémáira. Jelen programot 5 fő bevonásával és 132 millió Ft támogatás felhasználásával valósítja meg a közfoglalkoztató.

III.3.D. Digitalizációs közfoglalkoztatási program

A Magyar Nemzeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Levéltár 2020-ban országos digitalizációs közfoglalkoztatási program indítását kezdeményezte. A programban dolgozók támogatják az információs szolgáltatást, valamint a leltári, illetve a selejtezési feladatokat végzők munkáját, illetve a közfoglalkoztatottak részt vesznek az intézmények és azok környezetének tisztántartásában és karbantartásában is. Az országos közfoglalkoztatási program I. ütemében összesen 145 fő, a II. ütemében további 179 fő közfoglalkoztatása valósult meg. A program hozzájárult a kulturális javak megőrzéséhez, archiválásához, digitalizálásához. A programok támogatására első körben 220 millió Ft, majd további 177 millió Ft keretösszeget biztosított a Belügyminisztérium.

III.3.E. Parlagfű-mentesítési program

Magyarország Kormánya a Magyarország Parlagfű Elleni Rövid és Középtávú Védekezési Akciótervről szóló 1230/2012. (VII.6.) Korm. határozatban rögzítette a parlagfű-mentesítési feladatok végrehajtását. A Belügyminisztérium a parlagfű elleni védekezés hatékonyságának biztosítása érdekében, az Agrárminisztériummal egyeztetve, ötszöri kaszálást határozott meg az év elejétől:

- 1. kaszálási ütem: június 2-5.
- 2. kaszálási ütem: június 29 - július 3.
- 3. kaszálási ütem: július 27-31.
- 4. kaszálási ütem: augusztus 24-28.
- 5. kaszálási ütem: szeptember 14-18.

A közfoglalkoztatók – 22 állami erdészeti társaság, MÁV Zrt., a Rendőrség szervei, 12 vízügyi igazgatóság, a Magyar Közút Nonprofit Zrt., valamint a Büntetés-végrehajtás

Országos Parancsnoksága – által megadott adatok alapján a parlagfű-mentesített terület nagysága a 2020. évben meghaladta a 6 800 hektárt, a bevont létszám pedig 35 120 fő volt. A közfoglalkoztatási programokat a „Start-munkaprogram” 2020. évi kiadási előirányzatában meghatározott keret terhére indították.

Az évek óta folyamatosan zajló parlagfű-mentesítés eredményeképpen csökken vagy stagnál azon fertőzött (állami, önkormányzati) területek mérete, amelyeket a közfoglalkoztatási programok keretében gyommentesítettek. A következő évi parlagfű-fertőzöttség megakadályozása érdekében szükséges talajmunkák, valamint növényvédőszeres kezelések szintén a program keretein belül valósulnak meg.

III.4. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása

A 2020. évet megelőző munkaerő-piaci tendenciák alapján a Belügyminisztérium intézkedéseket tett annak érdekében, hogy ösztönözze a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra történő kiáramlást. A közfoglalkoztatás rendszerében nem indokolt magas támogatási intenzitás biztosítása azon települések esetében, amelyek gazdasági helyzete, adóerő-képessége az országos átlag feletti, a különösen magas adóerő-képességgel rendelkező települések esetében pedig egyáltalán nem indokolt a közfoglalkoztatás biztosítása.

A Belügyminisztérium a 2020. évben is fenntartotta döntését, miszerint azon települések (14 megyében 43 település), amelyek adóerő-képessége a 110 000 Ft/fő mértéket és lakosság száma a 700 főt meghaladta, nem részesülhetnek közfoglalkoztatási támogatásban. A döntés értelmében a közfoglalkoztatási program indításának tilalma alá esett valamennyi közfoglalkoztatási programtípus a településeken, így a hosszabb időtartamú és az országos közfoglalkoztatási, továbbá a járási-, az országos- és az egyéb mintaprogramok is.

A 2020. évi „Start-munkaprogram” előirányzat felhasználása során a forrásokat a szolidaritás elvével összhangban a lényegesen hátrányosabb helyzetben lévő települések programjainak finanszírozására fordította a Belügyminisztérium, így a források hatékonyabb, a rászorultság szerint optimálisabb elosztása valósult meg.

III. A 2020. évi közfoglalkoztatási programok

A megyei(fővárosi) kormányhivatalok számára allokált, hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatására fordítható decentralizált keretek összege objektív mutatók alapján került meghatározásra. A támogatások időtartamáról és mértékéről a megyei(fővárosi) kormányhivatalok saját hatáskörben döntöttek.

Azon települések esetében, amelyek adóerő-képesség szempontjából a legkevesebb bevétellel rendelkeztek, javasolt volt a legmagasabb, 70%-tól 100%-os mértékű támogatási intenzitás megállapítása, amelyhez kiemelten kellett figyelembe venni az egyes települések jogszabály alapján meglévő – a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet és a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás felvételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerinti – kedvezményezeti minősítését, továbbá a települések adóerő-képességét.

Erőteljesebb súlyponti eltolódások alkalmazásával a nem kedvezményezett települések esetében a települési adóerő növekedésével jelentősen csökkent a támogatás intenzitása 50% és 80% között.

A végső támogatási mérték megállapításához a megyei (fővárosi) kormányhivatalok számára a Belügyminisztérium javasolta az adóerő-képesség és a település kedvezményezeti minősítése mellett a településre vonatkozó munkaerő-piaci jellemzők (pl.: magas FHT-s arány, jelentős létszámú álláskereső, környékbeli vállalkozások számossága, stb.) figyelembe vételét is.

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap „Start-munkaprogram” előirányzata terhére, a 2020. évi hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok indításához a Belügyminisztérium országosan 30 milliárd forint tárgyévi forrást biztosított a kormányhivatalok számára. Az év közben a járványhelyzet miatt kialakult gazdasági válság hatására a közfoglalkoztatottak számára kevés lehetőség volt a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedésre, ezért a meglévő szabad forrásból a kormányhivatalok által jelzett igénynek megfelelően a 2020. évi megyei decentralizált keretek 9,3 milliárd forint keretösszeggel kerültek év közben kiegészítésre.

IV.

Gazdaságélénkítés a kedvezményezett térsegekben

A Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési program kidolgozásáról szóló 1206/2019. (IV. 18.) Korm. határozat értelmében komplex mutatószámok és a helyi adottság figyelembevételével kiválasztott mintegy 445 településen célzott fejlesztések szükségesek. A Kormány az érintett tárcák számára intézkedéseket fogalmazott meg annak érdekében, hogy a kedvezményezett térségekben bevezetésre kerüljön egy olyan gazdaságélénkítő programcsomag, amely révén a helyben működő, vagy az adott településen új termelői kapacitások létrehozását vállalni szándékozó vállalkozások támogatásával megvalósuljon a helyi foglalkoztatás bővítése.

A kedvezményezett térségek gazdasági hátrányának csökkentését, a helyben élő munkanélküli lakosság ismételt munkába vonását, a helyi foglalkoztatás bővítését célzó Gazdaságélénkítő program (a továbbiakban: GÉP program) 2019. év őszén indult 50 település részvételével, amelyhez a „Felzárkózó települések” és a gazdaságélénkítő program folytatása érdekében teendő további intézkedésekről szóló 1186/2020. (IV. 28.) Korm. határozatban foglaltak alapján a 2020. évben további 50 település csatlakozott.

A Belügyminisztérium Támogatási felhívásban fogalmazta meg a GÉP program célját, amely egy olyan vissza nem térítendő költségvetési támogatás nyújtása, ami a település gazdaságélénkítésére koncentrálna a helyi adottságokhoz igazodó tevékenységek kialakításával, a helyi gazdasági kezdeményezések támogatása révén, melynek hatására csökkennek a munkaerőpiaci hátrányok, nő a helyi foglalkoztatás és a vidék lakosságmegetartó képessége.

A Belügyminisztérium a 2020. évben – Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 20. fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 5. Társadalmi felzárkózást segítő programok alcím, 13. A „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának támogatás jogcímcsoport terhére – 17 település, 17 fejlesztési igényét támogatta 2 747 221 926 Ft támogatási összeg biztosításával, mely a fejlesztések megvalósítását követően 54 fő nyílt piaci foglalkoztatását teszi lehetővé.

A támogatott fejlesztések igen változatos képet nyújtanak, hiszen a települések egyedi gazdasági, munkaerőpiaci,

infrastrukturális lehetőségei, a helyi vagy környékbeli igények, a tájegység környezeti, gazdaságföldrajzi jellemzői, a helyi hagyományok és munkakultúra egyaránt meghatározták a fejlesztések irányát. Jellemző beruházások voltak: közétkeztetés bővítéséhez kapcsolódó konyhafejlesztés; szálláshely, vendégház kialakítása; pékség kialakítása; építőipari, mezőgazdasági szolgáltatáshoz kapcsolódó eszközbeszerzés; térkögyártás kialakítása; gyepszönyeggyártás; zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzem fejlesztése, savanyító üzem kialakítása.

IV.1. Fejezeti forrásból megvalósuló gazdaságélénkítő programok

IV.1.A. Bács-Kiskun megye

HOMOKMÉGY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A támogatás a községi Iparterület fejlesztését szolgálja, amely I. ütemében egy asztalos üzemet alakítanak ki. Ennek keretében megvalósul egy kb. 305 négyzetméter területű, bútorgyártásra alkalmas, szociális helyiségekkel ellátott gyártócsarnok, valamint egy fedett szín építése. Emellett a termékgyártáshoz és termeléshez szükséges korszerű gépek – formatizáló körfűrészgép, sorozatfűrő gép, élzáró gép, kombinált gyalugép, marógép – beszerzése is a program részét képezi. Az előállított termékek körébe többek között irodabútorok, asztalok, konyha-, fürdőszoba-, szobabútorok tartoznak, emellett egyedi igényű bútorokat is gyártanak, javítanak majd. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 200 000 000 Ft támogatást biztosított.

MÉLYKÚT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A város 3 fő közfoglalkoztatásával megvalósuló minőségi térkögyártás kialakítására nyert el 183 567 184 Ft támogatást. A program a közfoglalkoztatás keretében létrejött térkögyártó kapacitás minőségi és mennyiségi fejlesztését kívánja elérni, a piaci részvételt minősített termékek gyártásával és forgalmazásával tervezik növelni. A program segítségével automata betonelemgyártó gépsort és egyéb kiegészítő berendezéseket szereznek be.

SÜKÖSD NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program keretében a helyi és környékbeli igények kielégítése céljából 2 fő közfoglalkoztatásával, 142 192 447 Ft

IV. Gazdaságélénkítés a kedvezményezett térségekben

támogatással a régi pékség megvásárlása, a hatályos jogszabályi követelményeknek megfelelően annak felújítása, új eszközök és szállítójármű beszerzése valósul meg, a már ismert receptúrával készült pékáru készítése céljából.

IV.1.B. Békés megye

VÉSZTŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A város egy 500 adagos központi konyha kialakítására (ezzel a közétkeztetés saját kivitelezésben történő biztosítására), konyhatechnológiai berendezések és az étkeztetéshez szükséges eszközök, valamint – ételkiszállítás céljára – szállítójármű beszerzésére kapott 124 999 176 Ft támogatást. A programban 6 fő közfoglalkoztatása valósul meg.

IV.1.C. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

CIGÁND VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A programban olyan ingatlanvásárlás valósul meg, amelyen a meglévő autómosó felújítását; fedett-nyitott tároló és karbantartó csarnok építését; aszfaltfelület kialakítását végzik el, valamint tervezik a településüzemeltetési és építési tevékenységek végzésére alkalmas gépek, eszközök beszerzését. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 200 000 000 Ft támogatást biztosított.

DÉDESTAPOLCSÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A projekt fejlesztési helyszíne a községben található, komoly turisztikai potenciált rejtő Bánvölgye Élmenytábor. A program célja a Bánvölgye Élmenytábor turisztikai célú fejlesztése, mely keretében a tábor főépületének a felújítása és egy konyha kialakítása valósul meg a szükséges berendezési tárgyak beszerzésével együtt. A 8 meglévő, komfort nélküli faház elbontásra kerül, amelyek helyére 7 darab új, komfortos faház épül, megfelelő hőszigeteléssel, fürdő helyiséggel és mini konyhával, összesen 42 modern, komfortos férőhellyel. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 200 000 000 Ft támogatást biztosított.

RÁTKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település helyi és térségi szükségletek kielégítésére, hiányzó szolgáltatások fejlesztésére kapott támogatást. Ennek keretében a térségi és átmenő turisztikai forgalom kiszolgálását célzó közösségi tér, pihenőhely, kávézó, valamint a helyi és környező szálláshelyek mosatási igényét kiszolgáló mosodai kapacitás kialakítására kerül sor. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához, valamint a tervezett fejlesztés megvalósításához 200 000 000 Ft támogatást biztosított.

IV.1.D. Csongrád-Csanád megye

PUSZTAMÉRGES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program keretében 350 adagos melegkonyha és egy hozzá tartozó 80 fős étterem kialakítására kapott támogatást az önkormányzat. A program célja, hogy közétkeztetés keretében biztosítsák a gyermekétkeztetést, a szociális étkeztetést, valamint a helyi lakosok kiszolgálását, rendezvények lebonyolítását magas szintű konyhai szolgáltatással. Az étkeztetéshez szükséges friss termékeket az önkormányzat közvetlenül biztosítja. Az étterem családi, társasági rendezvények lebonyolításának a lehetőségét is megteremti. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 198 000 000 Ft támogatást biztosított.

IV.1.E. Hajdú-Bihar megye

FÖLDES NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program célja a meglévő asztalos-üzemcsarnok fejlesztése 96 négyzetméternyi területbővítéssel, emellett egy fedett tároló kialakítása, illetve a termékgyártáshoz szükséges korszerű gépek és berendezések beszerzése. Elsődlegesen előállított termékek köre: többféle méretű raklap, lambériák, hajópadló, faházelemek, illetve egyedi faipari termékek. A program megvalósítására a Belügyminisztérium 110 000 000 Ft támogatást biztosított, 3 fő közfoglalkoztatása mellett.

FÜLÖP KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat gyepszőnyeg termelői egység létrehozására kapott támogatást. A gyártást és a gyeptelep felépítését 10 hektár önkormányzati tulajdonú területen valósítják meg. A program keretében felújítják a raktárcsarnokot, területrendezést, kútfúrást végeznek, öntözőrendszert, szivattyúkat, csőhálózatot, vízgépészetet alakítanak ki, valamint a gyepszőnyeg előállításához szükséges korszerű eszközöket, gépeket szereznek be. A Belügyminisztérium 3 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 200 000 000 Ft támogatást biztosított.

IV.1.F. Jász-Nagykun-Szolnok megye

JÁSZKISÉR VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében Jászkisér Város Önkormányzata fejlesztési programjának támogatásáról szóló 1831/2020. (XI. 20.) Korm. határozat alapján Jászkisér Város Önkormányzata részére „Az üvegház előkészítéséhez kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány elkészítése Jászkiséren” című program megvalósítására nyújtott támogatást a Belügyminisztérium. A megvalósíthatósági tanulmány tartalmazza a programra vonatkozó részletes költségbecslést, az üvegház működésével létrejött teljes gazdasági folyamat modellezését – foglalkoztatás, termékfeldolgozás, értékesítés, jövedelmezőség, műszaki fenntarthatóság –, a település adottságait, gazdasági és egyéb jellemzőit, a program hátterét, szükségességét, indokoltságát, a fejlesztési igény megalapozottságát, az egyes megoldási alternatívákat, a megvalósítási javaslatot, valamint pénzügyi, közgazdasági költség-haszonelemzést, továbbá pénzügyi elemzést, kockázatelemzést, illetve a Jászkisér K-38-as termálkút kútvizsgálatát. A program támogatási összege 22 225 000 Ft.

IV.1.G. Nógrád megye

BÁRNA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program keretében műhelyinkubátor és asztalos üzem létrehozása valósul meg. A műhelyinkubátorban 7 darab, 50 négyzetméter alapterületű önállóan működtethető, önálló energiaellátással, és gépészeti rendszerrel ellátott csarnok lesz kialakítva.

A tervezett beruházás ingatlanvásárlásból, az épületek felújításából, új faipari technológia és a műhelyinkubátor és környezetének gondozására beszerzett eszközök-

ből áll. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 195 880 310 Ft támogatást biztosított.

KARANCSLAPUJTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A község egy szolgáltató egység kialakítására kapott támogatást. A szolgáltató Karancslapujtó község és a környező települések önkormányzatainak, valamint lakosainak kíván terület- és ingatlan-karbantartási, valamint építési feladatokat végezni. A 197 922 237 Ft támogatásból, 10 fő közfoglalkoztatott közreműködésével egy géptároló szín megépítése, és egy irodaépület felújítása valósul meg. Ez utóbbiban irodák, raktár, szociális és kiszolgáló helyiségek lesznek kialakítva, valamint a tevékenységhez szükséges gépek, eszközök, járművek kerülnek beszerzésre.

LUDÁNYHALÁSZI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A "Turisztikai fejlesztés a Rádayak falujában, Ludányhalásziiban" című program keretében megvalósul a település központjában található 6 darab palóc jellegű ingatlan felújítása és korszerűsítése, valamint egy kemencét tartalmazó nyitott szín építése. A program célja a vidéki örökség megővésével horgász- és családbarát üdülőtérület kialakítása. A Belügyminisztérium 2 fő közfoglalkoztatásához és a tervezett fejlesztésekhez 199 997 710 Ft támogatást biztosított.

IV.1.H. Somogy megye

GAMÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program keretében egy fűrészüzemet hoznak létre épületek felújításával és infrastrukturális fejlesztések kivitelezésével, valamint korszerű eszközök beszerzésével. A Belügyminisztérium 8 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 199 999 854 Ft támogatást biztosított.

NAGYBAJOM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A város egy konyha felújítására, korszerűsítésére, kapacitásának bővítésére, valamint profilbővítésként rendezvény-szervezés és ételkiszállítás megvalósítására kapott 106 994 758 Ft támogatást. A 3 fő közfoglalkoztatásával megvalósuló program keretében felújítási munkák, valamint eszköz- és gépjárműbeszerzés végezhető el.

IV. Gazdaságélénkítés a kedvezményezett térségekben

IV.1.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

TORNYESPÁLCA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A 2 fő közfoglalkoztatásával megvalósuló program keretében egy univerzális, gumikerekes kotrót és annak munkaeszközeit szerzik be 65 443 250 Ft támogatással, amellyel Tornyespálca lakossága és a környező települések részére kívánnak építőipari és mezőgazdasági szolgáltatást nyújtani.

IV.2. Közfoglalkoztatás keretében megvalósuló gazdaságélénkítő programok

A Belügyminisztérium a „Start-munkaprogram” előirányzatból 23 települési önkormányzat közfoglalkoztatás alapjaira épülő elképzelését támogatta 3 414 332 701 Ft összegben. A támogatott önkormányzatok a támogatás keretében vállalták, hogy a létrehozott beruházásokat a beruházások befejezését követően 5 évig folyamatosan fenntartják és működtetik, továbbá a beruházásban érintett telephelyeken összesen 78 fő a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti, teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló folyamatos foglalkoztatását biztosítják.

IV.2.A. Baranya megye

Dunántúli Agrárszakképző Központ, Csapó Dániel Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium – SELLYE

A Szakközépiskola területén 2016-2017. évben kormányzati forrásból, a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával üvegház építése kezdődött meg azzal a céllal, hogy a helyben tanulók számára gyakorlati helyet biztosítson, továbbá az ott megtermelt zöldségek értékesítése esetén növelje az iskola saját bevételét. A szerkezetkész üvegház nagysága 864 négyzetméter. A közfoglalkoztatási program keretében az eredeti elképzeléseket fejezik be, az üveg-

ház felújításával megfelelő képzési, és egyben „bemutató” helyszín létesülhet. A 12 fő közfoglalkoztatását biztosító program 273 608 381 Ft támogatással valósul meg.

DRÁVACSEHI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program célja a korábban közfoglalkoztatási támogatásból kialakított húsfeldolgozó üzem kapacitásának bővítése, amelyhez egy logisztikai épület és egy irodaépület építését, továbbá az ehhez kapcsolódó gépek, eszközök beszerzését tervezi az önkormányzat. Az irodaépület a Belügyminisztérium által támogatott „Dokkoló” Integrált Programhoz kapcsolódva képzési helyszínként fog üzemelni, ezzel a mentori segítség nyújtásának megvalósítását célozza a programban részt vevő települések számára. A Belügyminisztérium 5 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 169 996 647 Ft támogatást biztosított.

MOZSGÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település 2015. évtől működteti sikeresen, gazdaságosan és eredményesen a közfoglalkoztatás keretei között kialakított vágópontot. Az önkormányzat olyan üzemet létesített, amely elsősorban a község önellátását biztosítja, illetve a környéken élők számára biztosít ellátást. A megnövekedett piaci igények kiszolgálása érdekében a vágópont bővítését, egy húsfeldolgozó üzem létrehozását, és a működtetéséhez szükséges gépek, eszközök beszerzését tervezik a program keretében megvalósítani, 5 fő közfoglalkoztatásával 197 800 000 Ft támogatással.

IV.2.B. Bács-Kiskun megye

KUNBAJA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program célja a helyi – jórészt mezőgazdaságra épülő – gazdaság élénkítése, a meglévő gazdasági infrastruktúra felújítása és expanziója a savanyító üzem fejlesztésével, a szükséges géppark és eszközállomány bővítésével, amelyhez a Belügyminisztérium 118 705 000 Ft támogatást biztosított. A fejlesztés magában foglalja az önkormányzati tulajdonú savanyító üzem épületének felújítását, gépek

beszerzését, a beszerzésekhez kapcsolódó szolgáltatások költségit, illetve 5 fő közfoglalkoztatását.

MADARAS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A program célja egy olyan gép- és eszközpark, valamint a faipari tevékenység végzéséhez alkalmas ingatlan kialakítása, amely alkalmassá teszi az önkormányzatot tevékenysége diverzifikációjára, azaz a faipari üzem beindítására és a külterületi utak jobb minőségű karbantartására, valamint gépi szolgáltatások nyújtására. A beruházás piaci munkahelyeket generál, ezáltal hozzájárulhat a helyi gazdasági környezet, illetve a kisvállalkozások erősödéséhez, a foglalkoztatásból eredően a családok bevételeinek növekedéséhez, ennek köszönhetően a lakosság életszínvonalának javulásához. A Belügyminisztérium 5 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 99 977 859 Ft támogatást biztosított.

IV.2.C. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

BORSODNÁDASD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Borsodnádasd élő néphagyománya a molnárkalács ostya sütése. E tradíció megőrzésének elismeréseként kerültek a 2012. évben az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékébe, majd a 2018. évben a BAZ Megyei Értéktárba is. A településen 2015-ben jött létre a Molnárkalács Ház, amely mini sütőüzemként sikeresen ültette át kereskedelmi forgalomba a település hagyományos molnárkalács ostya termékét. A program keretében a jelenleg egy darab sütőgépen folyó termelés kapacitásnak bővítése valósul meg 5 fő közfoglalkoztatott foglalkoztatásával, 199 956 290 Ft támogatásból.

VAJDÁCSKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A hatékonyabb, olcsóbb közétkeztetés szükségessége, valamint a megtermelt zöldségek magasabb szintű feldolgozásának igénye hívta életre a tervezett beruházásban szereplő két elemet: a megkezdett szociális konyha épületének közművesítését és berendezését, valamint a meglévő savanyító üzem fejlesztését, amelyhez 5 fő közfoglalkoztatott alkalmazására és a fejlesztések megvalósítására a Belügyminisztérium 200 000 000 Ft támogatást biztosított.

IV.2.D. Békés megye

CSANÁDAPÁCA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A településen komoly hagyománya van a gyümölcslé előállításának, emellett a közfoglalkoztatás keretében évek óta hidegen préselt étolajat állítanak elő. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kiváló minőségű étolaj iránt jelentős piaci igény van. Ezzel összefüggésben egy 180 négyzetméter alapterületű könnyűszerkezetes, hőszigetelt és panel acélvázaz szerkezetű komplex termelő üzem építését tervezik megvalósítani. A komplex prés- és sajtoló üzemből hidegen sajtolt étolajat (napraforgó és repceolaj) és különböző gyümölcs- és zöldségleveket (sárgarépalé, céklalé és almalé) terveznek előállítani. Az ivóleveket 100%-os gyümölcs- és zöldségtartalommal készülnek, hozzáadott ízfokozó és tartósítószer nélkül. A Belügyminisztérium 5 fő közfoglalkoztatásához, valamint a program megvalósításához 100 000 000 Ft támogatást biztosított.

NAGYKAMARÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Természeti adottságai alapján a községben jellemzően mezőgazdasággal foglalkoznak, a településen a szántóföldi növénytermesztés mellett a fóliás kertészkedés az elterjedt tevékenység. A klímaváltozással egyidejűleg megváltoztak a növények termesztésének feltételei is, egyre több zöldségfélélet szükséges üvegházban, fóliában megtermelni, ezért a vándorfóliák telepítésével egész évben biztosítható lesz a növénytermesztés, ezáltal az önkormányzatnak árbevétele keletkezik. A vándorfólia telepítését követően a növénytermesztés 2 hektár nagyságú területen valósul meg. A program hosszú távú célja az önfenntartó gazdálkodás kialakítása, továbbá az új piaci lehetőségek felkutatása, a budapesti és a szegedi piacokra történő értékesítés, amelyhez 5 fő közfoglalkoztatásának biztosításával 110 000 000 Ft támogatásban részesült az önkormányzat.

IV.2.E. Csongrád-Csanád megye

ÁSOTTHALOM NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A településen élők a hagyományokhoz és a térség adta lehetőségekhez igazodva jellemzően mezőgazdaságból, állattenyésztésből és kisebb mértékben élelmiszer-feldolgozásból élnek. Az önkormányzat többlépcsős folyamat eredményeként tervez megvalósítani egy batáta feldolgozó üzemet 198 081 160 Ft támogatással, 5 fő közfoglalkoz-

IV. Gazdaságélénkítés a kedvezményezett térségekben

tatásával. Az önkormányzat a beruházással az alapanyag helyben történő megtermelését követően a helyben történő feldolgozást tűzte ki céljául. Mivel a batáta, mint alapanyag többirányú feldolgozási lehetőséget rejt magában, a termékpaletta bővítésével (pl. batáta lekvár) a termelést tovább tudják növelni. A feldolgozott batáta értékesítéséből származó bevétel többletfejlesztési forrást biztosít a település részére, melyből egy chipsüzem létesítését tervezik, ezzel is bővítve a foglalkoztatást Ásotthalmon.

IV.2.F. Fejér megye

CECE NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A településen nagy hagyománya van a zöldségtermesztésnek, valamint a savanyúság készítésének. A Cecére jellemző házas ízvilágot és minőségi színvonalat megtartva kívánja az önkormányzat üzemi keretek között megvalósítani a savanyúság készítését és annak piaci alapon történő értékesítését. A program keretében egy savanyító üzem építése és annak működéséhez szükséges gépek, eszközök beszerzése mellett egy értékesítési pontot is kialakítanak, amelyhez 5 fő közfoglalkoztatásához és a beruházás megvalósításához 85 303 948 Ft támogatást biztosított a Belügyminisztérium. A település számára fejlődési lehetőséget is teremt az üzem és az értékesítési pont kialakítása, hiszen a megtermelt zöldségfélék feldolgozása magasabb hozzáadott értéket teremt és árbevételt biztosít.

IV.2.G. Hajdú-Bihar megye

BAKONSZEG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A tervezett beruházás a korábban közfoglalkoztatási támogatásból létrehozott savanyító kapacitások bővítését szolgálja. A program célja, hogy a tervezett fejlesztés révén egy magasabb hozzáadott értékű, stabilan fenntartható termékkör kerüljön kialakításra. Az üzem további fejlesztése olyan gazdasági lehetőséget biztosít a település számára, amelynek segítségével el tudnak mozdulni az önfenntartás irányába, elősegítve ezzel a településen élők helyben történő munkavégzését. A program kere-

tében az önkormányzat két épületszerkezet felújítását, bolt és szigetelt raktárépületek kialakítását, energetikai fejlesztést, a már működő zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzem számára pedig eszközbeszerzést tervez, annak érdekében, hogy a 2017. évtől folyamatosan fejlesztett és korszerűsített üzem önfenntartó, folyamatosan működő üzemmé váljon. A fejlesztéshez és 5 fő közfoglalkoztatásához a Belügyminisztérium 137 000 000 Ft támogatást biztosított.

TÉTÉTLÉN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A tervezett beruházás célja, a közfoglalkoztatási támogatásból kialakított homoktövis feldolgozó üzem továbbfejlesztésével a vásárlói igényekhez és elvárásokhoz igazodó nagyobb termelői kapacitás elérése, a munkavállalók helyben történő foglalkoztatása és ezáltal közvetten a településen élők helyzetének javítása. A program révén egy majd tíz éves fejlődés eredményeként az önkormányzat a homoktövis termesztési és feldolgozási tevékenységét – igazodva a piaci igényekhez és elvárásokhoz – önállósítja, ennek megvalósításához 5 fő közfoglalkoztatása mellett a Belügyminisztérium 200 000 000 Ft támogatást biztosított. Ez a beruházás a piacon való megerősítésen túl hosszú távú munkalehetőséget biztosít a közvetlenül és közvetten a homoktövis termesztéssel foglalkozó partnerek számára, amely meghatározó jelentőséggel bír.

IV.2.H. Heves megye

BESENYŐTELEK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Besenyőtelek településen a kezdetektől foglalkoznak mezőgazdasági tevékenységgel közfoglalkoztatási programok keretében, amely során az alapismereteket a foglalkoztattottak egy része elsajátította, így tapasztalattal rendelkeznek a szántóföldi és a fóliasátras növénytermesztésben, a gyümölcsstermesztésben, valamint a gyógynövények termesztésében is. Az önkormányzat összességében 6 hektáros saját területen folytat mezőgazdasági munkálatokat. Erre alapozva tervezték meg a melegházi gyümölcs-, zöldség-, és gyógynövénytermesztést, egy önfenntartó

„minta-biogazdaság” létrehozását. A termesztés és a termékek előállítása során kiemelt figyelmet fordítanak ezek bio-jellegére, a gyógynövények esetében nagy hangsúlyt fektetnek ezek gyógyhatására. Az önkormányzat hosszú távú célja a biogazdálkodás keretei között kiváló minőségű alapanyagok termesztése, korszerű termékek előállítása, az országos kereskedelmi hálózatban történő részvétel. A program keretében a régi, elavult fóliaházak helyett egy korszerű, fóliaborítású növényház, és az azt kiegészítő, kisméretű hűtő-feldolgozó egység kialakítását tervezzik megvalósítani 5 fő közfoglalkoztatásával, a Belügyminisztériumtól kapott 150 000 000 Ft támogatással.

CSÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Csány Község Önkormányzata 2013 őszétől folytat növénytermesztési és állattartási tevékenységet közfoglalkoztatási program keretében. Jelenleg 200 darabos kecske állománnyal rendelkezik. A kecskefarmhoz építettek egy, a higiéniai és élelmiszerbiztonsági szempontoknak megfelelő modern fejőházat, melynek köszönhetően kitűnő minőségű kecsketejet kapnak. Erre alapozva a 2016. évi beruházási jellegű pilot program keretében egy 200 négyzetméteres kecsketej feldolgozó és sajtgyártó kisüzemet hoztak létre. A projekt keretében cél a már meglévő tejjüzem technológiai és kapacitásbeli fejlesztése, valamint egy új épületszárnyal történő kibővítése. A bővítés eredményeképpen a pasztörözési kapacitás megduplázódik, az utótárolási kapacitás többszöröződik az üzemben. A fejlesztéshez és az 5 fő közfoglalkoztatásához 200 000 000 Ft összeget biztosított a Belügyminisztérium.

IV.2.I. Nógrád megye

BUJÁK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat jelenleg 10,8 hektáros területen gazdálkodik, fóliasátras és szabadföldi növénytermesztést végez. A megtermesztett konyhakerti növényeket a közétkeztetésben hasznosítja, értékesíti, valamint közfoglalkoztatás keretében kialakított tartósító üzemében dolgozza fel. Jelen program indításának célja a meglévő tartósító üzem bővítése, kapacitásának növelése, a marketing tevékenység továbbfejlesztésével az értékesítés kiterjesztése, amelynek megvalósítására és 5 fő közfoglalkoztatásához a Belügyminisztérium 199 530 390 Ft támogatást biztosított. A fejlesztésekkel egy olyan zöldség-gyümölcs feldolgozó manufaktúra létrehozását tervezik, ahol a hőkezelésnek kö-

szönhetően a termékek egyik legfőbb erőssége, hogy nem tartalmaznak tartósítószerrel, valamint túlnyomó részt a helyi hagyományokon alapuló receptúrák szerint készülnek.

DIÓSJENŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat az egyéb közfoglalkoztatási mintaprogram keretében a saját tulajdonában lévő ingatlan felújítását valósítja meg, 204 976 383 Ft támogatással 5 fő közfoglalkoztatásával. A felújított ingatlanban a környező térségben található faipari vállalkozások melléktermékeinek feldolgozására alapozott brikettáló tevékenységet folytatnának. A támogatási összeg az ingatlan felújítását, átalakítását, egy komplett brikettáló rendszer beszerzését, szállítását, telepítését és a működtetők betanítását tartalmazza.

IV.2.J. Pest megye

TÁPIÓSZŐLŐS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2015 óta folytat közfoglalkoztatás keretében fóliasátras növénytermesztést, mintegy 5700 négyzetméteres ösztérületen. Az indítani tervezett programban két új, mindösszesen 2500 négyzetméter alapterületű fóliás növényházat kívánnak létrehozni, kiszolgáló épülettel, szociális blokkal, raktárral és hűtő helyiséggel együtt. A modern, mai követelményeknek mindenben megfelelő növényházakat az önkormányzat a saját termálvizet kútjából nyert energiával kívánja fűteni. A program teljes körű megvalósítására és 5 fő közfoglalkoztatásra a Belügyminisztérium 199 457 891 Ft támogatást biztosított.

IV.2.K. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat egyéb közfoglalkoztatási mintaprogram keretében egy 7200 négyzetméteres alapterületű növényház, egy 1088 négyzetméter alapterületű kiegészítő épület, továbbá a növényház öntözővíz szükségletét kielégítő kút kialakítására 15 fő közfoglalkoztatott bevonásával 1 324 241 613 Ft támogatásban részesült. A beruházás keretében az üzemeltetéshez szükséges vezetékes infrastruktúra, valamint a létesítmény területén és környezetében belső és külső utak kialakítására kerül sor.

LEVELEK NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat az elmúlt években a közfoglalkoztatás keretében, kisipari eszközökkel (rázógép), több tízezer be-

IV. Gazdaságélénkítés a kedvezményezett térségekben

tonelemet – amelyet a település csapadékvíz-elvezetésének karbantartásához használtak fel –, illetve térburkoló elemeket gyártottak, emellett famegmunkálással is foglalkoznak. A program keretében a már meglévő adottságokra építve egy betonelem-gyártó és asztalosipari üzemet terveznek kialakítani, 5 fő közfoglalkoztatásának támogatásával, 199 939 255 Ft felhasználásával.

NAGYHALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Természeti adottságai alapján a városban jellemzően mezőgazdasággal foglalkoznak, a település nagy gyümölcs-termesztő múltra tekint vissza. Az önkormányzat jelentős földterületekkel rendelkezik, a város 20 kilométeres vonzáskörzetében több mint 1 000 hektár területen gyümölcsültetvény található, ahol almát, meggyet, szilvát és birsalmát termesztnek. A program keretében egy natúr gyümölcslelő előállító üzemot fognak kialakítani, melyben a natúr gyümölcslelő előállításához minden alapanyag biztosított lesz, a zöldséglevelek előállításához szükséges nyersanyagokat a helyi őstermelőktől kívánják beszerezni. Az elsődleges cél, hogy a létrehozott gazdasági tevékenység eredményei a településen hasznosuljanak. A friss zöldségekből és gyümölcsökből préseléssel, hozzáadott tartósítószer nélkül tervezik előállítani a natúr ivóleveket. A program hosszú távú célja az önfenntartó gazdálkodás kialakítása, továbbá az új piaci lehetőségek felkutatása, a belföldi és külföldi piacokra történő értékesítés. Az önkormányzat 5 fő közfoglalkoztatásához és a beruházás megvalósításához 189 999 950 Ft támogatást kapott.

RAMOCSAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2016 óta dolgozik az önfenntartó településmodell megvalósításán, amelynek érdekében a közfoglalkoztatási programokat egymásra építve valósítja meg (sertés- és húsmarhatartás, zöldség- és gyümölcsstermesztés, 100%-os gyümölcslegyártás, konyhai előkészítés). A program keretében kialakítandó savanyító üzem megfelelő körülményeket biztosít a közfoglalkoztatásban megtermelt nyersanyagok savanyítására. A zöldségek és gyümölcsfélék feldolgozásánál alapvető fon-

tosságú a hűtőkapacitás biztosítása. A program során létrehozandó hűtőház egyrészt lehetővé tenné a már meglévő gyümölcslelő üzem egész éves termelését, másfelől a savanyító üzem működéséhez is biztosítaná az üzem hosszan tartó nyersanyagellátását, valamint lehetőséget biztosítana a településen élők helyben történő elsődleges munkaerőpiaci foglalkoztatására. A beruházás megvalósítására, illetve 5 fő közfoglalkoztatásra az önkormányzat 199 550 618 Ft támogatásban részesült.

SZAMOSSZEG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2012 óta foglalkozik a közfoglalkoztatás keretében mezőgazdasági programok megvalósításával, azon belül is jelentős az uborka- és paprikatermesztés. A mezőgazdasági programban megtermelt termények egy részét az önkormányzat az általa üzemeltetett, közétkezési feladatot ellátó konyhán használja fel, ahol a terményeket savanyítják is, illetve a megmaradt felesleget a helyi piacon értékesítik. Figyelembe véve a helyi sajátosságait és a lehetőségeiket, továbbá azt, hogy a Mátészalkai járásban savanyított termékek előállításával sem önkormányzati, sem önkormányzati tulajdonú társaság, sem magán vállalkozás nem foglalkozik, döntöttek egy savanyító üzem létrehozása mellett. A program keretében a savanyító üzem és a nyersanyag tárolását biztosító hűtőház 246,27 négyzetméter hasznos alapterületen lesz kialakítva, melyhez és az 5 fő közfoglalkoztatásához 116 977 660 Ft támogatást kaptak a Belügyminisztériumtól.

IV.3. *A Magyar Labdarúgó Szövetséggel való együttműködés keretében megvalósult pályaeépítési program*

A települési igényeknek megfelelő fejlesztések mellett a GÉP és a „Felzárkózó települések” hosszú távú programja (a továbbiakban: FETE) programokban érintett, összesen 50 településen lehetőséget kaptak arra, hogy a Magyar Labdarúgó Szövetséggel történő együttműködés keretében kisméretű rekortán, vagy műfüves, illetve egyes ese-

tekben nagyméretű labdarúgó pályák épüljenek a helyi sportolási lehetőségek bővítése, az egészséges életmódra nevelés, továbbá a labdarúgó utánpótlás nevelése érdekében. A GÉP program első ütemében érintett 50 településből 27 településen valósul meg pályaépítés (20 db kisméretű, 7 db nagyméretű), míg a FETE program első ütemében érintett 31 településből 23 településen kismé-

retű rekortán pályaépítés valósul meg. A pályaépítések Belügyminisztériumot terhelő összes költsége 699 millió Ft, a beruházás teljes összege 3,373 milliárd Ft. A GÉP program második ütemében érintett 50 település közül 38, míg a FETE települések második ütemében érintett 37 település közül 30 település jelezte kisméretű labdarúgópálya építési szándékát.

V.

Jó gyakorlatok
a 2020. évi
közfoglalkoztatásban

Eredményesség szempontjából kiemelkedőek azok a közfoglalkoztatási programok, amelyek fő tevékenységei igazodnak a helyi igényekhez, valamint összhangban működnek a közfoglalkoztatás céljaival. A programok keretében értékeremtő, a közösségi szükségleteket kielégítő, a település fejlődését elősegítő egyedi programok valósulnak meg. Az ilyen programok nemcsak a munkalehetőségek számát bővítik, hanem a település közösségére is kedvező hatással lehetnek. A közfoglalkoztatás jelenlegi rendszerre a települések kiemelt szerepe és felelősségteljes tevékenysége nélkül nem működhetne ilyen eredményesen. Az itt bemutatott önkormányzatok és programjaik a maguk nemében példaértékűek, és mintaként szolgálhatnak.

V.1. Baranya megye

BEREMEND KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Beremend településen 2012 óta működik a közfoglalkoztatás. A kezdeti időszakban a közfoglalkoztatásban alkalmazott emberek legfőképpen a település parkjainak fenntartásában és a köztisztasági feladatok ellátásában vettek részt, majd elindították a mezőgazdasági járási startmunka mintaprogramot, amelynek keretében az önkormányzati földeket művelték meg, és az így megtermelt termények biztosították a friss zöldségféléket a helyi Napközi Otthon konyhájának ellátásához. A jelentősen megnövekedett, művelés alá vont területen főként szántóföldi kultúrák (őszi árpa, takarmány- és csemegekukorica, burgonya, zöldborsó, bab, fokhagyma és hagyma) termesztését végezték, a bevonható létszám csökkenésére figyelemmel. A mezőgazdasági programelem keretében megtermelt zöldségeket a konyhai szállításon kívül a helyi lakosok felé értékesítik. A lakossági zöldhulladék megfelelő hasznosítása (begyűjtése, komposztálása és értékesítése) érdekében a hosszú távú terveik között szerepel egy kisebb komposztüzem beindítása. A Belügyminisztérium 2020. évben az önkormányzat járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemének megvalósítására 26 800 000 Ft támogatást biztosított, 10 fő közfoglalkoztatásához.

MOZSGÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település 2012-től vesz részt a közfoglalkoztatásban, az évek során folyamatosan egymásra építette a programjait. A járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemében fóliasátras és szabadföldi növényter-

mesztést végeznek, valamint gyümölcsöst gondoznak. A megtermelt növényeket a helyi iskola konyháján hasznosítják, valamint szociális alapon a helyi lakosok részére kiosztják, illetve a felesleget értékesítik. Állattenyésztési tevékenységük keretében 150 malac megvásárlásával, szaporulataik felnevelésével működtetik a hízlaldát. Az állatállomány etetésére szolgáló takarmány nagy részét a közfoglalkoztatási programban termelik meg. A felnevelt állatokat a megfelelő vágósúly elérését követően saját vágóponton vágják le. A 2012 óta működő léüzemben folyamatos a gyümölcs- és zöldséglevelek előállítás, elsősorban a közétkeztetés számára, így az iskolások, óvodások, bölcsődések folyamatosan helyi, friss, tartósítószermentes alapanyagból készült termékeket fogyaszthatnak. A program továbbfejlesztésének eredményeképpen 2012-ben 20 családdal elindították méhészetüket, amelyet 2019-re 75 családra szaporítottak. Mozsgó Község Önkormányzata 2013-ban közfoglalkoztatóként végzett kimagasló szakmai tevékenysége elismeréseként „Start Plusz” díjazásban részesült. A vágóponton évente 1500 sertést dolgoznak fel, és 3000 félsertést szállítanak ki, amelyekkel ellátják a kistérség lakosságát és az őstermelőket, akik a levágott sertéseket feldolgozva húskészítményeket állítanak elő és árusítanak. A 2020. évben az állattenyésztő tevékenységre és a vágópontra alapozva megkezdődött saját húsfeldolgozó üzemük kialakítása, melynek átadását 2021-re tervezik. A Belügyminisztérium 2020. évben az önkormányzat egyéb mintaprogramjának megvalósítására 197 800 000 millió Ft támogatást biztosított, 5 fő közfoglalkoztatásához és az üzem létrehozásához. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, valamint helyi sajátosságokra épülő programelemeinek keretében 77 683 750 Ft támogatással és 1 136 987 Ft saját forrás biztosításával 44 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

SIKLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A település önkormányzata 2011 óta folyamatosan valósít meg közfoglalkoztatási programokat. A programok tartalmának összeállítása egymásra épülve, minden évben a lakossági észrevételeket és fejlesztési igényeket figyelembe véve, a település szükségleteihez igazodott. A korábbi években a programok keretében rendezvénypavilonokat és árusítóasztalokat gyártottak, majd a már említett igények figyelembe vétele mellett térköelemek gyártásába kezdtek, melyek körét (többféle formájú térkő, mederlapok

V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban

és átmenő szegélyek) és mennyiségét évről évre bővítették. Modern utcabútorok (padok) gyártásával és kihelyezésével szépítették a település közterületeit. A közfoglalkoztatásban megjelent megfelelő munkaerő egy részét az önkormányzat átvette saját állományába. A város vezetése kiemelkedően jó kapcsolatot épített ki az utóbbi évben a járás két másik városával (Harkány, Villány) és a környező kisebb településekkel, ahol szintén nagy jelentőséggel bír a turisztikai vonzerő növelése, amihez folyamatosan szükség van az önkormányzat által előállított jó minőségű, esztétikus térkövekre. A Belügyminisztérium a 2020. évben az önkormányzat járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő programelemének megvalósítására 12,46 millió Ft támogatást biztosított, 8 fő közfoglalkoztatásához. A 2020. évben Siklós Város Önkormányzata a közfoglalkoztatóként végzett kimagasló szakmai tevékenysége elismeréseként „Start Plusz” díjazásban részesült, melynek összegét az önkormányzat a helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási programjának továbbfejlesztését szolgáló eszközbeszerzésre fordította. Az önkormányzat 2020-ban a járási startmunka mintaprogram szociális jellegű, valamint helyi sajátosságokra épülő programelemének keretében 41 426 051 Ft támogatással és 161 886 Ft saját forrás biztosításával 29 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.2. Bács-Kiskun megye

HARTA NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2018-ban indította el a járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő programelemét, melynek keretében a helyi természeti adottságokat kihasználva, a Duna-sziget elnevezésű terület fejlesztését valósította meg. A szigeten a program támogatásával az önkormányzat a kulturált kempingezés feltételeit alakította ki, amelynek célja az ott nyaralók igényes és nyugodt környezetben történő kikapcsolódása. A kisgyerekes családok számára egy modern játszóteret alakítottak ki, melynek környezetét az évek során folyamatosan fejlesztették, többek között a játszótérhez vezető út térkö-

vezésével, illetve a tér előtti parkoló kialakításával. A 2020. évi „Start Plusz” elismeréssel járó díjazásból a Duna-sziget hídjának javításához szükséges faanyagot vásárolta meg az önkormányzat. A helyi sajátosságokra épülő program mellett a mezőgazdasági mintaprogram is évek óta sikeresen működik a településen. Az önkormányzat tulajdonában lévő földterületeken veteményeskerti növényeket termelnek, melyeket a Harta Hársfavirág Szociális Otthon konyháján keresztül az óvodai, az iskolai és a szociális intézetekben használnak fel. Emellett a programban végzik a közfoglalkoztatottak a virágpalánták nevelését és kiültetését is. A Nemzeti Földalpból tartós használatra kapott földterületeken gabonánövényeket termesztnek, az értékesítésből megszerzett árbevételt a programba forgatják vissza. A fenti két mintaprogramon kívül szociális jellegű programot is működtet az önkormányzat, melynek keretén belül belvízevezetési, közút karbantartási feladatokat látnak el, valamint tisztán tartják az egész települést. Az önkormányzat a 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 51 666 573 Ft támogatással 32 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

MADARAS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2015 óta vesz részt a közfoglalkoztatásban. A járási startmunka mintaprogramok keretében megvalósuló mezőgazdasági, szociális, helyi sajátosságokra épülő, valamint a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programjaikat egymásra építve, és egymással összhangban, évről évre növekedő volumenben valósítják meg. A mezőgazdasági programelem keretében meggy- és kajszibarackfák ültetésére került sor, valamint a szántóterületeken a klasszikus szántóföldi növények mellett szabadföldi fűszernövényeket is termesztnek. A település 2018-ban „Start Plusz” díjban részesült, az elnyert 10 millió Ft összegű támogatást a folyamatban lévő közfoglalkoztatási program továbbfejlesztésére fordították. Ebből az összegből készült egy acél vázszerkezetes, tetőszerkezettel ellátott 240 négyzetméter alapterületű ponyvacsarnok,

ami az önkormányzat tulajdonában lévő gépek, eszközök egy részének, illetve a betonelem gyártáshoz szükséges alapanyagok egy részének tárolására szolgál. A Gazdaságélénkítő program segítségével megkezdhetik fából készült termékek (padok, külső térelemek, játszótéri elemek, fából készült játékok) gyártását. Helyi szinten az önkormányzat az egyetlen foglalkoztató. Ezért az önfenntartás célját tartják szem előtt, további fejlesztési terveik vannak, melyekhez az eddig megvalósított közfoglalkoztatási programok szolgálhatnak kiváló alapul. Az önkormányzat 2020-ban a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemében 86 472 219 Ft támogatással 58 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.3. Békés megye

GYOMAENDRŐD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Gyomaendrőd Város Önkormányzata az első évtől aktív résztvevője a közfoglalkoztatásnak. A járási startmunka mintaprogramok mezőgazdasági és a helyi sajátosságokra épülő programelemeiben látható a folyamatos fejlődés, az eszközök beszerzése is e tevékenységek fejlődését szolgálta. A mezőgazdasági programelemben szinte a kezdetek óta jelen van a kertészet és a virágok szaporítása, majd később a homoktövis termesztés került kialakításra. A településen évtizedekkel korábban már megvalósult a háztáji galambtenyésztés, amely a rendszerváltást követően fokozatosan megszűnt. Ezt a hagyományt kívánta újraéleszteni a városban létrejött galambtenyésztéssel foglalkozó egyesület, amely továbbítte a megőrzött szakmai tapasztalatokat. Napjainkban a húsgalamb iránt rendkívül élénk érdeklődés és komoly kereslet mutatkozik a nemzetközi piacokon, melyek a jelenleg csekély hazai termelői háttérrel nem elégíthetők ki. Ennek figyelembevételével döntött az önkormányzat arról, hogy bekapcsolódik a Nemzeti Húsgalamb Programba. Ehhez kapcsolódóan egyéb mintaprogram keretében új beruházást valósítottak meg, ahol egy ehhez megfelelő épület megvásárlását és felújítását követően 250 pár húsgalamb tenyésztéséhez kezdtek. A mezőgazdasági programelemében a piaci lehetőségek bővítése érdekében komoly tervezések, előkészítések zajlanak a településen. A 650 gyümölcsfájuk, valamint a 10 hektáros homoktövis ültetvényük már rövidtávon előre vetíti egy feldolgozó üzem létrehozásának szükségszerűségét, ahol

a saját termékek előállításán túl, a környező önkormányzatok által termelt hasonló termékek feldolgozása is kivitelezhetővé válik. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során végzett kiemelkedő szakmai munkájának elismeréséül 2015-ben és 2020-ban is „Start Plusz” díjban részesült. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemében 131 872 582 Ft támogatással 96 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

MAGYARDOMBEGYHÁZ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Magyardombegyház település a Mezőkovácsházai járásban lévő, hátrányos helyzetű zsáktelepülés. A településen az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató, a különböző foglalkoztatási programjaiban jelenleg átlagosan 26 fő közfoglalkoztatott számára biztosít munkavégzési lehetőséget. A járási startmunka mintaprogramok mezőgazdasági programelemében a térségben egyedi a kecsketartó tevékenységük, továbbá foglalkoznak főlíasátorban virágpalánták nevelésével, valamint szántóföldjükön takarmánynövények (kukorica, árpa, lucerna) termesztésével. A járási startmunka mintaprogramok helyi sajátosságokra épülő programelemében szőnyegszövés, varrodai tevékenységgel, selyemvirág és ajándéktárgy készítéssel foglalkoznak. A kisközségben már régmúlta tekint vissza a sajtgyártás, induláskor a közfoglalkoztatásban kecsketenyésztésre vállalkoztak, azok tejéből készítették – akkor még gépek nélkül – a termékeket, majd később kialakítottak egy tejüzemet. 2016 decemberében kedvező elbírálásban részesült pályázati kérelmük, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatás keretében közel 168 millió Ft összegű támogatást biztosított a tejfeldolgozó üzem felújítására, bővítésére, így az országosan is egyedülálló kecsketartásra épülő sajtgyártást új, korszerűbb körülmények között folytathatták tovább. A Magyardombegyházi Sajtüzem a járásban egyedülként foglalkozik kecsketej feldolgozással (ízesített sajtok, joghurt, túrógolyó, gomolya, túró), melyhez a szükséges képzettséget az üzem kialakítása idején a közfoglalkoztatáshoz kapcsolt képzés keretein belül sajátították el a feldolgozást végzők. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programelemének keretében 47 703 507 Ft támogatással 21 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

CIGÁND VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat a térség mezőgazdasági hagyományait figyelembe véve 2011-ben kezdeti tevékenységként növénytermesztés és állattenyésztés keretében alapanyagokat állított elő a közétkeztetés számára. A sikeres termelésre alapozva 2013. évben feldolgozóüzemet létesítettek, 2015-ben bővítették a termékpalettát, majd a helyi szükségletek költséghatékony kielégítésének elősegítésére megindult az ipari tevékenység is. Tértkögyártással biztosították a településkép rendezéséhez szükséges alapanyagot, a faipari tevékenység alapot teremtett az intézmények és egyéb önkormányzati létesítmények felújításához. Az évek során kialakult faipari szaktudás lehetőséget adott egy, a piacra termelő bútörüzem létrehozására. Az egyéb közfoglalkoztatási mintaprogram keretében létrehozott bútörüzemben sikerült biztosítani a folyamatos működéshez szükséges felvevőpiacot. A két kiemelt terület mellett az önkormányzat továbbra is keresi azokat a lehetőségeket, amelyek a meglévő szaktudás és gyakorlat kamatoztatásával új területek fejlesztését teszik lehetővé. Az ipari terület bővítését célzó pályázati fejlesztések mellett az új célterületek szakember-szükségleteinek kielégítését szolgáló képzési és átképzési lehetőségek összehangolása a következő lépés. Cigánd Város Önkormányzata közel egy évtizedes tevékenységével bebizonyította, hogy értéktelmentésre használva a közfoglalkoztatás komoly segítségnyújtást a hátrányos helyzetű települések számára is, a programok szakmaiságát tekintve követendő példát mutattak a környező településeknek. Így tettek például akkor is, amikor Tiszakarád Község Önkormányzata részére a 2015. évi járási startmunka mintaprogramok megfelelő szakmai színvonalú összeállítása érdekében konkrét szakmai iránymutatást nyújtottak. A kialakított járási, térségi együttműködés alapja a további folyamatos fejlődésnek, illetve egyik fontos bázisa a piaci lehetőségek bővítésének. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemében mindössze-

zesen 161 448 933 Ft támogatással 77 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

HÁROMHUTA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Háromhuta egy alig 130 lelket számláló kisközség Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Zempléni-hegység szívében. Három, egymástól körülbelül két kilométerre fekvő településrészből áll: Újhuta, Középhuta és Óhuta. A település rendkívül népszerű turistacélpont, így mind az itt élő embereknek, mind pedig az önkormányzatnak számottevő bevétele származik az idegenforgalomból. Az önkormányzatnak ehhez a munkához jelentős segítséget nyújt a Belügyminisztérium által koordinált közfoglalkoztatási program, aminek keretében az elmúlt években számos fejlesztés valósult meg a településen. A programokban a 2012. évtől kisebb, 2015-től kezdődően viszont már nagyobb léptékű fejlesztések is megvalósultak, amelyek során többek között megújultak a középületek, valamint új parkolók és emlékparkok létesültek. Emellett erdei iskolát alakítottak ki, ami nem csak a diákok számára biztosít tanulási lehetőséget, de szálláshelyként is funkcionál. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programelemének keretében 47 413 478 Ft támogatással 30 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

RUDOLFTELEP KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Rudolftelep önkormányzata folyamatosan keresi a fejlődést célzó lehetőségeket olyan beruházási programok indításával, amelyek elsődleges munkaerőpiaci munkahelyeket teremtenek, és hosszú távon biztosítják a település önfenntartó működését. A Sajógalgóc Község Önkormányzata által létrehozott Galgóci Faragda és az általa elért sikerekre példaként tekintve a település önkormányzata 2020 decemberében indított egyéb közfoglalkoztatási mintaprogramot 43 267 440 Ft támogatással, 6 fő közfoglalkoztatásával, melynek keretében egy olyan fém-megmunkáló üzem kerül kialakításra, amelyben a már több éve működő Galgóci Faragdával kooperálva állítják elő a fémvázra rögzített fa felülettel készülő termékeket.

A járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemében uborka-, zöldség- és takarmánynövény termesztési, valamint állattartási tevékenység valósul meg. A korábbi években akác ültetvényt is létesítettek, amelynek folyamatos hasznosítása fűtési célokat szolgál. Az ültetvényt 2020-ban további területekkel egészítették ki, ezüsthenyőt, gyümölcsfákat és amerikai fűzet telepítettek. Az amerikai fűzből előállított vesszők a tervek szerint a Sajókaza településen közfoglalkoztatás keretében működő kosárfonás alapanyagát fogják szolgáltatni a jövőben. A járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő programelemében a régi bánya irodaépületének helyreállítása, ennek új funkcióval történő ellátása jelent több éven keresztül tartó, folyamatos munkát. Az épületben működik az ételosztó, a közfoglalkoztatási melegező és a szociális helyiségek. Az önkormányzat nagy hangsúlyt helyez a település népművészeti, továbbá a bányászati múltjának ápolására is, az ehhez kapcsolódó gyűjtemény, kiállítói tér szintén ebben az épületben kap majd helyet. Az önkormányzat a 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint a szociális jellegű programelemének keretében 100 720 187 Ft támogatással 66 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.5. Csongrád-Csanád megye

ÁSOTTHALOM KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A 2012-es évtől kezdődően Ásotthalom település folyamatosan él a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programeleme kínálta lehetőségekkel. A település természeti adottságait kihasználva sikerült új növénykultúrát telepíteni a más növények számára előnytelen homokos talajba. A laza szerkezetű talajnak, a napsütéses órák számának és a kedvező éghajlati viszonyoknak köszönhetően a megtermelt mezőgazdasági terményeik gazdagabb ízvilágúak, mint a máshol termő társaik. A 2019-2020-as programban burgonya-, batáta- és cékla-termesztés folyt. A terményeket 4,6 hektár terület megművelésével, 32 976 412 Ft támogatással, 20 fő mezőgazdasági közfoglalkoztatott dolgozó bevonásával állították elő. A termények közül kiemelkedik a batáta, melynek az Ásotthalmi-12 nevű fajtáját 2015-ben honosították, megteremtve ezzel a batátatermelés és a későbbi feldolgozás gondolatának alapját. Ennek az elképzelésnek a megvalósítása révén 2020-ban lehetőség nyílt a Kedvezményezett

Települések Gazdaságélénkítő programjában való részvételre, ahol batáta chips előállítására alkalmas üzem létrehozására végül egyéb közfoglalkoztatási mintaprogram keretében nyertek el 198 081 160 Ft támogatást. Az üzem kialakításának célja a helyi foglalkoztatás elősegítése és annak növelése, illetve a lakosság életminőségének javítása, a település népességmegtartó képességének fokozása. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, valamint szociális jellegű programelemének keretében 40 568 911 Ft támogatással 28 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

FÖLDEÁK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2015 márciusában indította el az önkormányzat a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemét, melynek fő célkitűzése volt, hogy egy, a későbbiekben is fenntartható és értékeremtő gazdálkodást tudjanak folytatni. A program segítségével ellátták a közétkeztetésben szerepet vállaló iskolakonyhát alapanyaggal, emellett a lakosság részére megteremtették a kedvezményes vásárlások, szociális alapú támogatások nyújtásának lehetőségét. A mezőgazdasági program jelenleg 50 főnek biztosít munkát, a mezőgazdasági területeken gabonaféléket (kukorica, őszi búza, őszi árpa, napraforgó), burgonyát, illetve fűszerpaprikát termesztnek. Az önkormányzat 16 hektár, saját tulajdonban lévő, jó minőségű termőfölddel rendelkezik, így a megtermelt gabonafélék továbbhasznosításával a baromfinevelő telep hatékonyságát is növelik. Fóliában termelnek még paradicsomot, paprikát, uborkát, karalábét, káposzta- és salátaféléket, továbbá zöldborsót, zöldbabot, céklát is. A fűszerpaprika nagyobb földterületen történő termesztését tervezik, melynek célja a helyben termelt, jó minőségű, őrölt fűszerpaprika előállítás. Jövőbeni terveik között szerepel a zöldségek fajtájának és természetesen mennyiségének növelése, a baromfitelep által termelt tojások közétkeztetésre történő felhasználása, a baromfi telep korszerűsítése, a gazdaságosabb és hatékonyabb termelés elősegítése, valamint a csepegtetési öntözési technológia kialakításával a kertészet továbbfejlesztése. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági és a helyi sajátosságokra épülő programelemének keretében 25 643 693 Ft támogatással 75 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.6. Fejér megye

MEZŐSZENTGYÖRGY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2013-ban indította el a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemét, melynek keretében folyamatosan növelte a művelésbe vont területei nagyságát, így ma már közel 14 hektáron gazdálkodik. A megtermelt zöldségek és gyümölcsök elsődleges felhasználója a helyi és a lepsényi iskolásokat és óvodásokat ellátó konyha, valamint az Enyingi Városi Bölcsőde. A további termékmennyiséget a már meglévő piaci csatornákon keresztül értékesítik, illetve feldolgozzák. A feldolgozás során kiemelt figyelmet fordítanak az egészséges, valamint a különleges termékek előállítására, többek között tartósítószer-mentes, illetve cukor-, aroma- és színezékmentes készítményekkel. Termékeik széles körű értékesítésének érdekében 2018-ban megnyitották a Mezőszentgyörgyi Szociális Szövetkezet boltját, ahol nem csak a saját maguk által előállított árucikkeket forgalmazzák, hanem például a Szokolyi Sólyom Szociális szövetkezet szárasztésztaát, de szoros együttműködést alakítottak ki a Szabadhídvégi Szociális Szövetkezettel (zöldség-, gyümölcsléértékesítés), az Alapi Szociális Szövetkezettel (gyümölcslékészítés), a Nagylóki Szociális Szövetkezettel (fűszerpaprika-örlemény készítés) is. A járási startmunka mintaprogramok helyi sajátosságokra épülő programelemében a mezőgazdasági programban megtermelt zöldségeket, gyümölcsöket dolgozzák fel. A program során üveges és kimért savanyúságok, kis kiszerezésű lekvárok készülnek, a megtermelt almából ivólevet készítenek. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, valamint a helyi sajátosságokra épülő programelemének keretében 32 355 511 Ft támogatással 17 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

SÁRKERESZTÚR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település 2012-ben kapcsolódott be a járási startmunka mintaprogramok megvalósításába, amelyek közül a legjelentősebb a mezőgazdasági programelem. Fóliasátras és szabadföldi zöldségtermesztéssel, levendula és olaj-

tök, illetve nemes amerikai kosárfűz és gomba termesztésével is foglalkoznak 5,5 hektár területen. Ezek a tevékenységek egész évben folyamatosan ellátják munkával a benne dolgozó közfoglalkoztatottakat. A levendula termesztés végterméke a levendulaolaj, amelyet a program keretében préselnek. Emellett fóliasátorban virággalánta nevelést folytatnak, amelynek célja a település közterületeinek dísznövényekkel történő ellátása. A zöldségtermékek elsősorban a közétkeztetésbe kerülnek, a felesleget a helyi Hangyák Szociális Szövetkezetnek értékesítik. Az önkormányzat kiemelkedő munkája elismeréseként 2020-ban „Start Plusz” díjazásban részesült. A díjhoz tartozó támogatásból egy szerszámok és zöldségek tárolására megfelelő gazdasági tárolót és egy rendezvények megrendezésére alkalmas épületet építettek, valamint egy levendulaarató gépet, egy kombinátort és egy ekét vásároltak meg. A programok megvalósítása során évről-évre együttműködnek a helyi vállalkozásokkal, illetve a sikeres, hatékony működtetés érdekében szakmai tanácsadó felügyeli a végrehajtást. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogramok mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemeinek keretében 33 575 084 Ft támogatással 19 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.7. Győr-Moson-Sopron megye

HAJLÉKTALANOKAT SEGÍTŐ SZOLGÁLAT GYŐR - ORSZÁGOS HAJLÉKTALAN KÖZFOGLALKOZTATÁSI MINTAPROGRAMJA

A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat 2015 óta valósít meg Győrben országos közfoglalkoztatási programot. A közfoglalkoztató szántóföldi kertészeti növénytermesztéssel, fóliaházaz zöldségtermesztéssel és drótfonat-készítéssel kezdte az intézményben lakó, állástalan, hajléktalan személyek foglalkoztatását. Az elmúlt évek során folyamatosan fejlesztették a mintaprogram által finanszírozott foglalkoztatási lehetőségeket – az intézmény keretein belüli igényekre reagálva – egyéb tevékenységek körével és az ezekhez igazodó képzések megvalósításával.

Az évek során a programban készített dróthálóval körbekerítették az intézmény több mint 4 hektáros területét. A 2020. évben 4190 négyzetméteren szabadföldi, valamint 1788 négyzetméteren fóliasátorban (7 darab) zöldség- és gyümölcsstermesztést valósítottak meg. A palántákat egy üvegházban nevelik, amelynek kialakítása szintén a program keretein belül zajlott. A terményeket az intézmény főzőkonyháján hasznosítják a napi főzés során, továbbá a maradékot savanyítással, fagyasztással raktározzák el a téli időszakra zöldségtároló, illetve hűtőkonténerekben. A termények feldolgozása során keletkezett szerves hulladékot a komposztáló telepen hasznosítják. Az intézmény közel 300 ellátott személyének ruházatát, ágyneműjét (napi szinten kb. 100 kg textil) saját mosodában tisztítják, vasalják a közfoglalkoztatottak, továbbá a takarítási munkálatokban is részt vesznek a program dolgozói. A naponta jelentkező karbantartási munkákban, valamint a szakképzett gondnok irányításával az intézményi utak építésében szintén közfoglalkoztatottak segídenek. 2018 óta folyamatosan fejlődik a környezetvédelmi szempontok érvényesítése érdekében létrehozott hulladékkezelő udvar, ahol az intézményben keletkezett hulladékokat válogatják, tömörítik. Az optimális hulladékkezelési megoldással 60-70%-kal csökkent az intézmény hulladékszállítási költsége. A győri intézmény országos viszonylatban kis létszámmal hajtja végre a mintaprogramot, de az évek során folyamatosan fejlődő, sokrétű tevékenységet átfogó hajléktalan foglalkoztatás nagyban hozzájárul a speciális helyzetben lévő társadalmi réteg reintegrációjához. A programban 20 fő hajléktalan személy közfoglalkoztatása valósult meg, 27 090 235 Ft támogatással.

V.8. Hajdú-Bihar megye

BAKONSZEG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A településen a közfoglalkoztatás mai rendszerének bevezetése óta foglalkoznak mezőgazdasági programmal, melynek keretében zöldség- és gyümölcsstermesztés valósul meg, illetve a programban méhészeti tevékenységet is végeznek. Az évek során az önkormányzat elkezdte a megtermelt növények tartósítását (savanyúságok, lekvárok), illetve a méz csomagolását, majd 2017-ben egy önkormányzati tulajdonú épületben gyümölcsfeldolgozó üzemet alakítottak ki. A növénytermelés hatékonyabbá tétele érdekében az önkormányzat a Gazdaságélénkítő program keretében 2020. évben a gyümölcsfeldolgozó üzem továbbfejlesztéséhez 137 000 000 Ft támogatásban részesült, melynek be-

fejezését követően 3 fő 3 évig tartó továbbfoglalkoztatását vállalta. A tervezett beruházás a korábban létrehozott kapacitások bővítését szolgálja, amelyek már jelenleg is jó színvonalon működnek, az elképzelés megfelelő alapokra épül, a gyártott termékek, illetve a szolgáltatás iránt van kereslet. Az üzem további fejlesztése olyan gazdasági lehetőséget biztosít a település részére, amelynek segítségével el tudnak mozdulni az önfenntartás irányába, elősegítve ezzel a településen élők helyben történő munkavégzését, valamint a feldolgozó üzem további fejlesztése révén önfenntartó, folyamatosan működni tudó üzem kialakítását. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során végzett kiemelkedő szakmai munkájának elismeréséül 2013. évben „Start Plusz” díjban részesült. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 63 947 438 Ft támogatással 42 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

BÁRÁND KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat által indított járási startmunka mintaprogramok gyakorlatilag a korábbi évek programjainak folytatásai, megtartották a két értékteremtő programelemet, amelyek közül a mezőgazdaságban növénytermesztéssel és állattartással, míg a helyi sajátosságokra épülőben varrodai és faipari tevékenységgel, szőnyegszövésével, zöldség- és gyümölcsfeldolgozással, betonelem gyártással foglalkoznak. A járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő programelemének fő profilja a munkaruhagyártás, az előállított termékekkel a saját programjaikban dolgozók mellett több más önkormányzat és piaci megrendelő számára is gyártanak munkaruhákat. A járási startmunka mintaprogram szociális jellegű programelemében a korábbi belvízelvezetési és a belterületi utak karbantartása programokat integrálták. A településen is érzékelhető az elsődleges munkaerőpiac pozitív elmozdulásának elszívó hatása, azonban ennek ellenére a közfoglalkoztatási programok folyamatosan fejlődnek. Az önkormányzat vezetésében fő célkitűzésként fogalmazódott meg, hogy olyan kapacitások kiépítésére kerüljön sor, amelyek később rentábilisan tudnak működni, ezáltal alkalmasak piaci alapú munkahelyek biztosítására. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 131 504 348 Ft támogatással 76 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

TETÉTLLEN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Tétetlen Község Önkormányzata a Püspökladányi járás azon közfoglalkoztatója, aki a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során az egyik legszélesebb tevékenységi kört folytatja, ugyanakkor olyan, a környéken „úttörő” tevékenységeket indított el, mint a strucctartás és szaporítás, valamint a homoktövis-termesztés és -feldolgozás. A település közfoglalkoztatási programjai egymásra épülve, a termelési tevékenységek pedig komplex folyamatokban, tudatosan tervezve valósulnak meg. A homoktövis-termesztés hatékonyabbá tétele érdekében az önkormányzat a Gazdaságélénkítő program keretében 2020. évben a homoktövisfeldolgozó üzem továbbfejlesztéséhez 200 000 000 Ft támogatásban részesült, melynek befejezését követően 6 fő 3 évig tartó továbbfoglalkoztatását vállalta. A beruházás célja, a vásárlói igényekhez és elvárásokhoz igazodó, nagy termelői kapacitással bíró homoktövis feldolgozására alkalmas üzem továbbfejlesztése, a munkavállalók helyben történő foglalkoztatása, ezáltal közvetetten a településen élők helyzetének javítása. Az önkormányzat 2016. évben az előállított termékekhez kapcsolódóan megkapta a BIO minősítést, melynek megőrzése az önkormányzat kiemelt célja. Jelenleg közel 40 homoktövis termékük van, melyeket a Tétetlen Kincsei márka keretében forgalmazznak. Termékeik jó minőségűek, piacképesek és keresettek. Termékfejlesztéseik folyamatosak és a tapasztalataik alapján a piac befogadó és felvevő képessége e tekintetben még hosszútávon jelentős. A település a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során végzett kiemelkedő szakmai munkájának elismeréséül 2019. évben „Start Plusz” díjban részesült. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mindhárom program-elemét elindította – mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, szociális jellegű program –, összesen 117 281 440 Ft támogatással, 81 főnek biztosítva ezzel munkát a közfoglalkoztatásban.

V.9. Heves megye

HEVES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2013-tól vesz részt startmunka minta-programokban. Ekkor indították a dísnövény kertészeti tevékenységüket négy üvegház felújításával, amelynek célja, a város közparkjainak és közintézményeinek dísnövényekkel történő ellátása. Következő évben egy új üvegház építésével bővíteni tudták a növénytermesztést, és a mezőgazdasági kultúrnövények termesztésével bekapcsolódtak a mezőgazdasági programba is. A mezőgazdasági programjaik egymásra épülnek, hiszen az önkormányzat kiemelt fontosságúnak tartja a programok színvonalas működtetését. A fóliasátras és a szabadföldi növénytermesztés mellett kertészeti tevékenységet is végeznek. Az öt üvegházból álló kertészetben a kultúrnövények palántáinak előállítása, nevelése történik. A szántóföldi gazdálkodást a 2016. évben az Nemzeti Földalaptól visszakapott 46 hektáros területen valósítják meg, amely további lehetőséget nyitott a mezőgazdasági program termékpalettájának színesítésére. A városlakók mostanra már természetesnek veszik, hogy a városközpontban álló árusító pavilonban a közfoglalkoztatási programokban megtermelt termények között válogathatnak, vásárolhatnak. A jó minőségű, friss árura jelenleg is folyamatos a vásárlói igény. A járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő programeleme kiemelkedő részét képezi a lakatos munkacsoport, akik kovácsoltvas jellegű fémipari termékeket, utcabútorokat, kerítés elemeket készítenek. A varrodában újrahasznosított anyagokból készítik a tornazsákokat, babzsákokat, takarókat, párnákat, puffokat, melyek elsősorban az óvodások és kisiskolások komfortérzésének javítását célozzák. A PET palack, a textilipari hulladék, az egyéb műanyag és fémhulladék, a reklám-új-ság mind új funkciót kap egy-egy termék elkészítésekor. A városban jelentős számú, korábban tartós álláskeresőként nyilvántartott lakos jut a közfoglalkoztatás révén tisztességes munkával jövedelemhez. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, illetve helyi sajátosságokra épülő, programelemének

keretében 59 301 320 Ft támogatással 49 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

PÉTERVÁSÁRA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2011. óta vesz részt a közfoglalkoztatási programok megvalósításában. Járási startmunka mintaprogramokat először 2013-ban indított, azóta folyamatosan, elsősorban mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, de a szociális programok keretében is sikeresen, előrelátóan tevékenykedtek. Az előző években akác energiaerdő telepítését valósították meg, amelynek eredményeképpen folyamatos a nagy tömegű fásszárú növényzet kitermelése és aprítékolása. A keletkezett aprítékot a korábbi kazánprogram során beszerzett kazánok üzemeltetéséhez hasznosítják. Pétervására abban a sajátos helyzetben van, hogy a környék gazdasági környezete lassabban fejlődik, ezért a településnek a jövőben, hosszabb távon is szükséges a közfoglalkoztatással számolni. Az önkormányzat igyekszik olyan tevékenységeket választani, ahol egy területre összpontosítva végezhetnek hatékony tevékenységeket közfoglalkoztatás keretében. Erre tekintettel, 2019-ben egyéb közfoglalkoztatási mintaprogram keretében igényelték támogatást egy 9711 négyzetméter területű telek és a rajta álló 1700 négyzetméteres, régi üzemépület megvásárlására, felújítására és átalakítására. Az épület legnagyobb részében egy betonelemgyártó üzem működik, amelyben jelenleg már folyamatos a gyártás. Az elkészült betonelemeket a város járdáinak, tereinek felújításában hasznosítják. Az önkormányzat távlati célja a modern technológiával történő, egyenletes minőségű és bevizsgált termékek gyártása és értékesítése, ezzel együtt egy piaci alapon működő, saját erőből fenntartható betonelemgyártó üzem üzemeltetése. Az önkormányzat létrehozta a Pétervásárai Szociális Nonprofit Kft-t, amely az önkormányzat jogutódjaként folytatja a 2019. évben indított egyéb közfoglalkoztatási mintaprogramban vállalt feladatokat. Ezen tevékenység ellátásra a Nonprofit Kft. 2020. évben márciustól októberig tartó időszakban 5 fő közfoglalkoztatásával 35 428 493 Ft támogatásból valósított meg egyéb mintaprogramot, majd ezt folytatva 2020. november 1. és 2021. október 31. közötti időtartamban szintén 5 fő közfoglalkoztatásának biztosításával 17 736 817 Ft támogatásban részesült.

V.10. Jász-Nagykun-Szolnok megye

HUNYADFALVA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2013. évtől vesz részt a közfoglalkoztatási programok megvalósításában. Az első években kizárólag konyhakerti növények termesztésével foglalkoztak, amelyet azóta is folytatnak. A megtermelt borsót, zöldbabot, paprikát, paradicsomot, hagymát és burgonyát a falu lakosai részére értékesítik. A program jól illeszkedik a település adottságaihoz, és jó példát mutat a lakosoknak saját tulajdonú földterületeik megműveléséhez. A járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programeleme 2015-ben baromfineveléssel bővült, amelynek keretében 400 darab zöld területen tartott fehér előnevelt csirkét tartottak majd értékesítettek. A 2014. évben elnyert „Start Plusz” díjból vásárolt belterületi ingatlanban egy 20 férőhelyes szarvasmarha istállót alakítottak ki és ezzel egyidejűleg magyartarka bikák hizlalásába kezdtek. A jószágok ellátásához szükséges termények jelentős részét az önkormányzat maga termeli meg, és amit önerőből nem tud előállítani, azt a közelben gazdálkodást folytató őstermelőktől vásárolja meg, ezzel is segítve a családi gazdálkodókat. A hizóbika állomány megfelel az export minőségi elvárásainak, több állatot külföldre adtak el. Az önkormányzat a járási startmunka programok eredményességéért 2014 után 2018-ban is „Start Plusz” díjazásban részesült, amely lehetőséget adott a további fejlesztésekre. 2020-ban közfoglalkoztatás keretében húsgalamb-tenyésztésébe kezdtek. A programban kialakították a húsgalamb tartás feltételeit és 400 pár húsgalambot vásároltak a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó Állampusztai Kft.-től. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemének keretében 11 053 329 Ft támogatással 7 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

TISZASZENTIMRE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2011. óta vesz részt járási startmunka mintaprogramok megvalósításában. Fűszerpaprikát és takarmánynövényt termesztenek, ez utóbbit a sertés-tenyésztésben és a baromfitartás során használják fel. A mezőgazdaságban több mint 2,7 hektáron termesztnek fűszerpaprikát, melyet a 2017-ben létrehozott paprikaőrlelő manufaktúrában hasznosítanak. A sertés- és tyúktartásból származó húst és tojást a közétkeztetésben,

V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban

valamint a térszotyártásban hasznosítják. A tojás felhasználása részben saját és más települések közétkeztetésében, részben pedig a Tiszaörsi Barázda Szociális Szövetkezetben, illetve saját térszotyüzemükben történik. A település nagy hangsúlyt fektet az önkormányzatok egymás közötti együttműködésére, amelynek keretében a manufaktúra a más közfoglalkoztatók által megtermelt fűszerpaprikát felvásárolja, illetve kapacitás függvényében bérörlést is vállal. Az önkormányzat elkötelezett a piaci álláshelyek létesítése mellett, ezt bizonyítja, hogy a közfoglalkoztatásban foglalkoztatottak közül 6 fő már a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti munkavállalóként dolgozik a településen. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során kiemelkedő szakmai munkájának elismeréséül ez idáig ötször részesült „Start Plusz” díjban. A 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemében 86 457 959 Ft támogatással 40 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

TISZADERZS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2011. óta vesz részt a járási startmunka mintaprogramok megvalósításában. A mezőgazdasági programban takarmánynövényeket, konyhakerti növényeket, levendulát, fűszerpaprikát termesztnek, valamint tyúkok, juhok tartásával és sertésnyésztéssel foglalkoznak. A helyi sajátosságra épülő programban szőnyegszövéssel, levendulából készült dísz tárgyak gyártásával, varrással (konyharuha, kötény, babzsák, szatyor, stb.) foglalkoznak, valamint ebben a programelemben kerül sor egy önkormányzati ingatlan felújítására is. A kézműves termékeket az önkormányzat által fenntartott intézményekben hasznosítják. A szociális jellegű programban a belterületi úthálózat karbantartását, illetve az árkok kitarítását végzik. A település a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során végzett kiemelkedő szakmai munkájának elismeréséül 2015. évben „Start Plusz” díjazásban részesült. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátos-

ságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 60 402 184 Ft támogatással 39 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

KENGYEL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település 2012 óta vesz részt a járási startmunka mintaprogramok megvalósításában. A mezőgazdasági programban fóliás és szabadföldi növénytermesztéssel foglalkoznak. A mezőgazdasági területeken búza, eper, málna, paradicsom, paprika, uborka, virágpalánták, homoktövis és cirok termesztését végzik. A 3 hektáron termesztett cirok a helyi sajátosságra épülő program keretében megvalósuló seprűkészítéshez biztosít alapanyagot. Az álláskeresőik közül a nők aránya magas, a seprűkötésen kívül szőnyegszövéssel, kosárkészítéssel foglalkoznak, termékeik nagyon népszerűek a lakosság és a környező települések körében. A szociális jellegű program keretein belül tartják karban a belterületi úthálózatot és a belvízelvezető rendszereket, teszik rendbe a mezőgazdasági földutakat, illetve számolják fel a településen található illegális hulladéklerakó-helyeket. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogramban mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 67 237 622 Ft támogatással 42 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.11. Komárom-Esztergom megye

VIA BONA FOGLALKOZTATÁSI NONPROFIT KFT. – ESZTERGOM

Az esztergomi Via Bona Foglalkoztatási Nonprofit Kft. 2015 óta valósít meg országos hajléktalan mintaprogramot. A tevékenységüket 2020. évben 10 fő bevonásával 164 000 000 Ft támogatással folytatták. A program keretében egyrészt szabadföldön, valamint fűtött alagút rendszerű fóliaházakban zöldség- (paprika, paradicsom) és gyümölcsstermesztést (szamóca, málna) végeztek, másrészt az asztalos üzemből megfelelő szakmai irányítás mellett raklapokból valamint rönkfából kertészeti és utcai bútorokat készítettek.

V.12. Nógrád megye

BÁRNA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település zsákfalú, csendes, szép természeti adottságokkal rendelkezik. A közfoglalkoztatás keretében az önkormányzat ezekhez a lehetőségekhez illeszkedő, a turisztikához kapcsolódó munkákat végez, oly módon, hogy a létrehozott javakat a településen élők is igénybe tudják venni. Mivel az önkormányzat nem rendelkezik saját földterülettel, leginkább a szociális jellegű közfoglalkoztatási programelemekben dolgoznak a település lakói. Az önkormányzat 2011. évtől folyamatosan szervezi a közfoglalkoztatási programokon keresztül az álláskereső munkába vonását. 2015-ig a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatást részesítették előnyben, majd 2015-től kezdődően minden évben indítottak járási startmunka mintaprogramokat. Ez utóbbin belül a szociális programelem – belvízelvezetés, belterületi úthálózat karbantartása – és a helyi sajátosságokra épülő programelem keretei között évről évre – a település méreteihez képest – jelentős értéket teremtenek. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 44 099 779 Ft támogatással 30 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

PÁSZTÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2011. évtől folyamatosan vesz részt a közfoglalkoztatási programok szervezésében és megvalósításában. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok mellett az első 3 évben a járási startmunka mintaprogramok között jellemzően szociális jellegű programelemeket indítottak (illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása, belterületi úthálózat karbantartása és belvízelvezetés). A közfoglalkoztatás szervezését 2015 és 2018 között a Pásztói Városgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft. végezte, innentől már folyamatosan indítanak mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programokat is. A közfoglalkoztatási programjaik megvalósításának elismeréseként a Belügyminisztérium „Start Plusz” díjban és a hozzá tartozó 10 millió Ft díjazásban részesítette a települést, amelyből az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok megvalósításához egy traktort vásárolt. A 2021. évben induló járási startmunka mintaprogramokban, az elmúlt évek hagyományait folytatva faipari és betonelem gyártási, valamint mezőgazdasági tevékenység megvalósítását tervezik. Az önkormányzat 2020. évben

a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 67 654 534 Ft támogatással 38 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

RIMÓC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat élve a lehetőséggel, 2011-től vesz részt közfoglalkoztatási programok megvalósításában, a hosszabb időtartamú és a járási startmunka mintaprogramokban egyaránt. A szociális jellegű programelem mellett, folyamatosan indítottak mezőgazdasági programot, amelyben a megtermelt konyhakerti növények egy részét a Gondozási Központ főzőkonyháján használták fel, fennmaradó részét pedig befőzés, savanyítás formájában tartósították. A gyermekétkeztetés vonatkozásában jelenleg is együttműködnek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel. A konyhakerti növények mellett fűszerpaprikát és chili paprikát is termesztenek nagy mennyiségben, melynek feldolgozását, azaz a szárítást és őrlést is a programon belül végzik. A közfoglalkoztatás keretében 2014-től elindult a tésztagyártás, 2015-ben kenyérgyártásba is kezdtek, majd 2016-tól bővítették a választékot különböző pékáruval. 2012-ben és 2016-ban a közfoglalkoztatási programok megvalósítása során végzett kiemelkedő szakmai munkájuk elismerésként a Belügyminisztérium 2 és 5 millió Ft díjazásban részesítette a települést. A 2019. év során többek közt tészta és pékáru készítést, kézműves termékek előállítását és egy saját mintabolt kialakítását valósították meg. Az önkormányzat a kapacitás bővítése érdekében 2020. évben lehetőséget kapott egyéb közfoglalkoztatási mintaprogram keretében egy új pékség és tésztaüzem kialakítására, 28 305 288 Ft támogatással, 6 fő közfoglalkoztatásával, emellett pedig a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programelemében 44 407 850 Ft támogatással 29 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.13. Pest megye

ABONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A település 2013. évtől vesz részt közfoglalkoztatási programok megvalósításában, a közfoglalkoztatási feladatokat az önkormányzat megbízásából a kezdetektől az ABOKOM Kft. látja el. 2015-től járási startmunka mintaprogramokat is indítanak, emellett tovább folytatják a 2013. évtől működő mezőgazdasági programot is. A mezőgazdasági

V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban

gi program keretében gyümölcsösök ápolását, konyhakerteri növények és virágpalánták nevelését és azok kiültetését végzik, ez utóbbiak döntő többségben a város virágosítását szolgálják. A virágpalánták, valamint a zöldségfélék többletmennyiségét a városi piacon értékesítik. A termesztett zöldségfélék piaci értékesítése mellett további értékesítési lehetőségként a városi közétkeztetést végző vállalkozással, valamint egyéb vendéglátó egységekkel is kapcsolatot tartanak. A település a szociálisan rászoruló családok részére zöldségcsomagot biztosít. Az önkormányzat tulajdonában lévő földterületre telepített levendulaültetvény gondozását is közfoglalkoztatás keretében végzik. A téli időszakban a betakarított, majd szárított levendula virágzatából dísz tárgyakat, ajándéktárgyakat készítenek. Az előállított levendula dísz tárgyak népszerűsítése, az értékesítés növelése érdekében fesztiválokon, kiállításokon vesznek részt, prospektust készítettek, amelyet az ország több pontjára eljuttattak. A közfoglalkoztató 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 67 654 534 Ft támogatással 38 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

TÁPIÓSÁG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Földrajzi elhelyezkedése, elsősorban a főutaktól való viszonylagos távolsága miatt a település gazdasági és ipari szempontból a vállalkozások számára nem vonzó környezet, ezért az önkormányzat a startmunka mintaprogram indításakor olyan tevékenységet keresett, ahol a nők foglalkoztatása is előtérbe kerülhet. Mivel több álláskereső varrónői végzettséggel bírt, egyértelmű volt a település vezetése számára, hogy egy varrodát létesítenek, melyen belül a munkaruhavarrást gondolták olyan piaci szegmensnek, ahol a jelen körülmények között könnyebben lehet piaci részesedéshez jutni. A program keretében végzett sikeres tevékenység során a bevételek évről évre növekedtek, így 2020 márciusában 8 fő közfoglalkoztatóval és 4 fő munka törvénykönyve szerint alkalmazott munkavállalóval folytatódott a program. A 4 éve zajló közfoglalkoztatási programok eredményeképp

pen mára a varroda 8 alkalmazottal és 7 közfoglalkoztatóval teljesíti a rendeléseket. A varroda termékei a hosszú távú partneri szerződéseknél, valamint az értékesítési csatornák bővülésének köszönhetően napjainkban már országosan elérhetővé váltak. Az önkormányzat a Kedvezményezett Települések Gazdaságélénkítő Programja keretében a „TáborSág ifjúsági tábor épületének korszerűsítése és tevékenységének fejlesztése” programot 199 457 891 Ft támogatásból valósította meg. A közfoglalkoztató 2020. évben a járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 23 699 899 Ft támogatással 16 fő közfoglalkoztatását biztosította.

VÁRVAG NONPROFIT KFT. - CEGLÉD

A VÁRVAG Nonprofit Kft. 2012. január 1. óta biztosít munkalehetőséget és megélhetést olyan társadalmi rétegek számára, akik kiszorultak a munkaerőpiacról, vagy átmenetileg nehéz helyzetbe kerültek. A településen 2012-ben még hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program indult, 2015. évben a járási startmunka mintaprogram belvívvelvezetési tevékenységgel bővült, majd 2017-ben a mezőgazdasági program keretében egy fűthető fóliasátor felállítására került sor, amelyben azóta több mint 37 ezer egynyári és közel 31 ezer áttelelő virágpalántát neveltek. Még a 2015-ös évben indult el a Hajléktalan közfoglalkoztatási mintaprogram 13 fő közfoglalkoztatásával, akácerdő telepítési tevékenységgel. A program munkavezetője aktívan részt vesz a hajléktalan munkavállalók egészségügyi és munkaszocializációs problémái miatt az életvezetésük segítésében, mentorálásban, valamint a mentálhigiéniai gondozásban. A támogatásból munkaruhát, tisztálkodási szereket, törölközőt, plédet vásárolnak. A telephelyen lehetőség van tisztálkodásra, ruhamosásra is. Az erdőterületeknél végzendő munkálatokhoz melegezésre és pihenésre alkalmas helyet biztosítanak a hajléktalanok részére a 2016-ban vásárolt mobil konténerekben. A fedélnélküliek munkához való visszazoktatásához kiemelt gondoskodás szükséges, a nagyobb odafigyelés biztonságérzetet nyújt számukra. A Társaság fontosnak tartja, hogy a hajléktalan

munkavállalók életminősége javuljon és a jövőben lehetőségük legyen teljes értékű, minőségi életet élni. A közfoglalkoztatási programokat azzal a céllal tervezik, hogy a település arculata pozitív képet mutasson. A város szebb, élhetőbb és otthonosabb legyen, az utcák, parkok és közösségi terek rendezettebbé váljanak, akár az idelátogatóknak, akár az itt élőknek. Különösen fontos számukra, hogy a helyi lakosok is értékeljék a közvetlen környezetükben bekövetkező fejlődést, amit a közfoglalkoztatottak bevonásával valósítanak meg. A hajléktalan személyek foglalkoztatására irányuló, 2020. évben induló programban 10 fő vett részt, amelyhez 15 644 760 Ft közfoglalkoztatási támogatást biztosított a Belügyminisztérium, a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében pedig 77 204 456 Ft támogatással 47 fő közfoglalkoztatása valósult meg.

V.14. Somogy megye

HÁCS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat helyi sajátosságokra épülő programja kiemelkedő részét képezi a helyi közfoglalkoztatásnak, amelyben cél egy asztalos üzem és egy térkőgyártó üzem működtetése, valamint olyan dísz tárgyak készítése, amelyhez az alapanyagot az asztalos üzem biztosítja. A térkő üzemből gyártott mederlap, járdaszegély és térkő elsősorban a település járdáinak, parkolóinak, vízelvezető árokrendszereinek kivitelezéséhez, megújulásához szükségesek. Az asztalos műhelyben kerítéselemeket, padokat, virágtartókat, polcokat, szekrényeket, a település közterületein elhelyezett útbaigazító és hirdető táblákat, valamint különböző dísz tárgyakat készítenek. Az általuk készített dísz tárgyakat a környező települések falunapjain, illetve a közfoglalkoztatási programokban hasonló termékeket gyártó önkormányzatokkal együttműködve értékesítik. A programban alkalmazott faipari szakembereknek köszönhetően a közelmúltban megépült a gazdasági épület és a kultúrház előtti elötető. A ravatalozó tetőszerkezetének és elötetőjének javítását is megvalósították. Az önkormányzat mára már rendelkezik megfelelő engedélyekkel ahhoz, hogy saját felhasználáson túl a termékeit értékesíteni is tudja. Ebben nagy segítséget jelent számukra a 2019. évben elnyert „Start Plusz” díjból vásárolt kisteherautó. A díjból brikettáló gépet is beszerettek, amely az asztalos üzemből származó faforgácsból fabrikettet állít elő. A köz-

foglalkoztató 2020. évben a járási startmunka mintaprogram helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 19 379 842 Ft támogatással 13 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

SOMOGYFAJSZ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település 2012-ben kapcsolódott be a járási startmunka mintaprogramok megvalósításába, melyek közül legjelentősebb a mezőgazdasági programelem. Fóliasátras és szabadföldi zöldségtermesztéssel foglalkoznak 3,5 hektár területen, 17 fő közfoglalkoztatott személy bevonásával. A program egész évben folyamatosan látja el munkával az abban résztvevőket. A termés elsősorban a közétkeztetésbe kerül, a többletet helyben működő vendéglátó egységeknek, vegyesboltoknak értékesítik. A 2019-es évben kiegészítő támogatásban részesültek, mivel részt vettek a horvátországi Podravka cég által meghirdetett programban, melynek keretén belül uborkát termeltek és értékesítettek. Az önkormányzat kiemelkedő munkája elismeréseként 2020-ban „Start Plusz” díjazásban részesült, amely támogatásból egy önkormányzati szociális épület felújítását valósítják meg, öltöző és mosdó helyiség, illetve szerszám- és zöldségtároló kialakításával. A szállítási kapacitás növelése érdekében egy utánfutót, valamint a kézi anyagmozgatás egy részének kiváltására egy homlokrafordító gépet szereznek be. A programok megvalósítása során évről-évre együttműködnek a helyi vállalkozásokkal, illetve a sikeres, hatékony működtetés érdekében szakmai tanácsadó felügyeli a végrehajtást. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemének keretében 36 221 641 Ft támogatással 17 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

MEZŐLADÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A településen a járási startmunka mintaprogram mindhárom elemében évről-évre rendszeresen indítanak programot. A helyi sajátosságokra épülő programelemében 2020. évben a közfoglalkoztatottak épület felújítási munkákat láttak el, a mezőgazdasági programelemében konyhakerti növénytermesztést, valamint gyümölcstermesztést (alma) végeztek. A korábbi évek mezőgazdasági programjaiban felállított és megművelt fóliákban termelt konyhakerti növényekkel (paradicsom, paprika, karalábé, uborka, burgonya) kapcsolatos munkák sertésstartással is kiegészültek. A

V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban

megtermelt termények nagy részét, valamint a sertéshúst a közétkeztetésben használták fel. Amit nem használtak fel, a helyi lakosság számára értékesítették, akik körében nagy népszerűségnek örvendenek a friss és jó minőségű termények. A szociális programban gyűjtött tűzifát, illetve aprítékot a fűtött fóliaházakban használták fel, ez nagymértékben hozzájárult a mezőgazdasági programelem tüzelőanyag-költségének csökkentéséhez. A település 2019. évben „Start Plusz” díjban részesült. A díjjal járó 10 millió Ft összegű támogatásból többek között 1 darab nagy légtérű (459 m²) fóliaházat vásároltak, amelyet öntözőrendszerrel láttak el, valamint egy elektromos tápoldatozó rendszer kialakítása is megvalósult. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 89 549 445 Ft támogatási keretből 58 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

TISZADADA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A településen a járási startmunka mintaprogram mindhárom elemében évről évre rendszeresen indítanak programot. A helyi sajátosságokra épülő programelem keretében az évek során kialakított száraztészta gyártó üzemet működtetik, továbbá 7 fő női közfoglalkoztatott részére biztosítanak munkát a helyi kézműves házban, ahol az intézményi dolgozók részére köpenyt, kötényt, sapkát és asztalterítőt készítenek, illetve a közterületeken dolgozó közfoglalkoztatottaknak munkaruhát varrnak. A COVID-19 következtében kialakult járvány miatt a szájmascok készítése is előtérbe került. A száraztészta gyártási kapacitása évről évre növekvő tendenciát mutat, 2020. évben a termelés elérte az átlagos 500 kg/nap mennyiséget. A tésztát egyrészt az önkormányzat konyháján használják fel, másrészt a helyi lakosoknak, illetve kis- és nagykereskedőknek értékesítik. A mezőgazdasági programelemben a tyúkfarmon tartott több mint 4 500 darab tojótyúk révén a 2020. évben összesen 1 368 750 db tojást használtak fel a tésztagyártás alapanyagául. A tyúktartás mellett szintén ebben a programelemben valósult meg a sertéstartás 80 sertéssel, emellett 32 hektáron foglalkoztak

növénytermesztéssel is. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő, valamint szociális jellegű programelemének keretében 154 671 854 Ft támogatási keretből 89 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

TISZADOB NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település polgármestere mezőgazdász szakember, elhivatottságát tükrözik az évek óta jól működő közfoglalkoztatási programok. Az önkormányzat a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemének keretében hosszabb ideje foglalkozik baromfi-, sertés- és szarvasmarhatartással és tenyésztéssel, valamint zöltség- és gyümölcsstermesztéssel. Nagy gondot fordítanak a jószágok ételmezésére, az abrak összeállítására, a szálas és szemes takarmány minőségére és mennyiségére. A takarmányokat az önkormányzat saját földterületén termesztik meg. Tevékenységi körük kiegészül tej és tejtermékek előállításával is. Készítenek ízesített és natúr joghurtot, kefirt, tejfölt, sajtot, füstölt sajtot, túrót, ezek egy részét a közétkeztetésben használják fel. A külterületen lévő gyümölcsösben fekete berkenyét gondoznak, mely 2022-ben fog termőre fordulni. A szarvasmarha tenyésztük – amelynek keretében Jersey fajtájú tejelő teheneket tartanak – országos szinten kiemelkedő eredményeket ér el évek óta. A 2019. május 9-11-én megrendezett XXVI. Állattenyésztési és Mezőgazda Napok Szakkiállítás és Vásáron a 200-300 tehenet tartó cég kiválasztott állataival megmérettetve az önkormányzat Cecil nevű tehene elnyerte az előkelő 2. helyezést, továbbá a tenyésztői tevékenységéért megkapta a Koncentrált Tejű Fajták Egyesülete különdíját. A nagyközség 2018-ban „Start Plusz” díjat kapott, a díjjal járó 10 millió Ft összegű támogatást pedig a meglévő állatállomány ételmezésének és feldolgozásának elősegítését szolgáló bálacsomagoló és fordító gép, illetve egy hűtőkonténer megvásárlására fordította. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági és szociális jellegű programelemében 88 048 953 Ft támogatási keretből 52 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.16. Tolna megye

GYULAJ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Gyulaj községben a lakosság lélekszáma 965 fő, melynek 80 százaléka roma származású, a többség mélyszegénységben él, a legnagyobb munkáltató az önkormányzat. 2020-ban 39 fő közfoglalkoztatott dolgozott a startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemében, további 15 fő pedig a hosszabb időtartamú programokban. OKJ-s textiltermék összeállító képzésben 13 fő vett részt. A mezőgazdasági program keretein belül – a korábbi évekhez hasonlóan – szántóföldi és konyhakerti növények termesztése folyik. A megtermelt konyhakerti növények nagy részét a napi 200 adagot előállító saját konyhán használják fel. A friss alapanyagok biztosításával az idősek, óvodások és iskolások egészséges ételeket fogyasztanak. A felesleget az önkormányzat tavasztól őszi heti egy alkalommal a falu központjában értékesíti a helyiek részére, az előtölti felesleget pedig a helyi szociális szövetkezet vásárolja fel. A növénytermesztés mellett sertéstenyésztéssel is foglalkoznak, a 10 anyakoca szaporulatát értékesítik. A sertéseket egy környékbeli húsfeldolgozó vásárolja fel, az eladásból származó bevételt pedig visszaforgatják a mezőgazdasági közfoglalkoztatási programba. 2020-ban Gyulaj Község Önkormányzata 10 millió Ft összegű „Start Plusz” díjazásban részesült a Belügyminisztérium részéről, amelyből mezőgazdasági gépeket – pótkocsit, burgonyavetőt, ásóboronát, műtrágyaszórót, kombinátort – vásároltak. Az eszközökkel könnyebben és hatékonyabban el tudják végezni az aktuális mezőgazdasági feladatokat. A Belügyminisztérium 2020. évben az önkormányzat mezőgazdasági programjának megvalósítására 48 697 999 Ft támogatást biztosított, 39 fő közfoglalkoztatásához.

NAGYSZÉKELY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat 2011-től vesz részt a közfoglalkoztatási programok megvalósításában. A mezőgazdasági, a helyi sajátosságokra épülő és a hagyományos hosszabb időtartamú programokban foglalkoztatottak sokféle tevékenységet végeznek. Többek között az önkormányzat tulajdonában lévő köztetető körbekerítéséhez szükséges faanyagot ők szabták méretre és festették, elvégezték a ravatalozó külső-belső felújítását, illetve egy féltetőt is építettek az épülethez. A falu központjában a meglévő kemence mellé a „Község szíve közösségi tér” kialakítása is közfoglalkoztatás keretében valósult meg szaktel-

pergola és bográcszózó hely építésével. A mezőgazdasági programelem keretében minden évben zöldségféléket termesztnek, amelyekkel egész évben ellátják a helyi konyhát. A felesleg egy részét feldolgozzák az előkészítő épületében, ahol többek között csalamádét, svédsalátát, savanyú káposztát, paradicsomlevet, örölpaprikát készítenek, másik részét pedig eladják. Nagy mennyiségben termesztnek káposztát, melyet a környező települések önkormányzatainak, szociális szövetkezeteknek értékesítenek. A téli időszakban az egyedülálló idős emberek látogatását és segítségét kiemelten kezelik, a falugondnok szállítja az idős rászoruló embereknek az ebédet és bevásárol nekik, ezen felül a közfoglalkoztatottakat is bevonják a feladatokba, különösen a pandémiás időszakban. A közfoglalkoztatási programok megvalósításában nyújtott kiemelkedő szakmai tevékenysége elismerésül 2017. évben „Start Plusz” díjazásban részesült Nagyszékely Község Önkormányzata. A díjjal járó támogatásból egy kotró-rakodógépet vásároltak, amellyel a település útjait és az árkokat javítják. A Belügyminisztérium 2020. évben az önkormányzat mezőgazdasági programjának megvalósítására 7 821 378 Ft támogatást biztosított, 6 fő közfoglalkoztatásához.

VARSÁD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Varsád községben az önkormányzat jelentős szerepet vállal a helyi álláskeresők közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatásában. A település adottságait figyelembe véve indították a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemét 2011-ben, folyamatosan bővülő – képzésbe is bevont – létszámmal. Jelenleg több mint 2 hektáron gazdálkodik az önkormányzat, ahol a zöldségfélék mellett levendulatermesztéssel bővítették a tevékenységüket. A terület növelése mellett a környező települések közétkeztetést biztosító konyháival a felvevőpiacuk is bővült, emellett 2014-ben a megnövekedett helyi igényekhez igazodva kialakították saját, helyi piac-területet, valamint levendulaültetvényük is bővült. A levendulavirágból szárítás és morzsolás után, a téli időszakban illatszákókat, ajándéktárgyakat készítettek, amelyeket értékesítettek. Az elmúlt évek közfoglalkoztatási programjai nagy segítséget nyújtottak a településen élő munkanélküli családok számára a mindennapi megélhetésük biztosításához, valamint a település számára is, mivel olyan fejlesztések, beruházások megvalósítására kaptak lehetőséget, melyekkel a település környezete élhetőbbé, az

V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban

intézmények működése fenntarthatóvá vált az értékre-remtő munkával. A közfoglalkoztatottak közül többen sikeresen elhelyezkedtek az elsődleges munkaerőpiacon. A mezőgazdasági közfoglalkoztatási programokban továbbra is a környező konyhák és a helyi idős lakosság egészséges, vegyszermentes zöldséggel történő ellátására törekednek, illetve arra, hogy értékkeremtő munkát tudjanak biztosítani azoknak a tartós, többnyire női állás-keresőknek, aki nem tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon. A szociális jellegű programelem keretében lehetőség nyílt a mezőgazdasági utak, a belterületi úthálózat és a vízelvezetők karbantartására, megújítására. A kazánprogram keretében az intézményeik fűtőkorszerűsítésével párhuzamosan az önkormányzat tulajdonában lévő 2 hektár területre akácot telepítettek, a hosszú távú fűtőanyag biztosítása, valamint a területeiket veszélyeztető erózió megállítása érdekében. Ezekben a programokban elsősorban férfi munkaerő bevonására nyílt lehetőség. A Belügyminisztérium 2020. évben az önkormányzat mezőgazdasági programjának megvalósítására 8 605 580 Ft támogatást biztosított, 5 fő közfoglalkoztatásához, valamint szociális jellegű programjához 8 181 402 Ft támogatást nyújtott 6 fő közfoglalkoztatásához.

V.17. Vas megye

FOGYATÉKKAL ÉLŐKET ÉS HAJLÉKTALANOKAT ELLÁTÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT. – SZOMBATHELY

2003 óta működik Vas megyében a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. Alaptevékenysége a hajléktalan ellátás, illetve a szociálisan hátrányos helyzetű emberek teljes körű rehabilitációja. A hajléktalan programot 2015-től működteti a Kft. Első évben a programba bevont hajléktalanok a város területén található 260 hektár terület tisztántartásával, szépítésével, valamint a 84 játszótér karbantartásával foglalkoztak. A lakosság körében már ekkor nagy visszhangot váltott ki a program. Szombathely lakosai örömmel vették, hogy a hajléktalanok is részt vesznek a város szépítésében. Létrehoztak egy szociális mosodát is, ahol a városban élő va-

lamennyi hajléktalannak lehetőséget biztosítanak ruháik kimosására és szárítására. Másik kiemelkedő programjukban a közfoglalkoztatottak papírhulladék felhasználásával tüzelésre alkalmas brikettet készítenek, ők végzik az alapanyag szállítását, rendszerezését, válogatását, szükség szerinti méretre vágását, brikettelését, csomagolását és raktározását. A brikettet a krízishelyzetben lévő vagy szociálisan rászoruló családok részére tüzelőként osztja ki a Kft. A késztermék családokhoz történő kiszállítását is a közfoglalkoztatottak végzik. A „brikettelés” mellett ajándéktárgyak készítésével is foglalkoznak. A kreatív, gravírozó tevékenységnél a folyamatos termékfejlesztés mellett a gyártási hatékonyság növelése, a piacképes termékek kialakítása és az értékesítési csatornák bővítése kapja a fő szerepet. A kreatív műhelyben 3 fő segédmunkás dolgozik, akik feladata a termékek csiszolása, kézi megmunkálása, finomítása, festése. A nagyobb ipari és gravírozó gépeket 3, szakképzettséggel rendelkező foglalkoztatott irányítja megfelelő betanítást követően. Az egyéb mintaprogram lehetőséget ad a nők számára is a hagyományosan köztisztasági feladaton kívüli, személyre szabott, kreatív munkakör betöltésére. A varrási, javítási munkálatok a Kft. és a hátrányos helyzetű emberek részére egyaránt értékesek, költségcsökkenést eredményeznek. A varrodában közfoglalkoztatás keretében a környezettudatosság és a környezeti fenntarthatóság jegyében különböző méretű bevásárló zsákokat és a járványhelyzetre tekintettel textil maszkokat is készítenek. Az egyéb mintaprogram megvalósítására a közfoglalkoztató 37 919 058 Ft támogatásban részesült, 27 fő közfoglalkoztatott bevonásával.

V.18. Veszprém megye

BAZSI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A 459 lakosú településen az önkormányzat minden évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemét valósítja meg. A gazdálkodás a kis létszámú foglalkoztatás mellett is tervezetten, a tevékenységek egymásra építésével történik. A 2020. évi programban 9,7 hektár földterületen gazdálkodtak, emellett

a közfoglalkoztatottak a korábbi években telepített gyümölcsös körüli teendőket, valamint az állattartás keretében a meglévő szabadtartásban tartott állatállomány – a programban vásárolt 100 darab tojtyúk, valamint 30 darab sertés – gondozását látták el. Az állatok takarmányozásához szükséges takarmánynövények (búza, őszi árpa, kukorica) termesztése is a program keretében történt. A megtermelt almából a helyi gyümölcsfeldolgozóban ivólevet állítottak elő, amelyet főként értékesítettek, ahogy a tojaskészletüket is felvásárolták az állandó vendőik. Az önkormányzatnak hosszú távon a tervei között szerepel a korábbi években uborkatermesztésre kialakított földterület (támrendszer, locsolási lehetőség) újbóli művelésbe vonása, amitől kb. 2-3 fő megélhetésének biztosítását remélik. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram programelemének keretében 10 795 675 Ft támogatási összegből 6 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

NYÁRÁD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat évek óta valósít meg járási startmunka mintaprogramokat. A 2020. évben – hasonlóan az előző évhez – kizárólag mezőgazdasági programelemet indítottak, mely során fontos célnak tekintik a saját alapanyag megtermelését az óvodai konyha számára, a felesleget pedig értékesítik. A programban szabadföldi és fóliasátras termesztés keretében konyhakerti növényeket neveltek, valamint állattenyésztést folytattak, amely tevékenységek összesen 7,3 hektár földterületen valósultak meg. A fóliasátorban megtermelt paprika egy része leszedés után savanyító lébe került, amit a tél folyamán savanyúság készítéséhez használtak fel, de zöldség- és gyümölcsaszalási feladatokat is elláttak. Az programban baromfi- és szarvasmarhatartással is foglalkoztak. 2020-ban a programban meglévő állatállomány mellé további 5 000 darab baromfit szereztek be. A szarvasmarha állomány tovább gyarapodott, az év során több borjú született. Elvégezték a baromfi istálló szigetelését is, hogy a hidegebb idő és a nyári meleg is elviselhetőbb legyen az állatok számára. A település 2018. évben „Start Plusz” díjat kapott. A díjjal járó 10 millió Ft összegű támogatást a meglévő állatállomány bővítésére fordították. Az önkormányzat 2020. évben a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemének keretében 39 095 322 Ft támogatási keretből 14 fő közfoglalkoztatását valósította meg.

V.19. Zala megye

KERECSENY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Kerecseny község a leghátrányosabb helyzetű települések közé tartozik Zala megyében. A városoktól való távolsága viszonylag nagy, ezért helyben az egyetlen munkalehetőség a közfoglalkoztatás. A település 2012. évtől folyamatosan valósítja meg a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemét. A felesleg értékesítéséből származó bevételeket gondosan forgatják vissza a programba. A 2019. évben például ebből vásároltak meg egy 2,1 hektáros földterületet a rajta lévő, közel 100 négyzetméter területű épülettel, így a 2020. évi programban már 8,16 hektár területet tudtak megművelni. A közfoglalkoztatottak munkáját megkönnyítette az előző években megvásárolt munkagépek és eszközök használata. A mezőgazdasági programelem keretében zöldség- és gyümölcsstermesztést folytatnak, valamint a savanyító üzemükben savanyított termékeket állítanak elő. Az önkormányzat 2020. évben összesen 25 féle zöldség- és gyümölcs, többek között cékla, sárgarépa, batáta, kukorica, paradicsom, paprika, fokhagyma, karfiol, uborka, bab, eper termesztésével foglalkozott. Az előző évek tapasztalatai azt mutatták, hogy az időjárási viszonyok miatt a korai, középérésű és kései termények terméshozama nem különül el, a növények körülbelül egy időben érnek, ezért a termények értékesítési időszakának meghosszabbítása érdekében hűtőházi tárolást is igénybe vesznek. A talaj természetes nitrogénpótlása és a talajszerkezet javítása érdekében lucernát vetnek és a „letermelésre” kerülő lucernát komposztálásra használják fel. A korábbi évek 40 fős létszámához képest 2020. évben már csak 15 főt alkalmaztak a mezőgazdasági programelemben, mert az álláskeresők nagyobb részének sikerült elhelyezkednie az elsődleges munkaerőpiacon. A program megvalósítására a Belügyminisztérium összesen 29 992 344 Ft támogatást nyújtott.

TILAJ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Tilaj község évek óta sikeresen valósítja meg a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemét. A 2020. évben 3,15 hektár földterületen, illetve egy 40 és egy 60 négyzetméteres fóliasátorban gazdálkodtak 7 fő közfoglalkoztatott alkalmazásával. A program keretében szabadföldön burgonyát, illetve kisebb mennyiségben további konyhakerti és fűszernövényeket, valamint

V. Jó gyakorlatok a 2020. évi közfoglalkoztatásban

fűszerpaprikát termesztettek. Az öntözést saját fúrt kútjaik révén biztosították. A tavaszi időszakban gyümölcsfa oltványokat neveltek, illetve a programban gyümölcsös gondozásával is foglalkoztak, amelyek között van őshonos gyümölcsfajta is. Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokban – kizárólag fával fűthető közösségi szárító és aszalóhelyiségben, illetve a zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzemben – a közfoglalkoztatottak hagyományos módszerek alkalmazásával végezték a termények feldolgozását, gyümölcsleveket készítettek, savanyítottak, aszaltak és fűszerpaprikát szárítottak és őröltek. Az őszi időszaktól kezdődően a tevékenységek köre kibővült a fűzkeszár- és seprűkészítéssel is. A program-

ban megtermelt terményeket – megfelelő dokumentálás mellett – egyfelől saját célra használták fel a rendezvényeiken és a közétkeztetésben (Nagykapornaki Idősek Otthona főzőkonyhája), másfelől értékesítették, illetve szociális rászorultság alapján kiosztásra is került belőlük. A csupán 180 fős kistelepülés kereskedelmi végzettséggel rendelkező polgármestere folyamatosan törekszik a már kialakított termelő és feldolgozó tevékenységek hatékonyabbá tételére. A mezőgazdasági program sikerét jelzi az is, hogy a fűszerpaprika feldolgozási tevékenység (szárítás, őrlés) népszerűbbé vált a lakosok körében is. A 2020. évi mezőgazdasági programelem 14 199 303 Ft támogatási összegből valósult meg.

Képzés és szolgáltatás a közfoglalkoztatás rendszerében

A közfoglalkoztatás rendszerével kapcsolatban támasztott egyik legfontosabb kormányzati célkitűzés, hogy a közfoglalkoztatottak munkaerőpiaci kompetenciáikhoz mérten értéktéremtő munkát végezzenek és a közfoglalkoztatás rendszeréből minél nagyobb arányban viszszerüljenek a munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatottak képzése, nyílt munkaerőpiacra jutásuk segítése kiemelt fontosságú feladat.

A 2016-2022. közötti időszakban a GINOP-6.1.1-15-2015-00001 azonosítószámú „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” című kiemelt projekt (a továbbiakban: kiemelt projekt) nyújt képzési lehetőséget a konvergencia régiókban a magyarországi lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező tankötelezett-ségüket teljesített, elsősorban alacsony iskolai végzettségű, legfeljebb befejezett általános iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalási korú (öregségi nyugdíjkorhatárt el nem ért), felnőtt személyek részére, akik közfoglalkoztatási jogviszonyban vagy munkaviszonyban állnak. A képzési programok munkaerőpiaci szempontból is releváns és hasznosítható képzettségek, ismeretek, készségek, kompetenciák megszerzésére irányulnak, amelynek sikerességét mentori szolgáltatás segíti. A közfoglalkoztatottak a képzés időtartama alatt közfoglalkoztatási bérben részesülnek, amelynek pénzügyi fedezete hazai forrásból biztosított.

A kiemelt projekt keretein belül megvalósuló, a digitális munkavégzést támogató programelem célcsoportját kiemelten a tankötelezettségüket teljesített, a kevésbé fejlett régiók 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete alapján, elsődlegesen társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett településeinken lakóhellyel vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező, főként alacsony iskolai végzettségű, elsősorban 35. életévüket be nem töltött közfoglalkoztatott vagy inaktív vagy álláskereső személyek képezik.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1006/2016. (I. 18.) Korm. határozat alapján, 2020. június 12-én a kiemelt projekt támogatási összege 35,750 Mrd Ft-ra növekedett, és a Támogatási szerződés 2020. október 22-i, 13. számú módosítása értelmében a projekt fizikai befejezésének határideje 2022. december 31-re módosult. Ezen változásokból adódóan a képzésben résztvevők számának célértéke 100 100 fő, a képzés során tanúsítványt vagy bizonyítványt szerző résztvevők száma 80 080 fő lett. A képzésben résztvevő alacsonyan képzettek (a belépéskor legfeljebb ISCED1-2 végzettséggel rendelkezők) célindikátora 92 200 fő, esetükben a sikeresen végzők cél-száma pedig 73 760 fő lett.

A 2020-as év a kiemelt projekt 2016 óta történő megvalósítási időszakának a legnehezebb éve volt, a megvalósítást számos akadály hátráltatta. Egy átlagos projekt élet-

5. táblázat: **Képzésekbe belépő közfoglalkoztatottak száma és aránya, a belépés éve szerint.** Forrás: BM – KSEM

Lakóhely megyéje	Képzésekbe bekapcsolódók száma (fő)						Képzésekbe bekapcsolódók aránya a közfoglalkoztatásba adott évben belépők érintett létszámához viszonyítva (%)					
	2015*	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**	2015*	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Közép-Magyarország	1 875	169	116	50	37	8	9,3%	1,0%	1,0%	0,7%	0,7%	0,2%
Közép-Dunántúl	1 369	2 366	1 723	1 440	562	484	6,8%	13,1%	12,3%	14,6%	9,7%	10,0%
Nyugat-Dunántúl	1 550	1 237	1 869	1 093	500	124	10,3%	9,0%	17,5%	14,1%	9,3%	2,8%
Dél-Dunántúl	1 740	6 256	2 906	3 021	1 232	1 237	4,1%	15,0%	8,6%	12,1%	6,8%	7,5%
Észak-Magyarország	5 054	6 795	8 722	6 157	3 319	2 032	6,6%	9,1%	13,5%	11,9%	8,0%	5,4%
Észak-Alföld	3 850	13 169	10 655	4 217	3 735	844	4,1%	14,0%	13,7%	6,6%	7,3%	1,9%
Dél-Alföld	3 533	4 574	4 353	2 906	1 110	723	8,0%	10,5%	12,0%	10,8%	5,6%	4,3%
ÖSSZESEN	18 971	34 566	30 344	18 884	10 495	5 452	6,1%	11,4%	12,2%	9,8%	7,2%	4,2%

* Újra tanulók (TÁMOP 216) ** GINOP 6.1.1

VI. Képzés és szolgáltatás a közfoglalkoztatás rendszerében

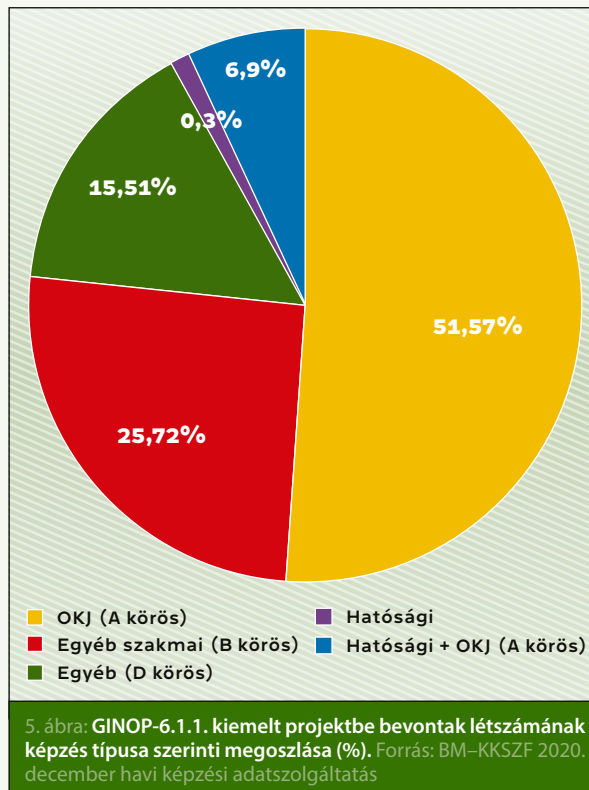
görbéje azt mutatja, hogy a záráshoz közeledve a bevonás intenzitása csökken, ráadásul a kiemelt projekt több alkalommal került meghosszabbításra. A célcsoport szűküléséhez hozzájárult, hogy a közfoglalkoztatottak éves érintett létszáma az utóbbi években jóval alacsonyabb, mint a kiemelt projekt kezdeti időszakában (5. táblázat).

A 2020 tavasszal kezdődött COVID 19 humánjárvány következtében a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a felnőttképzésben folyó oktatás és szakmai vizsgáztatás biztosításának eltérő szabályairól szóló 70/2020. (III. 26.) Korm. rendelettel 2020. március 27-től a folyamatban lévő – a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 14. § (1) bekezdése, valamint 14/A. §-a szerinti – képzéseket felfüggesztette. A veszélyhelyzet feloldását követően, a járványügyi szabályok betartása mellett 2020. május 27-től folytatódhattak a felfüggesztett képzések, a modulzáró és szakmai vizsgák szervezése valamint új képzések indítása.

A kiemelt projekt keretében a felnőttképzést szabályozó jogi környezet változásából adódóan a szakképzés változásainak következtében a vizsgáztatás körülményeinek rendezetlensége hátráltató körülményt jelentett, mivel hiányoznak a kijelölt akkreditált vizsgaközpontok, a szakképesítés megszerzésére jelenleg az új szabályozás szerint még nincs lehetőség.

VI.1 A kiemelt projekt keretei között megvalósuló képzési programok

A képzési programok az állam által elismert szakképesítésre, részsakképesítésre, szakképesítés ráépülésre, munkakör vagy munkatevékenység végzéséhez szükséges kompetenciák megszerzésére, fejlesztésére, egyéb szakmai képzésre, egyéb képzésre és hatósági képesítések megszer-

zésére irányulnak. A statisztikai adatokat tekintve 2016-tól 2020. év végéig indított képzések egy része a célcsoport speciális adottságait figyelembe vevő, felzárkózásra lehetőséget nyújtó kompetenciafejlesztő program volt, amelyknél jóval nagyobb arányban valósultak meg OKJ-s és Hatóság + OKJ (51,57%), illetve egyéb szakmai (25,72%) képzések (5. ábra).

2020-ban az említett nehézségek mellett – a célcsoport adottságait is figyelembe véve – inkább a rövid időtartamú, szakképzettséget adó illetve betanító jellegű felnőttképzési programok indultak.

A kiemelt projekt kezdetétől a 2020. december végéig tartó időszakban a záró adatok alapján a bevontak létszáma 98 990 fő (98,9%) volt, ezen belül az ISCED1-2 végzettségűek létszáma 87 536 fő (94,9%). A tanúsítványt vagy bizonyítványt szerzők létszáma 90 856 fő (113,5%), amelyből az ISCED 1-2 végzettségűek létszáma 80 342 fő (108,9%). A képzésbe vontak közül, önkéntes nyilatkozatuk szerint 32 612 fő vallotta magát roma nemzetiségűnek.

A kiemelt projekt alakulását követve és eredményességét tekintve mind a bevonási számokat, mind a tanúsítványt, bizonyítványt szerzők számát vizsgálva megállapítható, hogy célindikátoraink pozitívan alakultak (6. ábra).

A munkaerőpiaci igényeknek megfelelően 2019 júniusától a képzések tartalma kiegészült a leghátrányosabb helyzetű kistelepülések felzárkóztatását célzó digitális készségfejlesztő programelemmel. A 120 órás „Belépés a digitalizált munka világába” c. komplex képzési program célja a kiemelt projektbe vont célcsoport digitális képességeinek és készségeinek fejlesztése annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatott képes legyen a nyílt munkaerőpiacon, digitalizált munkakörökben dolgozni. A kiemelt projektben a felhívásban meghatározott 1 000 fős célértéken

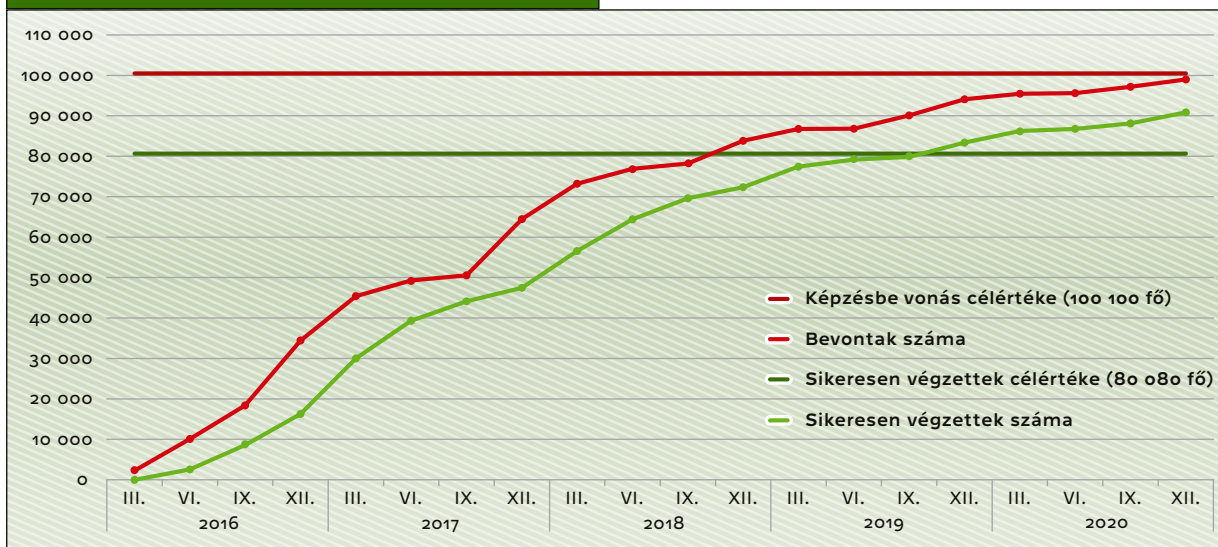
felül 2020. december 31-ig plusz 938 fő (193,8%) került bevonásra (6. táblázat).

A 2020. évben indított húsgalamb-tenyésztési közfoglalkoztatási mintaprogramhoz kapcsolódóan szakmai ismeretekkel nem rendelkező közfoglalkoztatottak a kiemelt projekt által szerezték meg a szükséges tudást. A „Húsgalamb-tenyésztési alapismeretek” c. képzési program házánk hat településén indult és fejeződött be, összesen 76 fő szerzett képzettséget. Békés megyében Gyomaendrődön 12 fő, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében Tiszacsersmely, Karcsa és Karos településeken 12-12 fő, Fejér megyében Igaron 16 fő, Jász-Nagykun-Szolnok megyében Hunyadfalván pedig 12 fő.

A kiemelt projekt keretében a felnőttképzést szabályozó jogi környezet változásából adódóan az új, 2021-től indítani tervezett képzések igény felmérése 2020. IV. negyedévében megtörtént, és 2020. december hónapban megjelent a 2021. január 1-től tervezett képzések jegyzéke (elérhető a www.nive.hu honlapon), amely alapján összesen 91 képzési irányban, 11 928 fő képzésbe vonására nyílik lehetőség.

A Belügyminisztérium munkatársai a kiemelt projekt 2022. decemberi befejezéséig továbbra is azon dolgoznak, hogy a munkaerőpiaci igényekkel is összhangban álló szakirányú, elhelyezkedést segítő képzési programok indulja-

6. ábra: A GINOP-6.1.1-15 kiemelt projekt keretében képzésbe vontak és a képzést sikeresen befejezők számosságának alakulása. Forrás: BM –KKSZF havi képzési adatszolgáltatások alapján

VI. Képzés és szolgáltatás a közfoglalkoztatás rendszerében

VI.2. A kiemelt projekt képzési programjait segítő mentori szolgáltatás

Megye megnevezése	„Belépés a digitalizált munka világába” c. képzésbe vontak megoszlása 2019 - 2020 között	
	Bevontak (Fő)	Sikeresen végzettek (Fő)
Bács-Kiskun megye	114	106
Baranya megye	210	210
Békés megye	106	103
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	226	224
Csongrád-Csanád megye	89	85
Fejér megye	32	28
Győr-Moson-Sopron megye	13	12
Hajdú-Bihar megye	183	157
Heves megye	68	33
Jász-Nagykun-Szolnok megye	45	44
Komárom-Esztergom megye	62	54
Nógrád megye	137	119
Somogy megye	137	128
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	377	367
Tolna megye	113	103
Vas megye	26	25
Veszprém megye	0	0
Zala megye	0	0
MEGYÉK ÖSSZESEN	1 938	1 798

6. táblázat: „Belépés a digitalizált munka világába” c. képzési program alakulása megyei bontásban. Forrás: NSZFH 2020. december havi tanfolyami kimutatás

nak a közfoglalkoztatottak részére, amelyek az indikátorok eredményes megvalósítása mellett az egyének hosszabb távú fejlesztését segítik.

A mentorok elsődleges és legfontosabb szerepe a képzés eredményes befejezésének segítése, a lemorzsolódás minél hatékonyabb megakadályozása az egyén képzésben tartásával, amely a képző intézmény, a járási hivatal, a közfoglalkoztató/munkáltató jelzése alapján, vagy az ügyfél kezdeményezésére történik. A mentorálás egyéni és csoportos formában is igénybe vehető, azonban a célcsoport nagyságából adódóan elsősorban a csoportos mentorálás a jellemző. A mentorok az egyéneknél jelentkező sajátos személyes problémák esetén egyéni mentorálást is biztosítanak.

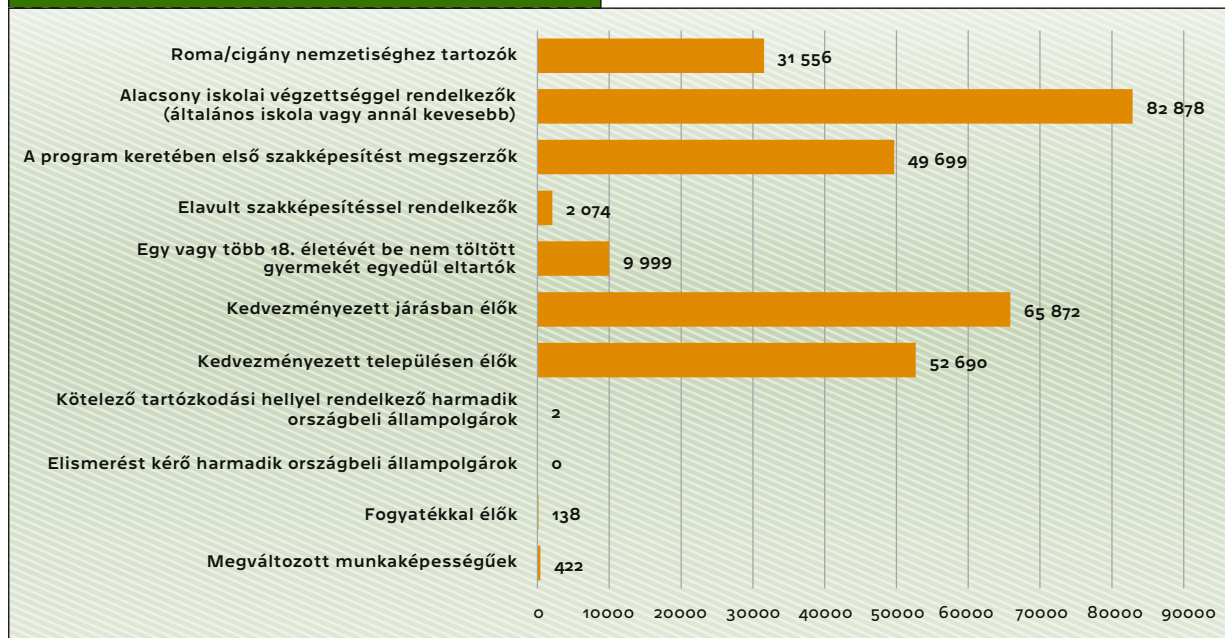
A mentori szolgáltatás a kiemelt projekt kezdetétől 2020. december végéig havi átlagban 111 fő mentor közreműködésével valósult meg. A 2020. december 31-ig bevontak 97%-a, azaz 96 041 fő célcsoporttag részesült mentori szolgáltatásban, ebből 72 364 fő csak csoportos, 1 288 fő csak egyéni, 22 389 fő csoportos és egyéni formában egyaránt. Közülük 2020 végéig mindösszesen 8 609 fő (8,7%) morzsolódott le. A mentori szolgáltatásba bevont létszámból 31 556 fő önkéntes nyilatkozata alapján roma nemzetiségűnek vallotta magát. A mentori szolgáltatás főbb adatai az 7. táblázat mutatja be.

Fontos hangsúlyozni, hogy a kiemelt projektbe vont célcsoporttagok jelentős számban a közfoglalkoztatottak, illetve a súlyos szociális és mentális akadályok miatt többszörös hátránnyal küzdők. Felntt képzési programba vonásuk, a képzésben tartásuk, a tanfolyam sikeres elvégzésének segítése, a tanúsítvány, bizonyítvány megszerzésének ösztönzése, a motiváció fenntartása, valamint a hiányzások megakadályozása a mentorokat nem mindennapi kihívás elé állítja, ezért a projekt befejezéséig is különösen fontos szerepet kap a személyre szabott segítségnyújtás. A mentori szolgáltatást 2016-tól 2020.12.31-ig igénybe vevők hátrányos helyzetű csoportok szerinti besorolása a 7. ábrán látható.

Megnevezés	Tényadatok éves bontásban					
	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	Kumulált
Projektbe bevontak létszáma	34 413	30 028	19 371	10 294	4 884	98 990
Mentori szolgáltatásban részesült	31 012	28 488	21 539	9 763	5 239	96 041
ebből roma	11 062	9 459	6 775	2 596	1 664	31 556
megváltozott munkaképességű	135	122	96	32	37	422
nő	18 410	15 830	13 309	6 303	3 173	57 025
férfi	12 602	12 658	8 230	3 460	2 066	39 016
Mentoráltak korcsoport szerinti megoszlása						
25 éven aluliak	5 687	4 754	3 272	1 573	1 126	16 412
25-53 év közöttiek	21 299	19 825	15 202	6 947	3 568	66 841
54 év - öregségi nyugdíjkorhatárig	4 026	3 909	3 065	1 243	545	12 788
Mentoráltak munkaerőpiaci státusza szerint						
közfoglalkoztatott	30 889	28 385	21 353	9 599	5 132	95 358
munkaviszonyban álló	123	103	186	164	107	683
lemorzsolódott	1 098	2 738	2 915	1 032	826	8 609
csak csoportos mentorálásban részesült	23 879	21 252	16 855	7 684	2 694	72 364
csak egyéni mentorálásban részesült	247	557	313	156	15	1 288
csoportos és egyéni mentorálásban is részesült	6 886	6 679	4 371	1 923	2 530	22 389
Csoportos mentorálás alkalmainak száma (db)	6 297	8 271	7 275	3 608	2 047	27 498
Egyéni mentorálás alkalmainak száma (db)	11 424	13 320	9 203	3 733	2 241	39 921

7. táblázat: A mentori szolgáltatás főbb adatai. Forrás: BM – KKSZF 2020. december havi mentori adatszolgáltatás

7. ábra: A mentori szolgáltatást 2020.12.31-ig igénybe vevők hátrányos helyzetű csoportokba történő besorolása (fő). Forrás: BM – KKSZF 2020. december havi mentori adatszolgáltatás

VII.

A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szervezetek

A szövetkezetek az európai jogrendszerekben elismert, a tagállamok gyakorlatában eredményesen működő olyan – az önszegély elve alapján létrehozott – társas vállalkozások, amelyek más piaci szereplőkhöz képest sajátosságokat mutatnak célkitűzéseikben, működésükben és értékeikben.

A szociális szövetkezet olyan speciális gazdálkodó szervezet, vállalkozás,

- amelyet a vagyoni hozzájárulás megfizetésének válalásával legalább 7 alapító tag alapíthat;
- amelynek a természetes személy tagjain kívül egy helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása – továbbá jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának lennie kell;
- amelynek nem természetes személy tagjainak száma nem haladhatja meg a taglétszám 25 %-át, az egyes tagok vagyoni hozzájárulása nem haladhatja meg a tőke 15 %-át, a nem természetes tagok vagyoni hozzájárulásának összege pedig nem haladhatja meg a tőke 1/3-át;
- amely tagjai egyenlő joggal az egy tag egy szavazat elvének megfelelően részt vesznek a szövetkezet működését meghatározó döntésekben, a végrehajtás ellenőrzésében, vezetői megválasztásában;
- amely elsődleges feladatai közé tartozik a munkahelyteremtés, emellett azonban a tagok és bizonyos esetekben hozzátartozóik szociális és kulturális igényei kielégítésére is törekszik az úgynevezett közösségi alapjából;
- amely ötvözi a gazdasági társaságok és társadalmi szervezetek előnyeit, mert a hátrányos helyzetű embereknek biztosít munkalehetőséget, és olyan szükségletek kielégítésére törekszik, melyet a piacgazdaság nem tud felvállalni.

Általánosságban elmondható, hogy a szociális szövetkezet² elsősorban üzleti vállalkozás, amely társadalmi problémát old meg üzleti eszközökkel, sok esetben újszerű ötletek al-

2 A szövetkezetek alapelvei, értékei és célja vonatkozásában két nemzetközi dokumentum jelent támpontot; a mára nemzetközi szinten elismert és kiindulópontként tekintett roachdale-i szövetkezet alapszabálya, mely az európai szövetkezeti dogmatika alappillére, illetőleg a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének manchesteri kongresszusán 1995. szeptember 22-i hatállyal megszületett Nyilatkozat, mely taxatíván felsorolja a minden szövetkezet esetén kötelezően kifejezésre juttatandó alapelveket és értékeket.

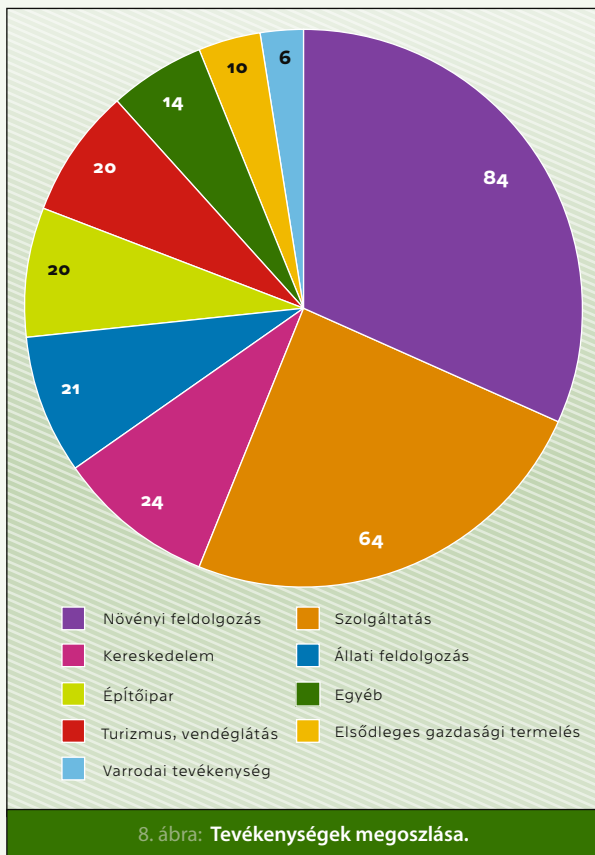
kalmazása mellett. Gazdasági szervezetként pedig magán viseli a mikro- és kisvállalkozások jegyeit is. Céljai eléréséhez rendelkezik üzleti tervvel, finanszírozási forrással, emberi és infrastrukturális erőforrással, marketing tevékenységgel és nyilvánossággal. Alapelve a gazdasági, a társadalmi és a környezeti szempontok optimalizálása. Ötvözi az innovációt, a vállalkozást, a társadalmi célt és az általa generált bevételeknek köszönhetően pénzügyileg is fenntartható.

Hazánkban jelenleg rendkívül eltérő ütemben fejlődnek a szociális szövetkezetek, üzleti teljesítményük változó, nehézkés a szakmai irányításuk és költségeik jelentős százalékát személyi kiadásokra fordítják.

A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek elsősorban a startmunka mintaprogramok értéktelentő, termelő tevékenységet folytató projektjeire építve alakultak. Ezek a szociális szövetkezetek a munkahelyteremtés forrásai olyan területeken ahol a hagyományos „befektetői” vállalkozói struktúrák nem minden esetben jelennek meg. A szociális szövetkezetek legfontosabb helyi partnerei a települési önkormányzatok, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyi fejlesztések komplex rendszerben valósuljanak meg, meghatározó szerepet töltenek be a szervezetek működtetése során felmerülő likviditási problémák, adminisztratív feladatok kezelésében.

A szociális szövetkezetek működtetése során alapvető cél, hogy

- a közfoglalkoztatási startmunka programok bázisán a meglévő és a leendő szociális szövetkezetek vállalkozásként valódi piaci szereplők legyenek,
- hasznosítsák és működtessék a közfoglalkoztatás keretében beszerzett eszközöket és vagyonelemeket (infrastruktúrát),
- a szövetkezet fenntarthatósága érdekében fejlesszék és bővítsék a közfoglalkoztatás bázisán létrehozott termelői és feldolgozó kapacitásokat,
- járuljanak hozzá az elmaradott települések foglalkoztatottsági szintjének növeléséhez, a foglalkoztatottság területi kiegyenlítéséhez, az elmaradott térségek gazdasági felzárkóztatásához, a lakosság helyben tartásához,
- tranzit szerepük révén segítsék elő a hátrányos helyzetű munkavállalók esetében a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra történő továbblépés lehetőségét.

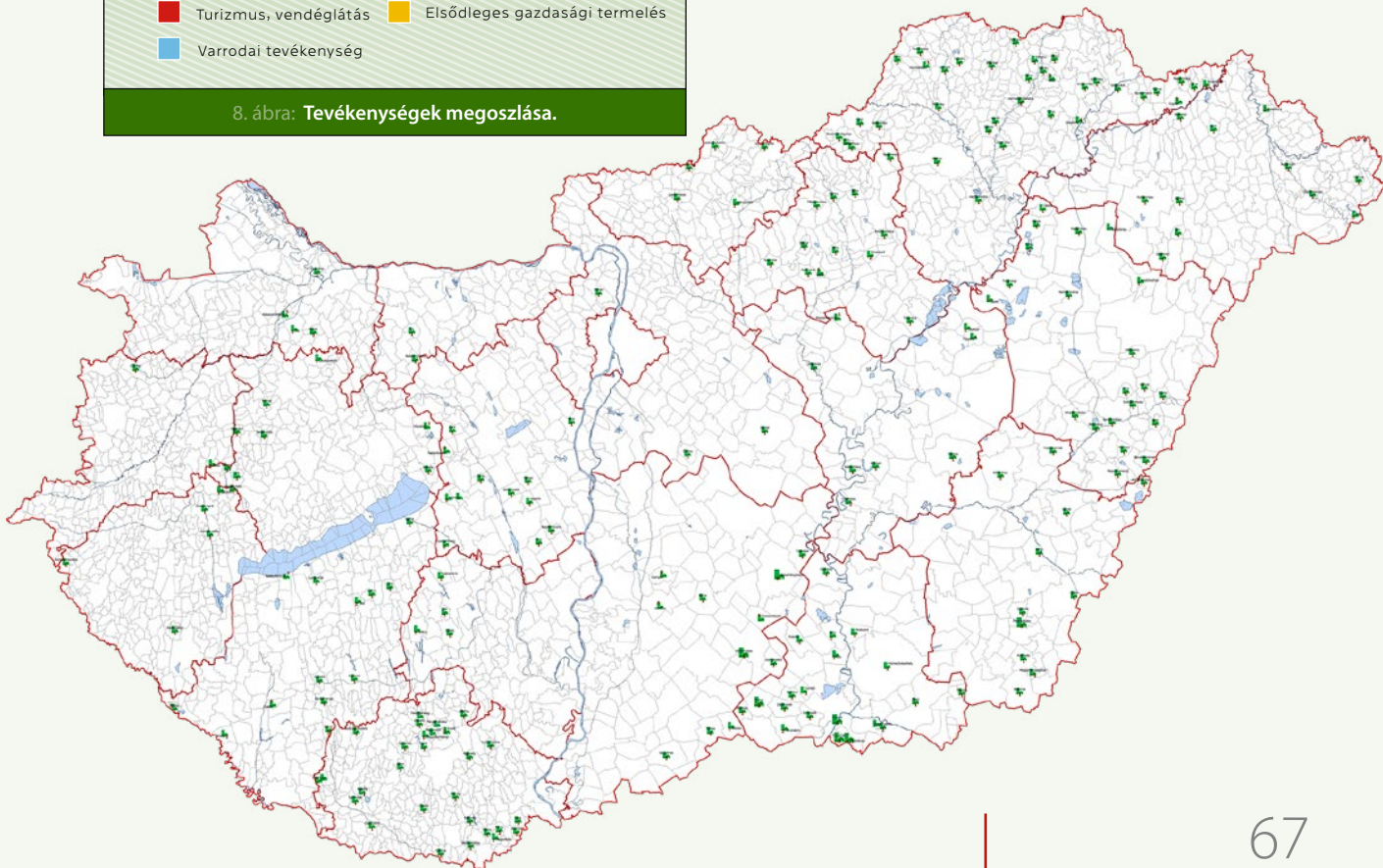

VII. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szervezetek

VII.1 A közfoglalkoztatás alapjain megalakult szociális szervezetek helyzete

2014 óta a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szervezetek száma folyamatosan növekedett, majd 2017 évtől ez a folyamat lelassult. A közfoglalkoztatás alapjain 2020. év végén 263 szociális szervezet működött, elsősorban az ország hátrányos helyzetű településein. Számuk kismértékű csökkenést mutat a 2019. évi 270 szervezetéhez képest. Azokat a szociális szervezeteket, akik az elmúlt években nem folytattak érdemi tevékenységet, a cégbíróság megszünteti.

9. ábra: A közfoglalkoztatás alapján szerveződő szociális szervezetek elhelyezkedése

A közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szervezetek fő tevékenysége jellemzően élelmiszer-feldolgozás, építőipar, értékesítés és szolgáltatás. Tevékenységük alapja túlnyomóan a közfoglalkoztatási támogatásból – haszonkölcsön szerződés keretében – átadott és egyéb pályázati forrásból beszerzett infrastruktúra.

VII.2. A közfoglalkoztatás bázisán létrehozott termelői, feldolgozó kapacitások helyzete

A szociális szervezet megalapításához és tevékenységük elindításához jelentős szakmai támogatásra, pénzügyi segítségre van szükség. Előrelépést jelent gazdasági tevékenységük kapcsán a közfoglalkoztatási vagyonelemek szervezet részére történő átadása haszonkölcsön szerződés keretében, továbbá a hazai és uniós támogatási konstrukciók.

A szociális szervezetek mind termékekkel, mind szolgáltatásaikkal túlmutatnak a helyi piacokon történő értékesítésen, tekintettel arra, hogy prémium minőségű termékeikre, szolgáltatásaikra jellemzően nem helyben találják meg a fizetőképes keresletet. Termelési kapacitásaikat egyre hatékonyabban használják ki. Felszabaduló kapacitásaik terhére sok esetben bér munkát végeznek, azonban a járvány következtében beszűkülő piacok, a nem megfelelő humán erőforrás miatt a 100%-os kapacitáskihasználtságot jellemzően nem érik el.

A szociális szervezetek egyre inkább felismerik a kooperációban, együttműködésben rejlő lehetőségeket, miszerint együtt, nagyobb termékpalettaival sikeresebben értékesíthetnek, így az elmúlt években részben pályázati ösztönzésre („Fókuszban a piac”), részben önerőből egyre több olyan helyi termékbolt nyílt országszerte (Tiszafüred, Szeged, Túrkeve, Budapest) ahol több szociális szervezet termékei is elérhetővé válnak.

A vásárlási szokások változása, a piaci árusítás és a nagy érdeklődésre számíto rendezvények meghiúsulása miatt egyre több szervezet tér át az online, illetve a házhozszállítással egybekötött értékesítésre. (pl. Facebook, „Vedd együtt”, Kifli.hu)

A veszélyhelyzettel összefüggésben a Belügyminisztérium szociális szervezetekért felelős szakmacsoportjának sikerült elérni a kereskedelmi törvény módosítását, amelynek értelmében a korábbiaktól eltérően a helyi termelői piacon az ország területén bárhol működő szociális szervezet is értékesítheti termékeit. A rendelkezés 2022. 12. 31-ig marad érvényben. A pandémia hatásai – hasonlóan egyéb vállalkozásokhoz – a szociális szervezeteket is negatívan érintette, sok esetben szolgáltatásaikat, termékeiket nem, vagy nagyon minimális mennyiségben tudták értékesíteni. Ahhoz, hogy a pályázatokban vállalt kötelezettségeiket teljesíteni tudják és továbbra is működőképesek maradjanak, sok esetben gyors reagálásra és gyors tevékenységváltásra volt szükség. Az elmúlt évek működési tapasztalatainak és képzéseinek segítségével egyre több szociális szervezet válik képessé a tényleges piaci alapú működésre és a piaci változásokra történő rugalmas reagálásra. A hosszútávon fenntartható működéshez azonban további támogatások szükségesek.

VII.3. 2006. évi X. törvény a szervezetekről

A Belügyminisztérium kezdeményezésére a szervezetekről szóló 2006. évi X. törvény 2019. július 10. napjával módosult. A törvény III. Fejezete kiegészült a 3/A alcímmel, amely a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szervezeteket Start Szociális Szövetkezet néven külön is nevesíti. A törvénymódosítás célja, hogy a közfoglalkoztatási Start–munkaprogramokra épülő szociális szervezetek sajátos kategóriája a jogi szabályozásban is önállóságot és elismerést nyerjen. A Start Szociális Szövetkezetek esetében az alapításban és a működtetésben részt kell vennie a közfoglalkoztató önkormányzatnak, illetve az alapítók között lennie kell olyan személyeknek, akik közfoglalkoztatottként az önkormányzattal közfoglalkoztatási jogviszonyban állnak, vagy a tagsági jogviszonyuk keletkezését megelőző egy éven belül közfoglalkoztatási jogviszonyban álltak. Azon szociális szervezeteknél, ahol a közfoglalkoztató önkormányzat nem alapító tagja, csak tagja a szervezetnek, de az alapítói körben közfoglalkoztatottak vannak továbbra is a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szervezeteként értelmezendők. A jogszabályban meghatározott szociális szervezeteknek a nevében – a fő tevékenységre utaló megjelölés mellett – a Start Szociális Szövetkezet megnevezést is

VII. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek

viselnie kell. Az ehhez szükséges alapszabály-módosítás és a cégjegyzékben történő átvezetés 2020. év végéig 144 szociális szövetkezet esetében történt meg.

A közbeszerzési törvény 111. § y) pontja értelmében az éves szinten 10 millió Ft-ot meg nem haladó árbevételű Start Szociális Szövetkezetek az általuk előállított áruk, teljesített szolgáltatások, illetve építési beruházások kapcsán felmerülő beszerzés estén kivételt képeznek a közbeszerzési eljárás lefolytatása alól, amennyiben annak értéke nem éri el az uniós értékhatárt.

VII.4. Állami képviselői feladatok

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) megteremtette annak lehetőségét, hogy amennyiben a legalább egy éve azonos közfoglalkoztatónál együtt dolgozó közfoglalkoztatottak vállalják, hogy szociális szövetkezet tagjaként a továbbiakban legalább két évet együtt fognak dolgozni, a közfoglalkoztatás során használt tárgyi eszközöket az általuk megalapított szociális szövetkezet a közfoglalkoztatótól haszonkölcsön-szerződés alapján ingyenesen használatba vehesse. Ezáltal lehetővé vált, hogy a közfoglalkoztató önkormányzatok a közfoglalkoztatási támogatásból beszerzett és tulajdonukban lévő nagy értékű gépeket, berendezéseket a törvény feltételeinek megfelelően szövetkezeti keretek között hasznosítsák. A közfoglalkoztatásból átadott vagyon sorsát – rendeltetésszerű hasznosítását – a haszonkölcsön szerződés lejártáig a Belügyminiszter által kijelölt állami képviselő felügyeli.

A 2020. decemberi állapot szerint országosan 75 haszonkölcsön-szerződés volt hatályos, az ily módon átadott vagyon értéke 2,4 milliárd Ft. Ugyan hét szövetkezet esetében a haszonkölcsön szerződések száma kismértékben csökkent az elmúlt évben, azonban a többi szövetkezet esetében jelentősen – 350 millió Ft összeggel – nőtt az átadott vagyon értéke. A haszonkölcsön szerződések

csökkenésének oka, hogy részben a tevékenységek módosultak, ezáltal a nem hasznosított vagyonelemek visszakerültek az önkormányzatok részére, részben pedig más formában kerülnek hasznosításra (pl. bérleti szerződés). Ugyanakkor a többi szövetkezetnél további tevékenységek kerültek kialakításra, amelyek újabb vagyonelemek átadását tették lehetővé.

VII.5. Finanszírozási lehetőségek, támogatások

A szociális szövetkezetek működtetése kapcsán a tevékenység és a foglalkoztatási költségek finanszírozása jelenti az egyik legjelentősebb problémát, így a források felkutatása és biztosítása elsődleges feladat. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló pályázati lehetőségek, hitelkonstrukciók a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetekre is kiterjedjenek, a Belügyminisztérium közreműködik a szociális szövetkezeteket érintő hazai és uniós támogatások tervezésében, hitellehetősegek feltárásában és a forrásintegráció biztosításában.

2020-ban 3 hitelkonstrukció segíti a társadalmi vállalkozások, köztük szociális szövetkezetek kedvezményes hitelhez jutását:

- GINOP-8.8.1-17 Foglalkoztatás ösztönzése célú hitelprogram,
- Erste Bank Social Banking programja,
- UniCredit Bank Hátrányos helyzetű közösségek esélyegyenlőségének növelése program.

A veszélyhelyzettel összefüggésben 2020-ban az élelmiszer feldolgozást végző szociális szövetkezetek is részesülhettek a 25/2020. (VI. 22.) AM rendelet értelmében a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként kidolgozott Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programból az élelmiszer feldolgozást végző vállalkozások részére nyújtandó átmeneti támogatásban.

2020-ban az elsődleges mezőgazdasági termeléssel és termékfeldolgozással foglalkozó szociális szövetkezetek pályázatot nyújthattak be a VP2-6.3.1-20 **Mezőgazdasági kisüzemek támogatása** pályázati felhívásra, továbbá meghirdetésre került a GINOP-1.2.9-20 **Hátrányos helyzetű településen működő mikro- és kisvállalkozások fejlesztéseinek támogatása** program, amelynek keretében újabb beruházással, eszközbeszerzéssel, hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásával fejleszthetik a szociális szövetkezetek tevékenységeiket, humán erőforrásukat.

A Belügyminisztérium több olyan nemzetközi projektben – Social Seeds projekt, Sentinel program, Delfin projekt, D-Care Labs projekt – is részt vesz, főként társult partnerként, ahol észrevételeivel, javaslataival, kapcsolatrendszerével hozzájárulhat akár foglalkoztatáspolitikai szinten is a szociális szövetkezetek helyzetbe hozásához, projekt szinten pedig a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek többléttámogatásainak biztosításához.

VII.6. A „Fókuszban az önkormányzati tagsággal rendelkező szociális szövetkezetek támogatása” támogatási program szerepe a szövetkezetek fejlesztésében

A 2016-2023. között megvalósuló „Fókusz” pályázati program keretében 199 szociális szövetkezet részesült összesen 14 milliárd Ft támogatásban, melynek eredményeképpen 1442 fő hátrányos helyzetű munkavállaló részére jött létre munkahely. A támogatási program elsősorban a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek foglalkoztatási képességének növeléséhez, illetve az önfenntartó piaci szereplővé váláshoz nyújtott ösztönzést és támogatást.

A kedvezményezett szociális szövetkezetek átlagosan 7 fő munkavállalót foglalkoztatnak, amely mikrovállalkozási kategória. A program a Belügyminisztérium, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, az OFA Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft. és az Agrárközgazdasági Intézet partnerségben valósul meg. A „Fókusz” támogatási program újszerű eleme, hogy a megvalósítás időszakát végigkíséri az Agrárközgazdasági Intézet, amely 2017 tavaszán kezdte meg öt éves kutatását a közfoglalkoztatás

alapjain létrejött szociális szövetkezetek főbb társadalmi, gazdasági szerepéről, a továbbfejlesztésüket elősegítő javaslatok megfogalmazásával.

A programban kedvezményezett szociális szövetkezetek számára két alprogramban meghirdetett kiegészítő támogatást alakítottak ki, amelynek keretében lehetőségük nyílt az értékesítési és marketing tevékenységük fejlesztésére, valamint vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó beruházásra.

„Fókuszban a Piac” programelem

A „Fókuszban a piac” programelem célja, hogy a szociális szövetkezetek a kialakult piaci pozíciójukat és gazdasági eredményeiket hosszabb távon is megtartsák és marketing eszközök biztosítása mellett a piacon történő nagyobb mértékű megjelenésüket elősegítse. A kétfordulós pályázatban 66 szövetkezet nyert el 626 millió Ft összegű támogatást.

„Igény-kosár” programelem

Az „Igény-kosár” alprogram széles körben elérhető beruházási és szolgáltatási elemek finanszírozását tette lehetővé. Az alprogram célja volt, hogy a szociális szövetkezetek igényeihez, életciklusához igazodó, testreszabott támogatási rendszert biztosítson, hozzájárulva a szövetkezetek piaci helyzetének erősödéséhez, növekedéséhez és fenntartásához. A program keretében két fordulóban összesen 89 szociális szövetkezet kapott támogatást 1 555 millió Ft értékben.

VII.7. „Dokkoló” Integrátori Program

A Belügyminisztérium szakmai és pénzügyi támogatásával 2020. évben indult a „Dokkoló” Integrátori Program amelynek előzménye, hogy a 2019-ben Baranya megyében Drávacsehi – Tésenfa – Szaporca községekben közfoglalkoztatási támogatásból megvalósult magas hozzáadott értékű beruházások – állattartó telep, vágóhid- és húsfeldolgozó üzem – működtetésre átkerültek a három település által létrehozott vállalkozásba. A három település az ország egyik legelmaradottabb térségében az Ős-Dráva programmal érintett Ormánságban található. Az integrátor az üzleti tevékenysége során felismerte azt a közös célt, hogy miközben a saját prémium minőségű brandjét (Bőkői Legendás) menedzseli, mellette párhuzamosan a

VII. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek

Belügyminisztérium támogatásával helyzetbe hozza és pozícionálja a csatlakozó szociális szövetkezeteket és a közfoglalkoztató önkormányzatokat. Ezzel egyrészt bővíti a saját termékpalettáját, másrészt a szociális szövetkezetek és a közfoglalkoztatás keretében létrehozott termelői kapacitások által előállított élelmiszeripari termékek rákapcsolódhatnak az integrátor logisztikai és értékesítési rendszerére. Jelenleg az integrációban 7 szociális szövetkezet, két közfoglalkoztató önkormányzat és egy önkormányzati tulajdonú Kft. működik együtt. A program hosszú távú stratégiájában szerepel a partnerek számának növelése, illetve egy franchise rendszerben működő országos bolt-hálózat létrehozása. Az integrátori programban résztvevő szociális szövetkezetek és önkormányzatok termékei Budapesten a Bóközi Termelői Kisboltban, valamint Pécsen a Bóközi Miniben vásárolhatóak meg. A fentiekben túlmenően online platformon is elérhetőek partnerek termékei.

A „Dokkoló” Integrátori programban részt vevő szociális szövetkezetek

TISZAADONYI KECSKESAJTGYÁRTÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

A szociális szövetkezet 2020-ban kezdte meg tevékenységét, amelynek keretében félkemény, félszíros kecskesajtot állítanak elő natúr, fokhagymás, paprikás, füstölt, bazsalikomos, petrezselymes, medvehagymás ízekben, a vevői igényeknek megfelelően vákuumcsomagolva. Az 5 főt foglalkoztató szociális szövetkezet 2020-ban 12 ezer liter tejet dolgozott fel, amelyből 12 tonna sajtot gyártottak. Legnagyobb felvásárlójuk a MATUSZ Kft, ami Budapest több szállodájának értékesíti a tiszaaadonyi kecskesajtot. A szövetkezet csatlakozott a „Dokkoló” Integrátori programhoz, amely partnerség hosszú távú, a helyi piacon túlmutató értékesítési lehetőségeket kínál a szociális szövetkezetnek.

TRIZSI ÍZEK START MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZOLGÁLTATÓ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

A 6 munkavállalót foglalkoztató szociális szövetkezet fő tevékenysége a gyümölcsfeldolgozás, melynek kereté-

ben a „Trizsi Ízek” márkanév alatt ivólevet, szörpöt, lekvárt és dzsemeket továbbá birsalmasajtot készítenek. A környező településeken, de többek között Budapesten, Ózdon, Miskolcon és Kazincbarcikán is értékesítenek. Az elmúlt években tevékenységeiket folyamatosan bővítették a fenntartható működés biztosítása érdekében. Aggteleken a turistaszézonban büfé-kocsit, Jósuvácon egy kávézó és reggeliző helyiséget működtet a szociális szövetkezet, ahol saját termékeik mellett minőségi kézműves termékeket vásárolhatnak az érdeklődők. 2020 márciusában a szövetkezet a településen egy élelmiszerboltot nyitott, ahol a saját termékeiken kívül alapvető élelmiszereket értékesítenek. A szociális szövetkezet a „Dokkoló” Integrátori program támogatásával fejlesztette ki a prémium-kategóriás golyóbirsz desszertjét.

KOMLÓI TÉSZTAGYÁRTÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

A 10 munkavállalót foglalkoztató szociális szövetkezet száraztészta gyártó és értékesítő tevékenységét az évek során kibővítette zöldségfeldolgozással és kereskedelmi tevékenységgel. Piaci kapcsolatai szerteágazóak, beszállít a közétkeztetésbe, helyi éttermekbe, továbbá viszonteladók értékesítik termékeit. A kitarító munkával, lépésről lépésre történő építkezéssel fejlesztett tésztaüzem 2019-ben a Pénzügyminisztérium által alapított Év Széchenyi Vállalkozása fődíját vehette át az 50 millió Ft alatti árbevételű cégek kategóriájában. A szövetkezet olyan bevizsgált, ellenőrzött beszállítóktól szerzi be a hozzávalókat, akik magyar eredetű alapanyagokat használnak, így a komlói tészta csomagolásán feltüntethetik a „Magyar termék 100%” feliratot. Mára a szociális szövetkezet megnyitotta a termelői boltját a megújult Vásárcsarnokban. A tészta teljes kínálatán kívül termelők, illetve más partnerszövetkezetek termékeit – lekvárok, szörpök, savanyított termékek, gyümölcsök, fűszerek, élő- és művirágok – is be tudják szerezni a vásárlók.

ALAPI MUNKA GYÜMÖLCSE GYÜMÖLCS- ÉS ZÖLDSÉGFELDOLGOZÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

A szociális szövetkezet célul tűzte ki, hogy hozzájáruljon

fogyasztói immunrendszerének erősítéséhez. Tevékenységük keretében 100%-os gyümölcsleveket állítanak elő, amelyek tartósítószer és cukormentesek, kizárólag természetes összetevőkből készülnek. Az elmúlt években minőségi termékeiknek köszönhetően több mint 200 partnerrel kerültek kapcsolatba. A saját termékeik előállításán túl szabad kapacitásuk terhére bérgyártást is végeznek. Céljuk, hogy példaértékű, modern üzemükkel képviseljék a településüket, valamint az itt szerzett tudást és tapasztalatokat más szervezeteknek is átadhassák, hogy akár egy gyakorlati képzésnek is helyet adó intézmény is lehessenek.

GORDISAI MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐ ÉS FELDOLGOZÓ, KERESKEDELMI, KÖZÖSSÉGI ÉS TÁRSADALMI SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

A Gordisai Szociális Szövetkezet 2013-ban alakult az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának keretében. A szövetkezet zöldség- és gyümölcsfeldolgozással foglalkozik. Az 5 főt foglalkoztató szövetkezet dolgozói 6000 négyzetméteren természetesen zöldséget. Helyi hagyományokra épülő receptúra alapján készítik és forgalmazzák Gordisai Csodálatos márkanév alatt kézműves termékeiket. A palántaneveléstől a csomagolásig mindent a szövetkezet végez, tevékenységük keretében savanyúságokat, zöldségkrémeket, csatnikát, lekvárokat állítanak elő.

BARANYA KAMRÁJA START TERMELŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

A Szövetkezet két szomszéd település, Ócsárd és Görcsöny önkormányzatával és 9 fő természetes személy tagságával alakult 2018-ban a környéken megtermelt zöldségek feldolgozásának céljából. Az infrastrukturális háttérrel Ócsárd Önkormányzata biztosította, saját és pályázati forrásból vásárolt telephelyén. Az üzemből 2020-ban 7 tonna zöldséget dolgoztak fel a tagok, melyet 20 környező településen és a pécsi piacon értékesítenek. A „Dokkoló” Integrátori Program keretében folyó termékfejlesztések piaci megjelenésüket erősítik, és megnyitják az utat a fővárosi piacok felé.

EGERÁGI HÚSFELDOLGOZÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Az Egerági Húsfeldolgozó és Értékesítő Start Szociális Szövetkezet húsboltot és húsfeldolgozó üzemet működtet 3 fő foglalkoztatásával. 2020 februárjában a feldolgozó üzem bővítését szolgáló beruházás befejeződött, így le-

hetőség nyílt új tevékenységekre és a meglévő feldolgozó tevékenységek kapacitásának bővítésére. A „Dokkoló” Integrátori program keretében az Integrátor bémunkát biztosít a szövetkezetnek, amelytől a hosszú távú pénzügyi stabilitás megteremtését várják.

VII.8. Eredményesen működő szociális szövetkezeti modellek

■ **SZENTGYÖRGYI BARKÓ SZOLGÁLTATÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE, BORSODSZENTGYÖRGY)** A szociális szövetkezet 2016-ban a települési zöldfelület kezelési feladatokra alapozva kezdte meg tevékenységét. 2017-ben új tevékenységként tűzifa értékesítésbe, továbbá építőipari szolgáltatásnyújtásba kezdtek, melyhez kapcsolódóan 8 munkavállalónak adnak hosszú távon munkalehetőséget. Az építőipari tevékenységgel összefüggő feladatok ellátásában a térségből kitorva az ország minden részén teljesítenek megrendeléseket, 2020-tól pedig Németországban is vállaltak munkát, megszerezték a külföldi munkavállaláshoz kapcsolódó engedélyeket. A hosszú távú fenntarthatóság érdekében tervezik gyógynövény- és gombafeldolgozó üzem kialakítását, továbbá szálláshely szolgáltatás beindítását.

■ **LONGI-KÉZMŰVES ÉLELMISZERTERMÉKET ELŐÁLLÍTÓ, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE, SZEGILONG)** 2019-ben a szociális szövetkezet két egymásra épülő tevékenységgel indult, vágóhíd és húsfeldolgozó üzem működtetésével. A piaci igényekre reagálva profiljukat folyamatosan bővítik, vágóhídjuk jelenleg a sertésvágás mellett, strucc és emu vágására is alkalmas. A Tokajban található húszeműk szerves része egy mintabolt, ahol a termékeik értékesítése mellett sült húsáruk elfogyasztására is lehetőség nyílik. Nemcsak Tokajt, de a környező településeket is ellátják hústermékeikkel. 2020-ban száraztésztagyártással bővítették tevékenységi körüket. A száraztésztát önkormányzatok és magánvállalkozók részére értékesítik.

■ **HOMOKHÁTSÁG SZÍVE ZÖLDSÉG- ÉS GYÜMÖLCS-FELDOLGOZÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE, BORDÁNY)** A szövetkezet az OFA Nonprofit Kft. Fókusz programjának kereté-

VII. A közfoglalkoztatás alapjain létrejövő szociális szövetkezetek

ben alakította ki feldolgozó üzemét Bordányban. „Legjava” elnevezésű termékcsaládjuk keretében olyan lekvárokat, csatnikat készítenek, melyek a 2019. évi OMÉK kiállításon megnyerték a SPAR Magyarország Kft. által meghirdetett Hungaricool pályázatot, amely egy mentorprogram keretében adózási és pénzügyi szolgáltatást nyújtott, továbbá minőségbiztosítási felkészítést is tartalmazott, melynek segítségével a szövetkezet termékei a 34 hazai Interspar polcain jelenleg is elérhetőek. A program olyan lendületet adott, melynek segítségével folyamatosan új termékek kialakításán dolgoznak. A meglévők mellett hagymalekvár, csokoládés termékek, illetve almás füge termékek gyártása és forgalmazása is folyamatban van. 2020-ban újabb termékekkel, a különböző ízesítésű grillszoszokkal léptek piacra. Termékeiket internetes felületeken, továbbá szegeden a Csongád Megyei Kormányhivatal épületében kialakított „Helyi-Ség” elnevezésű boltban értékesítik. A helyiség biztosításában és a szociális szövetkezetek termékeinek értékesítésében a kormányhivatal meghatározó szerepet vállalt. A tevékenység szélesítése érdekében a helyi önkormányzat részére takarítási, zöldterület karbantartási munkákat is végeznek. A fenti tevékenységek 8 fő hátrányos helyzetű személy munkaviszonyban történő foglalkoztatását biztosítják.

■ NAGYLÓKI GAZDASÁGI ÉS SZOLGÁLTATÓ „START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET”(FEJÉR MEGYE, NAGYLÓK) A szociális szövetkezet fő tevékenysége a paprika-feldolgozás. A szövetkezet törekszik arra, hogy a fő tevékenység szezonálisát kiküszöbölve egész éven át tudjon munkát biztosítani a munkavállalóinak. Ennek érdekében az önkormányzati ingatlanok karbantartását, felújítását végzik, a közfoglalkoztatási programban megtermelt terményeket értékesítik, megvalósítják az önkormányzati rendezvényeket. Feladatátvállalás keretében biztosítják a szociális étkeztetést, illetve az önkormányzat 20 fős turistaházát is üzemeltetik. Mindezek mellett a korábban közfoglalkoztatásból elindult sertéstartást is ők látják el szolgáltatási szerződés keretében. A települési önkormányzattal történő gyümölcsöző együttműködést mutatja, hogy a Magyar Falu Program keretében az

önkormányzat által elnyert óvodai udvar kialakítását, és a művelődési ház felújítását is a szociális szövetkezet végezte. A tudatos tervezésnek köszönhetően Nagylókon szinte nincs közfoglalkoztatott. Céljuk, hogy minden, korábban közfoglalkoztatási támogatást igénylő tevékenységet hosszú távon a szociális szövetkezet lásson el. A szövetkezet jelenleg 8 főt foglalkoztat.

■ TÉTI KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE, TÉT) A 6 munkavállalót foglalkoztató szociális szövetkezet 2016-ban jött létre, fő tevékenysége a közfoglalkoztatásban előállított betonelemek felhasználásával utak és járdák építése volt. 2019-től a betonelem gyártás eszközparkjának átvételével a gyártási tevékenység is a szövetkezethez került, akik onnantól a földmunkától kezdve a térkő lerakásig bezárólag képessé váltak a kivitelezési feladatok ellátására. Tevékenységbővítésként új szolgáltatásként megjelent a társasház takarítás, valamint a zöldterület kezelés. A szövetkezet 2020-ban pályázati forrásból földmunkagépet vásárolt, így a városi uszoda földmunkáinak elvégzésében a szociális szövetkezet alvállalkozóként vett részt. A vezetés és a munkavállalók elkötelezettsége, az egymásra épülő tevékenységek, és a minőségi szolgáltatásnyújtás hozzájárulnak a szövetkezet hosszú távú fenntarthatóságához.

■ BALMAZTÉSZTAGYÁRTÓ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (HAJDÚ-BIHAR MEGYE, BALMAZÚJVÁROS) A 2016-ban alakult szociális szövetkezet tésztagyártással foglalkozik Balmazújvárosban. Termékpalettájuk hagyományos tészttákkal (csigatészta, lebbencs) indult, melyet a helyi közétkeztetésbe és éttermekbe szállítottak. Az elmúlt években termékportfóliójukat és értékesítési csatornáikat is folyamatosan bővítették. Termékeik nagy részét a REL, azaz a rövid ellátási lánc elvén, térségi piacokon kínálják, továbbá tészttáik az országban 54 viszonteladó partnerüknél is megvásárolhatóak. 2020-ban új gépjárművet szereztek be, mellyel termékeik már a Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei piacokra is eljutnak. A szövetkezet a virtuális térben is jelen

van, webshopjukon keresztül több mint 50 terméket kínálnak, többek között tojásos és tojásmentes tésztákat, hagyományos lisztből vagy tönköly búzalisztből készült termékeket, natúr illetve ízesített tésztákat. A szociális szövetkezet elkötelezett a vállalkozói ismeretek folyamatos fejlesztésében, részt vesznek a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat által megvalósított Delfin projektben, amelynek keretében képzésben és személyes mentorálásban részesülnek. A kihasználatlan kapacitások lefedésére bérmunkát is végeznek. A szövetkezet 7 munkavállalóval végzi tevékenységét.

■ **HAJDÚNÁNÁSI TARTÓSÍTÓ ÉS ÉPÍTŐ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (HAJDÚ-BIHAR MEGYE, HAJDÚNÁNÁS)** A 2014. évben alakult szociális szövetkezet két fő tevékenységi körrel indította működését, egyrészt építőipari tevékenységgel, másrészt tartósító üzem működtetésével. Kezdetben 6 munkavállalót foglalkoztattak. 2016-ban csatlakoztak a „Nánási portéka” védjegy használóinak köréhez. Ugyanebben az évben a termelő kapacitás emelkedése, illetve a lakosság irányából jelentkező növekvő érdeklődés miatt további fejlesztésként elkezdődött egy kis kapacitású vágóhid építése, amelyhez az önkormányzat jelentős többletforrásokat biztosított, többek között az üzem épületéhez tartozó eszközök megvásárlására és beépítésére, illetve a különböző hatóságok által előírt feltételek teljesítésére. Ez a beruházás példaértékű a tekintetben is, hogy a finanszírozásban több típusú forrás jelent meg, egyrészt a közfoglalkoztatási támogatás, másrészt a szociális szövetkezeteket támogató Fókusz program illetve az önkormányzat által biztosított önerő. A kiskapacitású sertés és kiskérődzős vágóhid és a tartósító üzem 18 fő részére biztosít nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatást. Az üzem beindítása után heti 50 sertés vágása és feldolgozása vált lehetővé. Ezzel a beruházással egy, a korábbtól nagyobb kapacitású Európai Unió feltételeknek megfelelő húszüzem jött létre a térségben.

■ **BÁRDUDVARNOKI KERESKEDELMI, SZOLGÁLTATÓ ÉS TERMELŐ START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (SOMOGY MEGYE, BÁRDUDVARNOK)** A szociális szövetkezet jelenlegi tevékenysége az intézményüzemeltetés, épülettakarítás és -karbantartás, zöldterület kezelés, kézi és gépi földmunka, bérhalászat, továbbá karácsonyi időszakban a helyi és a kadarkúti piacon halárusítás. Az összetett tevékenységi kör a településen felmerülő olyan igényekre reagál, ahol más vállalkozó nem tevékenykedik. A halértékesítés és halfeldolgozás terén új tevékeny-

ségekben gondolkodnak. Kaposváron illetve Nagykani-
zsán további halárusító bolt nyitását tervezik. A Fókusz program adta lehetőségeket maximálisan kihasználva a támogatásokat a piaci értékesítés növelése és a halfeldolgozás kialakítása érdekében használják fel.

■ **SZOKOLYI SÓLYOM START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (TOLNA MEGYE, NAGYSZOKOLY)** A szövetkezet a közfoglalkoztatási programban megtermelt, illetve saját maga által előállított termékek (pl. tészta, sütemény), továbbá más környékbeli kistermelők termékeinek értékesítését végzi. A kereskedelmi tevékenységet a Som település közigazgatási területén található értékesítési ponton kezdték, de a nagy igényre való tekintettel 2020-tól további boltokat nyitottak helyben és Székesfehérváron is. A 6 munkavállalót foglalkoztató szövetkezet nyitott tevékenységeinek további bővítése irányába is. Az „Igénykosár” pályázatból egy vendégház kialakítása valósul meg, amihez személyszállító kisbuszt is beszereznek, hogy a falusi turizmus keretében minél szélesebb körű szolgáltatást tudjanak biztosítani. Szintén a több lábbon állást erősíti, hogy egy bezárás előtt álló helyi szikvíz üzem működtetését átvették, és folytatják a szódagyártást. A korábban kialakított boltok e tekintetben is jó értékesítési helyszínek bizonyulnak.

■ **MARCALMENTI START SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET (VESZPRÉM MEGYE, NAGYPIRIT)** A szövetkezet Nagypirit és a környező települések mezőgazdasági programjaiban megtermelt zöldségfélék kereskedelmi forgalomba hozatalának előkészítését, tisztítását, csomagolását, és értékesítését végzi. Emellett közterület karbantartással, tűzifa előkészítéssel, eszköz bérbeadással is foglalkoznak. A legjövedelmezőbb azonban a településen két éve megnyitott vegyesbolt üzemeltetése. A bolt olyannyira beváltotta a hozzá fűzött reményeket, hogy 2020-ban a szomszédos Borszörcsök településen is nyitottak egy hasonló üzletet. Az üzlet megnyitásával egy időben Borszörcsök önkormányzata a szociális szövetkezetbe tagként is belépett, erősítve ezzel a települések együttműködését. A pandémia okozta válság a vásárlási szokások megváltozásával – a boltok tekintetében – ugrásszerű forgalomnövekedést hozott, ezért a szövetkezet további üzletek megnyitását tervezi a környező településeken. Jelenleg a szövetkezet 9 munkavállalónak biztosít megélhetést. A szövetkezet tudatos tervezéssel motiválja, emellett képzési tagjait a szükséges kompetenciák megszerzése érdekében.

VIII.

A közfoglalkoztatási támogatások szabályszerű felhasználásának ellenőrzése

A 2020. évi Covid-19 járvánnyal összefüggésben kiadott korlátozó jogszabályok – a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet, valamint a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet – jelentősen beszűkítették a Belügyminisztérium ellenőrzési mozgásterét, ezért az ellenőrzések és vizsgálatok egy része iratbekérések útján került megvalósításra.

VIII.1. Iratbekérés útján megvalósított vizsgálatok:

VIII.1.A. Garantált közfoglalkoztatási bér megállapításának jogszerűsége

Húsz olyan közfoglalkoztató ellenőrzését valósítottuk meg, akik az összlétszámon belül legmagasabb arányban foglalkoztattak garantált közfoglalkoztatási béres személyeket. Az ellenőrzés az érintett 141 fős létszámból 51 fő esetében tárt fel hiányosságot (jellemzően helytelen munkakör-megnevezés, nem a programhoz igazodó szakképesítés, stb.), melyek kijavításáról, ill. a visszasorolásról a közfoglalkoztatók a szabott határidőn belül intézkedtek.

VIII.1.B. A legmagasabb arányú működési célú anyag- és felhalmozási költséget tartalmazó programok elemzése

Itt valósult meg tíz legmagasabb arányú működési célú anyagköltségeket, illetve a tíz legmagasabb felhalmozási célú költséget tartalmazó programok vizsgálata. A vizsgált programok döntően az ország leghátrányosabb térségeiben indultak el, amelyek sikeres működés esetén komoly helyi munkahelyteremtő, vidék- és településfejlesztő potenciált is magukban hordoznak. A hátrányos helyzetű települések térségébe célzottan telepített termelő tevékenységek a helyi foglalkoztatási lehetőségeket bővítik. A programok vizsgálata során megállapítható volt az is, hogy az irányítási és menedzsmenti feladatokat ellátó személy, valamint piaci értékesítési lehetőség felkutatása hiányában a létrehozott termelői tevékenységek és szolgáltatások önállóan, piaci viszonyok között nem képesek működni, folyamatosan igénylik a bértámogatásokat és/vagy közvetlen költségtámogatásokat.

VIII.1.C. Kijelölt megyében a vízgazdálkodási társulatoknál a foglalkoztatás ellenőrzése

Felmerült annak gyanúja, hogy a vízgazdálkodási társulatoknál a közfoglalkoztatottak nem a hatósági szerződésben vállalt feladatokat látják el, hanem a helyi labdarúgó csapatoknál futballoznak és a közfoglalkoztatási munkaidőben rendszeresen a sportegyesületük rendelkezésére állnak.

A vizsgálat a profi liga (NBI. NBII.) és a megyei I-III. osztály igazolt játékos állományának és a vízgazdálkodási társulatoknál foglalkoztatottak névsorának összevetésével folyt, amelynek eredménye a felmerült szabálytalanság gyanúját nem igazolta.

VIII.1.D. Kormányhivatalok téma és célvizsgálata

A járvány második hulláma miatt a Békés Megyei Kormányhivatal témavizsgálata és a Zala Megyei Kormányhivatal célellenőrzése személyes találkozás nélkül, iratbekérés útján valósult meg. Figyelemmel a vizsgálat módszerére, ez nagyfokú rugalmasságot kívánt meg mind az érintett kormányhivatal, mind az ellenőrzést végzők részéről, ugyanakkor eredményét tekintve egyenértékű a helyszíni vizsgálattal.

VIII.2. Helyszíni ellenőrzések

Helyszíni vizsgálatokat döntően a két pandémiás hullám között, 2020. június vége és október eleje között lehetett végrehajtani.

VIII.2.A. Országos vízügyi program

A helyszíni vizsgálatra rendelkezésre álló viszonylag szűk időkeret java a nyári szabadságolás időszakára esett, így mindössze hat Vízügyi Igazgatóság huszonkét munkavégzési helyszínén vált lehetővé a munkavégzés és a kapcsolódó kötelezettségek ellenőrzése. A vizsgálatok kiterjedtek a létszámfeltöltöttség alakulására és az elmaradás okainak feltárására is. Megállapítható volt, hogy az álláskereső jelentős része nyílt piaci álláshelyre, döntően a korábbi közfoglalkoztatójához került felvételeire, míg

az álláskeresői regiszterben szereplők egy része a foglalkoztathatósági szakvélemény alapján még a közfoglalkoztatásra sem alkalmas.

VIII.2.B. *Közfoglalkoztatónál, közvetlenül a Belügyminisztérium által tartott ellenőrzések*

Három közfoglalkoztató esetében tartott a Belügyminisztérium közvetlenül ellenőrzést, amelyekből kettő esetleges pénzügyi ellenőrzést is magában foglalt, a harmadik eset pedig egy közfoglalkoztatónál, több munkavégzési helyszínt érintően, a munkavégzés helyi megvalósítására irányult. Az ellenőrzések pénzügyi intézkedést igénylő mulasztást, hiányosságot nem tártak fel, ugyanakkor adminisztrációs hibák miatt egy esetben utóellenőrzésre is sor került.

VIII.2.C. *Kormányhivatalok átfogó-, és céll ellenőrzése*

Az első félévben, még a járvány miatti veszélyhelyzet kihirdetése előtt lett megtartva a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal céll ellenőrzése. Tekintettel arra, hogy a megye munkaerőpiaci helyzetét az erős munkaerő-kereslet jellemzi, így a közfoglalkoztatási programjaikban létszámfeltöltési nehézségek jelennek meg. A második félévben, a járvány második hullámának kitörése előtt került sor a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal átfogó ellenőrzésére, illetve ennek keretében a közfoglalkoztatási szakterületet érintő ellenőrzésre. Figyelemmel a fertőzés terjedésének lassítására, a vizsgálatra egyéni védőfelszerelésben és a megyei kollégáktól elkülönítetten került sor. A vizsgálat 2 fő vonatkozásában nem tartotta meg alapozottnak a garantált közfoglalkoztatási bér besorolását, az egyik esetben szakképzettség hiánya miatt, a másik esetben pedig nem a munkakörhöz kapcsolódó szakképesítés miatt. Egy közfoglalkoztató esetében az alapvető-kenységbe tartozó feladat ellátására alkalmaztak közfoglalkoztatottat. A megállapítások alapján a kormányhivatal

valamennyi észrevételezett esetre kiterjedően, az ismétlődés lehetőségét csökkentő, azonnal végrehajtandó és folyamatos határidejű intézkedési tervet készített, és annak végrehajtását elrendelte.

VIII.3. *Közérdekű bejelentések kezelése*

A Belügyminisztériumba tizenhét bejelentés jutott el, ami az adott közfoglalkoztatási program végrehajtására, a munkavégzésre, vagy annak hiányára, ill. a munkakörülmenyekre irányult. Egy esetben a bejelentés nem a Belügyminisztérium és szakmai irányítási körébe tartozó problémára irányult, így az a hatáskörrel rendelkező szervhez került. Tíz eset az illetékességgel rendelkező kormányhivatalhoz került vizsgálatra megküldésre. A vizsgálatok két esetben kisebb részben, további két ügyben teljes mértékben igazolták a bejelentésben leírtakat, így ezekben az esetekben a támogatás részbeni visszakövetelésére született határozat. Hat ügyben a bejelentést a vizsgálatok nem igazolták. A bejelentések – ahol az értelmezhető volt – azzal a kéressel kerültek áttételre az illetékes kormányhivatalhoz, hogy a bejelentők részére (akik több esetben azt is sérelmezték, hogy nem vehetnek részt közfoglalkoztatási programban) lehetőség szerint biztosítsanak közfoglalkoztatotti státuszt. A közvetítési és közfoglalkoztatási előzmények ugyanakkor azt igazolták, hogy ezek a bejelentők vagy nem fogadták el a közvetített állást, vagy összeférhetetlen magatartás miatt kerültek ki a közfoglalkoztatási programból. A Belügyminisztérium négy ügyet vizsgálat nélkül zárt le, két esetben azért, mert névtelenül érkezett, további két esetben pedig azért, mert notórius bejelentőtől, azonos tartalommal különböző hatóságokhoz küldött, már vizsgált és megalapozatlannak talált bejelentésről volt szó. Két ügyben a vizsgálatot lefolytattuk, azonban egyik esetben sem igazolódott a bejelentő állítása, ugyanakkor az egyik közfoglalkoztatónál adminisztratív hiányosságok kerültek megállapításra, itt negyedéves jelentés előírására került sor.

VIII.4. A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzések monitorozása

2020. évben a GINOP-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt monitoring tevékenysége 3 jól elkülöníthető részre bontható:

- a kormányhivataloknál megvalósuló helyszíni monitoring vizsgálatokra;
- a koronavírus járvány első hulláma idején felfüggesztett képzések felmérésére;
- a második hullámra való tekintettel iratbekérés formájában megvalósuló monitoring vizsgálatokra.

A fenti lehetőségek mellett 2020. évben összesen 17 monitoring vizsgálatot szerveztünk meg, melyből 15 helyszíni látogatás 58 tanfolyamon 915 fő személyi anyagát érintette. Ezek közül 10 az év első negyedében március 11-ig, a vészhelyzet kihirdetéséig, 5 pedig szeptember 2. és október 7. közötti időszakban, a második járványhullám ki-

törése előtt valósult meg. A járvány második hulláma miatt elrendelt, a kontaktvizsgálatokat is érintő korlátozás miatt november hónapban 2 kormányhivatalt érintően a monitoring vizsgálat iratbekéréssel valósult meg, amelyek a 8 tanfolyamon résztvevő 107 fő közfoglalkoztatott személyi anyagát vizsgálták. A monitoring vizsgálatok – figyelemmel arra, hogy ez a képzési program 2016-tól folyamatos és a bevonás, valamint az adminisztráció fel-tételrendszere ismert –hiányosságot már nem tártak fel.

Ezeket felül 2020 márciusában további 2 helyszíni vizsgálatot törölni kellett, mivel a Kormány a veszélyhelyzet kihirdetése után a kiemelt projekt folyamatban lévő képzéseinek felfüggesztéséről is rendelkezett. A felfüggesztett képzések felmérése során megállapítást nyert, hogy a leállás 92 folyamatban lévő képzésen résztvevő 1379 közfoglalkoztatottat érintett. A képzések, illetve az ezekhez kapcsolódó vizsgák 2020. május 27-ét követő újraindítását az érintettek többsége, összesen 1276 fő vállalta.

Közfoglalkoztatás az interneten

IX.1. Közfoglalkoztatási portál

A Közfoglalkoztatási portál hatodik éve nyújt teljes körű információt a közfoglalkoztatás új típusú rendszeréről. Tájékoztat a tervezett és aktuális programokról, hírekről és eseményekről, valamint összefoglalja a legfontosabb kutatási eredményeket. Friss adatokkal informál a közfoglalkoztatási programokban részt vevők létszámáról, valamint arról is, hogy az álláskeresők milyen arányban vesznek részt a másodlagos munkapiacra. A közfoglalkoztatók – az önkormányzatok, az országos hatókörű közszolgáltató vállalatok valamint a civil és egyházi szervezetek – mellett az érdeklődők a portálon keresztül megismerkedhetnek a közfoglalkoztatás rendszerének alapvető fogalmaival, tájékoztatókat találhatnak a munkavédelmi tudnivalókról, a képzési programokról és szolgáltatásokról.

A portál fontos tájékoztatói feladatnak tesz eleget azzal, hogy ismerteti, a közfoglalkoztatottak hátrányos megkülönböztetés esetén hová fordulhatnak jogi segítségnyújtásért. A honlapon megjelennek a Belügyminisztérium közfoglalkoztatásra vonatkozó havi és éves adatai, a főbb létszámadatak pedig részletes területi bontásban is elérhetőek. Mindezek mellett a portál lehetőséget biztosít a közfoglalkoztatás jó gyakorlatainak bemutatására, és felhívja a figyelmet a közelgő nyilvános eseményekre, köztük például a közfoglalkoztatási vásárookra is. 2020-ban a portál beszámolt több olyan közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetéről is, amelyek prémium termékeikkel immár kormányzati segítség nélkül is fenntarthatóak.

A felhasználói átlagos létszám az elmúlt öt év alatt jelentős, több mint kétszeres emelkedést mutat. A leglátogatottabbak a február-március, illetve a szeptember-november hónapok. E jelentős látogatói létszámemelkedés oka a márciusban induló közfoglalkoztatási programokkal kapcsolatos kiemelt médiafigyelem, illetve a portál szakmai pontossága és megbízhatósága. A weboldal a témakör iránt érdeklődő kutatók, munkaerőpiaci szakértők, a közfoglalkoztatás szervezésében részt vevők, illetve az újságírók számára megkerülhetetlen és hiteles forrásként szolgál. A honlap évről-évre jelentős népszerűsége tesz szert a közfoglalkoztatási kiállításoknak köszönhetően is: az elmúlt évek leglátogatottabb napjai

mind-mind ilyen országos vagy megyei rendezvényekhez köthetőek. 2020-ban a pandémia miatt elmaradt ugyan az Országos Közfoglalkoztatási Kiállítás, de várakozásainktól eltérően ez nem hatott negatívan a látogatottsági adatokra. A honlap legolvasottabb menüpontja a jelenleg 11 témakört felvonultató, 109 db gyakran ismételt kérdés-válasz (GYIK). A honlap látogatói a portálon keresztül is felvehetik a kapcsolatot a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási főosztályaival.

IX.2. A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac

A közfoglalkoztatási programokban megtermelt javak felhasználása elsődlegesen a településeken lévő intézmények közkonyháin valósul meg, esetleg szociális juttatásként kerül a rászoruló lakossághoz. Az évek során azonban az egyre hatékonyabb termelés során jelentősen megnőtt a piaci értékesítésre is felkínálható mennyiség az önkormányzatoknál. A megtermelt feleslegek és az igények az erre a célra létrehozott Virtuális Közfoglalkoztatási Piacra találkozhatnak. Az elektronikus felület a termékfelesleg hatékony értékesítését, az önkormányzatok közötti termékcserejét segíti elő.

A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac 2015. szeptember 16-án indult el, azzal a céllal, hogy a felületén lehetőséget kínáljon a közfoglalkoztatóknak termékfeleslegük rögzítésére, a rögzített termékek közötti keresésre, valamint a termékfelesleggel rendelkező és a felkínált termékek iránt érdeklődő közfoglalkoztatók közötti kapcsolatfelvételre. A felületen kereskedelmi tevékenység nem történik, a termékek „forgalma” már a rendszeren kívül zajlik. A platform kialakításával lehetőség nyílt a közfoglalkoztatás során előállított termékfelesleg közfoglalkoztatók között történő gyors, hatékony és célzott átadására, cseréjére, illetve felhasználására. A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac működésének tapasztalatait összegezve megállapítható, hogy a felület a bevezetést követően a közfoglalkoztatók által rendszeresen használt alkalmazássá vált, a termelői tevékenységben érintett közfoglalkoztatók több mint 95%-a regisztrált a rendszerben. Az alkalmazás felületén 14 termékcsoporthoz rögzíthető felesleg, a rögzített terméktípusok száma meghaladja az 1100 darabot.

IX. Közfoglalkoztatás az interneten

A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac használata során felmerült módosítási javaslatok alapján megkezdődött az alkalmazás továbbfejlesztése, több olyan funkció kialakítása van folyamatban, amely kényelmesebbé és hatékonyabbá teszi a felület használatát a felhasználók számára.

A Virtuális Közfoglalkoztatási Piac a

vkp.munka.hu

címen érhető el.

Közfoglalkoztatás a média tükrében

A 2011-ben megújult és az évek során jelentősen fejlődött közfoglalkoztatási rendszert indulása óta folyamatosan kitüntetett sajtóérdeklődés kíséri. 2020-ban is több száz hír, elemzés, interjú és riport jelent meg a közfoglalkoztatáshoz köthetően a magyarországi médiumokban.

A közfoglalkoztatásról legtöbbet hírt adó médiumok közé tartoznak – a teljesség igénye nélkül – a televízióadók (M1, TV2, RTL Klub, ATV, Hír TV), rádióadók (Kossuth Rádió, InfoRádió), országos napi-, heti- és havilapok (Magyar Nemzet, Népszava, Világgazdaság, Napi Gazdaság, HVG, 168 ór) és az online hírportálok (Index, Origo, 24.hu, mandiner.hu, figyelo.hu, 444, hiraado.hu). A felsoroltak mellett a megyei és regionális napilapok írásaikban egy-egy település közfoglalkoztatási programjának részletes bemutatásával rendszeresen beszámolnak a közfoglalkoztatásról, annak a helybeliek mindennapi életét befolyásoló eredményeiről.

Az írott és elektronikus sajtóban, az online hírportálokon elsősorban a közfoglalkoztatás szociális, illetve foglalkoztatáspolitikai szerepével, valamint a települések életében tapasztalható eredményekkel kapcsolatos hírek, riportok láthatók/olvashatók. A cikkekben a kezdetektől gyakran jelennek meg kritikák, ugyanakkor mára örömmel tapasztalható az egyes médiumok közfoglalkoztatásról alkotott véleményének pozitív irányú változása is.

A sajtómegjelenésekben évről évre olvashatunk cikkeket arról a „torzító” hatásról, amelyet a közfoglalkoztatás rendszere gyakorol a munkaerőpiaci statisztikákra. A közfoglalkoztatottak adatairól a KSH statisztikái mellett a közfoglalkoztatási portálon is tájékozódhatnak az érdeklődők, amelyekből megállapítható, hogy éves viszonylatban a közfoglalkoztatási programokban résztvevők száma csökkenő tendenciát mutat. Ezt a folyamatot a sajtóorgánumok pozitívan értékeli, de kritikát fogalmaznak meg a területi különbségek okozta egyenlőtlenségek, valamint a 2017 óta változatlan összegű közfoglalkoztatási bért érintően, amely témakörökben a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó érdekképviseleti szervek vezetői is többször nyilatkoztak.

Míg a megyei napilapok rendszeresen tudósítanak a közfoglalkoztatás mentén szerveződő jó gyakorlatokról, a városok, falvak közfoglalkoztatásban elért sikereiről, az országos, mértékadó médiumokban erről még mindig

kevés beszámoló jelenik meg. Az immár hagyományosan megrendezésre kerülő közfoglalkoztatási kiállításokról a megyei lapok a korábbi években pozitív értékeléseket adtak. 2020-ban a pandémia következtében kialakult veszélyhelyzetben a Belügyminisztérium nem szervezte meg a kiállítást.

A Belügyminiszter úrhoz benyújtott, közfoglalkoztatást érintő írásbeli kérdések és szóbeli kérdések száma a járványügyi helyzet miatt 2020-ban rendkívül csekély volt.

Kérdés irányult arra, hogy

- a gazdaság helyreállításáig biztosít-e több forrást a Kormány a közfoglalkoztatásra,
- hány közfoglalkoztatottnak tudott az agrárium hosszú távú, kiszámítható megélhetést nyújtani,
- milyen döntések születtek 2018 óta, amelyek ösztönözték a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedését?

A válaszokban kiemeltük, hogy

- a 2020. évi megyei decentralizált keretek 9,3 milliárd forint keretösszeggel kerültek kiegészítésre,
- a közfoglalkoztatás céljai között 2018-tól szerepel a mezőgazdasági idénymunka szezonálisan kiugró munkaerő-szükségletének rugalmas módon történő kiszolgálása, de 2020-ban alig éltek a munkáltatók ezzel a lehetőséggel,
- 2014 óta több olyan jogszabályt és intézkedést hozott a Kormány, ami a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacra történő kijutását erősíti és támogatja, a jogszabályi környezet ez irányú átalakítása 2018-ra megtörtént.

Közfoglalkoztatási
kiadványok

Közfoglalkoztatási kiállítások 2019

Megjelenésének éve: 2020

Az értékteremtő közfoglalkoztatásnak nagy szerepe van a vidék- és településfejlesztésben, valamint – a közfoglalkoztatási programok keretében folytatott helyi termelést és a helyi fogyasztást összekapcsolva – a kistelepülések önellátóvá válásának folyamatában is. Ezen értékteremtő tevékenységek bemutatására nyújtanak nagyszerű lehetőséget a közfoglalkoztatási kiállítások. A kiállításokon a nagyközönség megismerheti a közfoglalkoztatási programok kézzelfogható eredményeit, testközelből kaphat információt a kiállított árucikkekről, részt vehet az egyes termékek elkészítésében, miközben ízelítőt kaphat a kistelepülések gasztronómiai kínálatából, valamint kulturális életéből is.

A kiadvány a 2019. év országos és megyei közfoglalkoztatási kiállításainak tapasztalatait összegzi. Bemutatja a közfoglalkoztatás sikereit, jó gyakorlatait, a megvalósult programok eredményeit.

A közfoglalkoztatás mint szakpolitika

Megjelenésének éve: 2020

Az elkészült tanulmány bemutatja az egységes közfoglalkoztatás hazai rendszerét, feltárja és értékeli szakpolitikai kapcsolódásait. Egy olyan rendszer működési sajátosságait foglalja össze, mely megszületése óta heves viták tárgya a hazai politikai életben, a nemzetközi politikában és a közéletben egyaránt.

Ez az elmúlt 9 évet bemutató tanulmány sok helyen teret ad a rendszer sokszínűségét felvillantó gyakorlati példák, egy-egy konkrét program esettanulmány-szerű, részletes bemutatásának is, végigolvasása segíti a rendszer megértését, betekintést enged annak működésébe, az azt befolyásoló külső tényezőkre, és megmutatja e folyton változó és alakuló rendszer kimagasló eredményeit, értékeit, a nap, mint nap a programokért küzdő önkormányzati és állami alkalmazottak áldozatos szerepvállalását.

A közfoglalkoztatás közel egy évtizedes eredményeit bemutató tanulmány digitalizált formában a Közfoglalkoztatási portálon tekinthető meg.

XII.

Közfoglalkoztatók elismerése

A Belügyminisztérium az elmúlt évekhez hasonlóan a 2020. évben is díjazásban részesítette azon közfoglalkoztatókat, akik a programok megvalósításában kiemelkedő szakmai munkát végeztek, elősegítve ezzel a település fejlődését, a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő tevékenység önfenntartóvá válását.

2020. évben 14 megyét érintően 18 önkormányzat, 2 gazdálkodó szervezet és 1 országos szervezet kapott „Start Plusz” díjat, és a díjhoz tartozó 10 000 000 Ft-os támogatást (az elismerésben részesülő szervezetek vezetőinek arcképei a kiadvány végén találhatóak).

A támogatás elbírálása során kiemelten fontos volt, hogy

- a korábban kialakított termelési tevékenység évről évre fejlődést mutasson,
- az előállított termékek tükrözzék a helyi és környező települések szükségleteit, igényeit,
- a tevékenység folyamatos fejlesztésével és fenntartásával elsődleges munkaerőpiaci munkahelyek jöjjenek létre, amely elősegíti a településen élő hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatását,

- a piaci lehetőségek bővítése érdekében jól szervezett, célirányos szakmai irányítás mellett erősödjön a környező önkormányzatok közötti együttműködés.

A közfoglalkoztatók a díjat a meglévő termelő kapacitás továbbfejlesztésére, a végzett tevékenységhez kapcsolódó eszközök, alapanyagok beszerzésére, a termelő kapacitások működését elősegítő szolgáltatásokra fordíthatják.

Az elmúlt évektől eltérően, tekintettel a jelenlegi veszélyhelyzetre és a járványhelyzet egészségügyi kockázataira, az elismerések átadására nagy létszámú rendezvény keretében nem kerülhetett sor, a Miniszteri Elismerő Oklevelet szűk körben a Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság szakmai főtanácsadói adták át az önkormányzatok képviselőinek.

XIII.

Start Plusz program 2020. évi díjazottjai

BÁCS-KISKUN MEGYE

Harta
Dollenstein László

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Gelej
Demeterné Nyeste Erzsébet

Szemere
Farkas Ferenc

BARANYA MEGYE

Siklós
Riegl Gábor

Putnoki Városgondnokság
Jédi József

Putnok
Tamás Barnabás

BÉKÉS MEGYE

Magyarbánhegyes
Sódarné Varga Gyöngyi

Gyomaendrőd
Toldi Balázs

Perkupa
Molnár Zoltán

XIV. Start Plusz program
2020. évi díjazottjai

FEJÉR MEGYE

Sárkeresztúr
Csutiné Turi Ibolya

NÓGRÁD MEGYE

Pásztó
Farkas Attila

FŐVÁROS

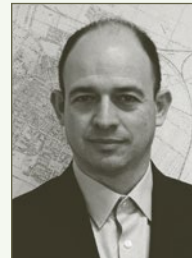

Segítő Kezek az Aktív Évekért
Menus Eva

Rubovszky Csilla

PEST MEGYE

Cegléd
Mótyán Krisztián

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

Hajdúhadház
Csáfordi Dénes

SOMOGY MEGYE

Somogyfajsza
Sall István

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Szamostatárfalva
Gaál Vilma

Tizsakanyár
Háda György

Gyulaj
Selmeci László

Lovászpataka
Pintér Imre

Nyírlugos
Hovánszki György

Paszab
Tajthy Péter

ZALA MEGYE

Resznek
Kercsmár István

XIV.

Zárszó

A Belügyminisztérium, mint a közfoglalkoztatásért felelős szaktárca örömmel tárja e kiadvány olvasói elé a közfoglalkoztatás elmúlt évben elért eredményeit, a koronavírus-járvány miatt kialakult válság kihívásaira adott válaszokat. Az évkönyv különös figyelmet szentel a közfoglalkoztatás számára a gazdaságfejlesztési koncepcióban megfogalmazott feladatok végrehajtására. A kedvezményezett térségekben a helyi gazdaságélénkítéssel, a helyben végezhető, a helyi adottságokhoz igazodó tevékenységek kialakításával megvalósuló munkahelyteremtést a leggyorsabban a közfoglalkoztatás során létrehozott termelői kapacitásokra építve, azokat fejlesztve, esetleg irányított módon működtetve lehetséges elérni.

Tisztelt Olvasó! E kiadvány bemutatja a közfoglalkoztatás működtetésében résztvevő szervezetek munkatársainak elkötelezettségét az előttük álló feladatok iránt, tartalma bizonyíték a közfoglalkoztatás keretében elvégzett értékteremtő munka társadalmi hasznosságára.

Bízunk benne, hogy kiadványunk értékes információkkal szolgált, amelyeket hasznosítani tud munkája során is. Az évkönyv a rövid terjedeleminél fogva leginkább összefoglalás-ként szolgál a közfoglalkoztatók és a megyei/fővárosi kormányhivatalok munkatársainak, de hasznos lehet valamennyi, a közfoglalkoztatás iránt érdeklődő olvasó számára is. Mindaz, ami e szűk keretbe „belefért”, biztatást ad a jövőre nézve valamennyi érintett részére.

